

Informació amb Rellevància Prudencial (Pilar III de Basilea)

2020

Informe de Riscos

Grup ***Caixa d'Enginyers***

ÍNDEX

1. PERSPECTIVES I RISCOS DE L'ENTORN	6
2. PERFIL DE RISC DEL GRUP	22
3. REQUERIMENTS GENERALS D'INFORMACIÓ.....	27
3.1. El marc del Comitè de Basilea	27
3.2. Context regulador.....	27
3.3. Caixa d'Enginyers i societats que formen el Grup Caixa d'Enginyers	29
3.4. Diferències entre el Grup Consolidable a efectes de solvència i a efectes comptables ..	29
3.5. Altra informació de caràcter general	31
4. ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ DE LA GESTIÓ DELS RISCOS	32
4.1. Concepte i propòsit del Control Intern	32
4.2. Principis.....	32
4.3. Sistema de Gestió del Risc	33
4.4. Marc d'Apetència pel Risc.....	33
4.4.1. Declaració d'apetència pel risc	33
4.5. Establiment de Polítiques de Gestió del Risc i Control Intern	34
4.6. Govern corporatiu de riscos	35
4.6.1. Estructura de la governança.....	35
4.6.1.1. Consell Rector	35
4.6.1.2. Comissió Executiva.....	36
4.6.1.3. Comissió d'Auditoria i Riscos	36
4.6.1.4. Comissió de Nomenaments i Retribucions.....	36
4.6.1.5. Alta Direcció	37
4.6.2. Comitès de gestió.....	37
4.7. Estructura de la funció de riscos.....	38
4.7.1. Model de Tres Línies de Defensa (3LD).....	38
4.7.2. Àrees i departaments responsables.....	41
4.7.2.1. Gestió Global del Risc	41
4.7.2.2. Àrea de Finances	45
4.7.2.3. <i>Back Office</i> Centralitzat	46
4.7.2.4. Auditoria Interna.....	46
5. SOLVÈNCIA.....	48
6. RECURSOS PROPIS COMPUTABLES.....	49
6.1. Resum de les principals característiques dels elements computables	49
6.2. Import dels recursos propis	50
6.3. Conciliació del capital comptable i el capital regulador	50
7. REQUERIMENTS DE RECURSOS PROPIS.....	52
7.1. Requeriments de recursos propis per risc de crèdit i contrapart	52
7.2. Requeriments de recursos propis per risc de posició i liquidació de la cartera de negociació.....	53
7.3. Requeriments de recursos propis per risc de tipus canvi i de posició en or	54
7.4. Requeriments de recursos propis per risc operacional	54
7.5. Requeriments de recursos propis per risc d'ajust de valoració del crèdit	54
7.6. Procediments aplicats per a l'avaluació de la suficiència del capital intern	55

7.7.	Procediments aplicats per a l'avaluació de les necessitats de liquiditat	56
8.	PRINCIPALS RISCOS.....	57
8.1.	Risc de crèdit	57
8.1.1.	Definició	57
8.1.2.	Política creditícia.....	57
8.1.3.	Estructura de límits	58
8.1.4.	Mitigació del risc.....	58
8.1.5.	Evolució de la morositat.....	61
8.1.6.	Risc de crèdit i contrapart en les inversions financeres.....	61
8.1.7.	Risc de concentració de crèdit.....	62
8.1.8.	Definicions comptables i descripció dels mètodes utilitzats per determinar les correccions per deteriorament.....	63
8.1.9.	Exposició al risc de crèdit.....	63
8.1.10.	Distribució geogràfica i per contrapart de les exposicions	64
8.1.11.	Venciment residual de les exposicions.....	65
8.1.12.	Distribució geogràfica i per contraparts de les posicions deteriorades.....	66
8.1.12.1.	Exposicions deteriorades per contrapart.....	66
8.1.12.2.	Exposicions deteriorades per àrea geogràfica	66
8.1.13.	Variacions produïdes durant l'exercici 2020 en les pèrdues per deteriorament i provisions per a riscos i compromisos contingents per risc de crèdit	67
8.1.14.	Programes de garanties públiques i moratòries en resposta a la crisi de la COVID-19	68
8.1.15.	Informació sobre el risc de crèdit de contrapart del Grup Consolidable.....	69
8.1.16.	Operacions amb derivats de crèdit	70
8.1.17.	Mètode estàndard	70
8.1.17.1.	Identificació de les agències de qualificació externa utilitzades	70
8.1.17.2.	Descripció del procés d'assignació de qualificacions creditícies d'emissions públiques de valors a actius comparables	70
8.1.17.3.	Efecte en les exposicions al risc de l'aplicació de tècniques de reducció del risc.....	71
8.1.18.	Operacions de titulització	71
8.1.19.	Altres riscos associats a les inversions creditícies.....	74
8.2.	Risc de mercat	74
8.3.	Risc operacional	76
8.4.	Risc de tipus d'interès	77
8.5.	Risc de liquiditat	78
8.5.1.	LCR i NSFR.....	79
8.5.2.	Liquiditat disponible.....	80
8.5.3.	Gravamen sobre actius (<i>asset encumbrance</i>).....	80
8.6.	Palanquejament.....	81
8.7.	Risc reputacional	82
8.8.	Participacions i instruments de capital	83
8.8.1.	Criteris de classificació, valoració i comptabilització.....	83
8.8.2.	Informació quantitativa	83
9.	INFORMACIÓ SOBRE REMUNERACIONS	84
9.1.	Política de Remuneració i òrgans responsables.....	84
9.2.	Descripció del Col·lectiu Identificat i dels Col·lectius segons àmbit de negoci	87
9.3.	Aspectes generals de la Política Retributiva del Grup Caixa d'Enginyers	90
9.3.1.	Principis de la Política Retributiva.....	90
9.3.2.	Política de Remuneració específica per a cada Col·lectiu.....	91
9.4.	Remuneracions dels consellers i empleats del Grup Caixa d'Enginyers per àrees de negoci.....	97
9.5.	Remuneracions del Col·lectiu Identificat del Grup Caixa d'Enginyers	100

1. Perspectives i riscos de l'entorn

L'avanç en el procés de vacunació massiva impulsa la recuperació econòmica, avalada per la continuïtat dels estímuls monetaris i nous plans fiscals. Els llargs anys de política monetària expansiva poden haver generat distorsions en els preus dels actius financers, i les estratègies de sortida són complexes quan els nivells d'endeutament del sector públic han continuat augmentant i cal finançar la recuperació. Aquells països que emeten deute sense cap altra expectativa que tornar-la mitjançant la seva renovació són vulnerables a un enduriment de les condicions financeres.

Diverses anàlisis retrospectives de les pandèmies exposen el seu profund impacte en com s'ha anat configurant la història. S'observa que la forta disrupció en l'activitat econòmica contribueix a la major desigualtat, que, al seu torn, alimenta el malestar social, cosa que pot generar un cercle viciós perquè el malestar social incideix en la producció. Per això, és necessari donar suport ràpidament a la recuperació de l'activitat. Amb l'objectiu de vèncer les dificultats persistents per dinamitzar l'activitat econòmica, torna la política industrial mitjançant un gran estímul fiscal europeu: el Next Generation EU. Mentre es projecten amplis recursos per a un canvi del model productiu, les xifres utilitzades a Espanya per protegir el teixit productiu existent el febrer de 2020 són més modestes.

L'*Informe sobre l'Estabilitat Financera Mundial* (GFSR) de l'FMI d'abril de 2021 considera que els dubtes entorn de la qualitat del crèdit dels prestataris més afectats i les perspectives de rendibilitat probablement llastaran l'apetència pel risc dels bancs durant la recuperació, per la qual cosa les autoritats públiques han de donar suport al sanejament dels balanços empresarials per fomentar una recuperació sostenible i inclusiva.

Resiliència del teixit productiu

Les autoritats públiques, en major o menor mesura, estan donant suport al sector privat per evitar la destrucció d'empreses i llocs de treball. Segons un informe elaborat per Funcas¹, el cost de la pandèmia se situaria en 106 mil milions d'euros, calculats com la diferència en valor afegit brut empresarial no financer (societats més autònoms) el 2020 respecte al 2019. D'aquestes pèrdues, s'estima que les ajudes públiques han compensat les pèrdues de rendes del treball en més 27 mil milions d'euros. Entre les mesures més destacades impulsades des de l'administració es troben els ERTO i les ajudes financeres a empreses per mantenir-ne la liquiditat. Els préstecs ICO, a diferència del que va passar després de la caiguda de Lehman Brothers el 2008, han permès mantenir les condicions de finançament favorables per a les empreses.

La pandèmia ha incidit de manera heterogènia, segons branca d'activitat, segons geografia i també segons la mida de les empreses. Els sectors més lligats a la mobilitat i la interacció social, com ara el turisme, són els que més han acusat el cop de la pandèmia. Per això, l'economia espanyola, en la qual les exportacions generades pel turisme internacional representaven abans de la crisi el 6 % del PIB, ha estat una de les més afectades de la zona euro. A més, el teixit empresarial espanyol es caracteritza pel elevat percentatge de petites i mitjanes empreses. El 2019, el percentatge d'empreses amb menys de cinc treballadors va assolir el 78 %, nou punts percentuals superior al percentatge de la zona euro. Les empreses petites han estat les més afectades tant en termes

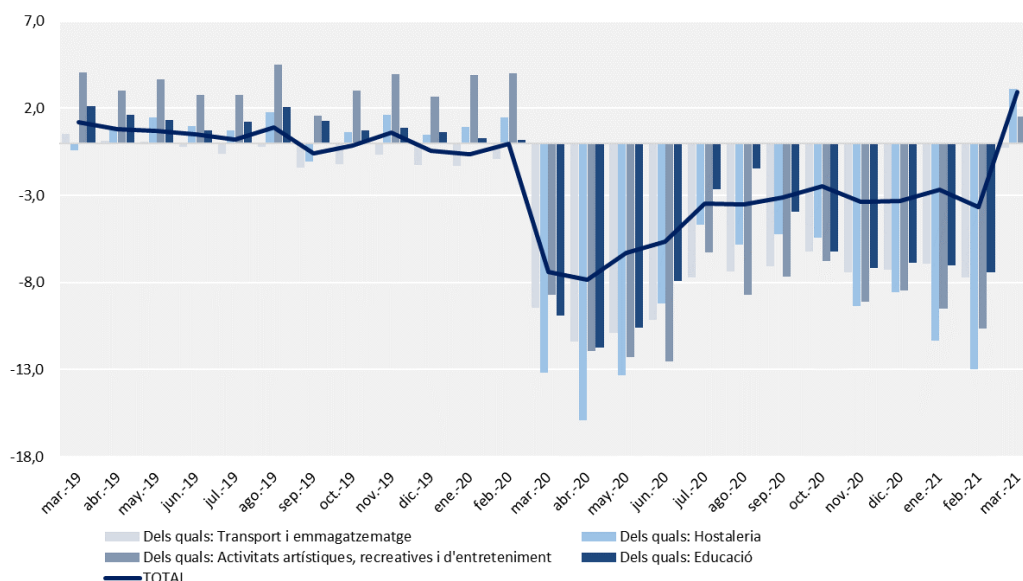
---

¹Pèrdues de les empreses per la COVID-19 i ajudes públiques, Vicente Salas Fumás. Funcas.

d'activitat, caiguda de la facturació i de l'ocupació efectiva (tenint en compte els ERTO), com per menys múscul financer per trampejar la situació.

Malgrat aquestes aparatoses magnituds, les ajudes semblen haver pal·liat l'embat de la pandèmia en el temps que portem de crisi sanitària. Segons l'Estadística d'Empreses Inscrites en la Seguretat Social, el nombre d'empreses ha disminuït el febrer de 2021, en termes interanuals, en un 3,6 %. Aquesta evolució de nou presenta una forta diferenciació entre sectors. No obstant això, de moment, aquest descens de les empreses inscrites en la seguretat social no prové tant d'un augment en el ritme de baixes, sinó d'una caiguda de les altes d'empreses.

Variació interanual de les empreses inscrites en la seguretat social (%)

Font: Elaboració pròpia. Estadística d'Empreses Inscrites en la Seguretat Social. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Que no hagi passat fins ara no implica que no pugui passar. En general, les empreses que han superat el 2020 ho han fet més endeutades del que ja estaven. Si bé en un primer moment les mesures han permès resoldre la falta de liquiditat pel descens de la facturació, a mesura que la crisi sanitària s'allarga el problema deriva cap a la solvència. Per consolidar la recuperació és important que les ajudes públiques permetin sobreviure a les empreses amb problemes de solvència, però viables, de manera que la recuperació sigui el més sòlida possible.

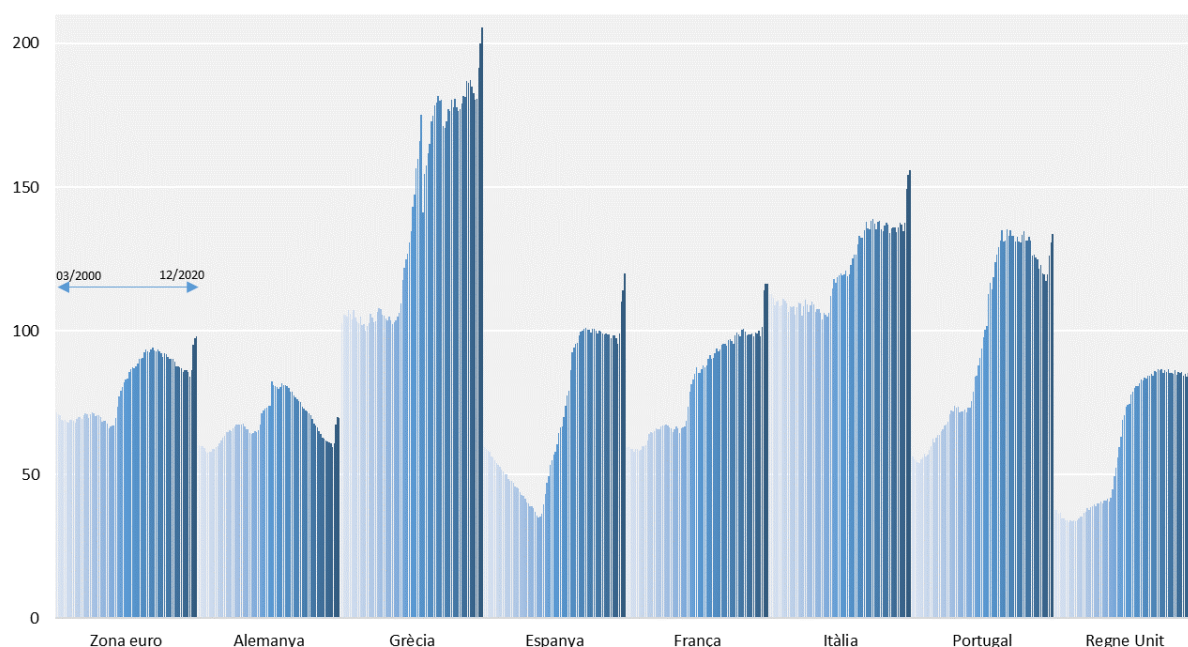
Creixen els desequilibris en els comptes públics

Després de diversos anys apuntant l'endeutament com una font de desequilibri, aquest any segueix més vigent que abans, encara que amb matisos. La pandèmia mundial ha alineat dos actors que, almenys a Europa, feia temps que no actuaven de forma sincronitzada. Els Govern i el Banc Central Europeu han respost de forma clara i ambiciosa a l'embat que ha suposat la pandèmia.

La Comissió Europea ha permès als països membres desviar-se del Pacte d'Estabilitat i Creixement relaxant les restriccions de dèficit. Encara que amb diferent intensitat segons el coixí fiscal de cada Estat membre, això ha permès als Governos de la Unió Europea impulsar la política fiscal, que, combinada amb la monetària, encapçalen la lluita contra la crisi sanitària i apunten les perspectives econòmiques dels propers anys.

Les ajudes públiques adreçades a pal·liar l'efecte de la crisi sanitària a les llars i empreses, l'augment de la despesa sanitària i els estabilitzadors automàtics han disparat el dèficit i el deute de les principals economies. En el cas d'Espanya, el dèficit per a 2020 s'ha situat en l'11 % del PIB, el més elevat de la Unió Europea, i un deute del 120 % del PIB.

Evolució trimestral del deute del sector públic sobre el PIB (%)

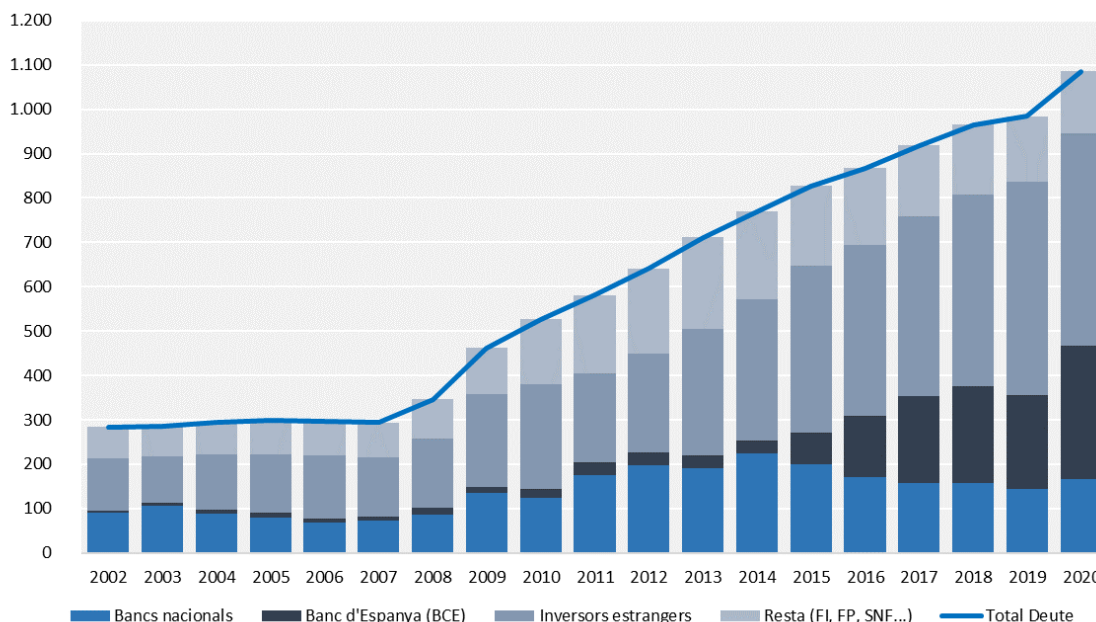
Font: Eurostat. Dades a 31/12/2020, excepte dades del Regne Unit que arriben fins al 30/9/2020.

El fort deteriorament dels comptes públics parteix d'una preocupant situació d'endeutament prèvia a la pandèmia. Cal recordar que el nivell d'endeutament de les principals economies se situava ja el 2019 per sobre dels nivells de 2008. Segons el Banc d'Espanya, la majoria de les principals economies de la Unió Europea presenten uns coixins de liquiditat que poden ser insuficients per afrontar una nova crisi econòmica en els propers deu anys, encara que reprenguessin les regles del Pacte d'Estabilitat i Creixement. Aquest pacte es troba en revisió per adaptar-lo a la situació econòmica actual i perquè sigui un mecanisme que generi coixins fiscals en l'època alcista del cicle que permetin afrontar amb solvència futures recessions.

L'endeutament elevat d'algunes economies corre el risc d'assentar-se sota la premissa que el deute podrà ser refinançat amb condicions favorables. En l'entorn actual, el Banc Central Europeu ha exercit com a principal comprador del deute sobirà espanyol. No obstant això, el BCE és un ens independent dels Governos i, per tant, la seva política pot no estar alineada amb les seves necessitats. Els inversors estrangers continuen sent els principals tenidors de deute públic espanyol, seguits pel BCE i els bancs nacionals.

Nominal del deute de l'Estat, distribució per tenidors (milers de milions d'euros)

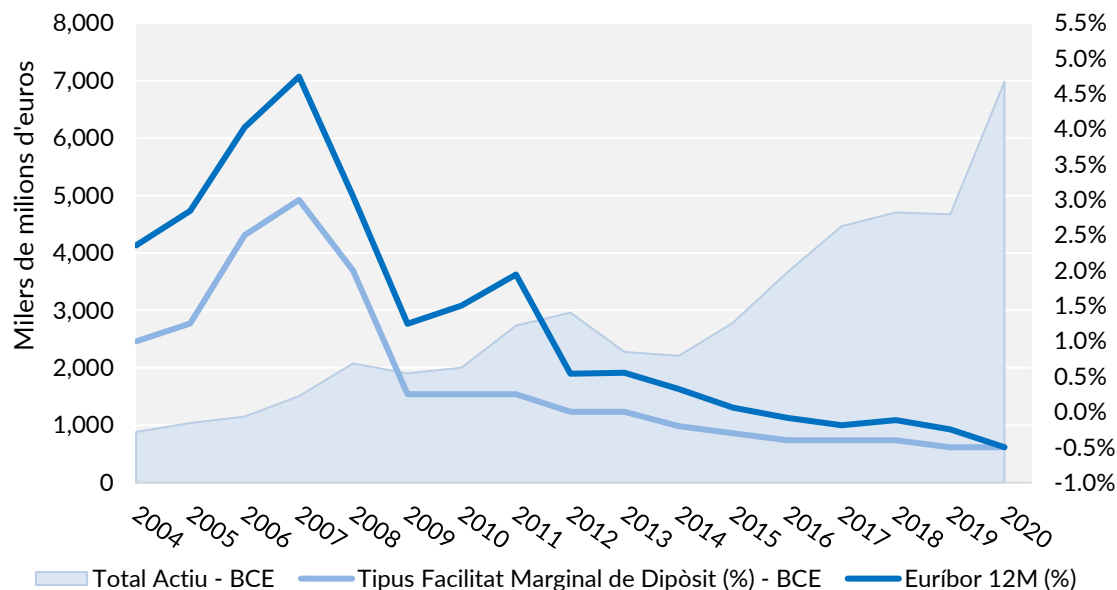
Font: Elaboració pròpia. Secretaria General del Tresor.

El Banc d'Espanya ha anunciat repetides vegades la necessitat de mantenir els estímuls fiscals el temps que sigui necessari per pal·liar els efectes de la crisi sanitària i no posar en risc la recuperació, però també la necessitat d'establir a curt termini un pla pressupostari d'actuació. Una vegada superada la crisi sanitària, el pla permetria reconstruir els marges fiscals i garantir la sostenibilitat de les finances públiques, alhora que aportaria credibilitat, reduiria riscos futurs i milloraria els fonaments de la reactivació econòmica postpandèmica.

El paper del Banc Central davant de la incògnita de la inflació

La crisi financera de 2008 i la posterior crisi de deute sobirà a Europa van donar com a resultat un entorn de baixa inflació que ha durat, com a mínim, fins a la crisi sanitària de la COVID-19. El BCE, en un primer moment, va reaccionar retallant els tipus d'interès per contrarestar les pressions deflacionistes. No obstant això, a causa de les disrupcions en els mercats financers i de l'elevada complexitat del moment, les mesures aviat es van mostrar insuficients per garantir l'objectiu de 2 % d'estabilitat de preus. S'han anat desplegant una bateria de mesures monetàries poc ortodoxes que van aconseguir contenir la baixada de preus, però no la falta de dinamisme econòmic, marcat per les dificultats d'incrementar els nivells de productivitat, i fins i tot de mantenir-los.

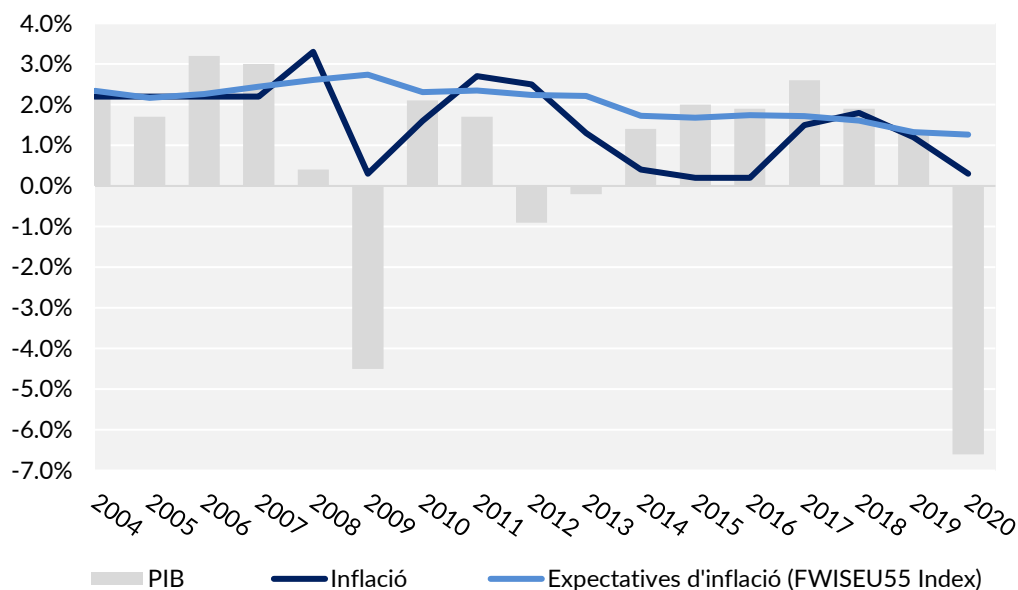
Evolució del balanç del Banc Central Europeu i dels tipus d'interès

Font: Elaboració pròpia. Banc Central Europeu, Eurostat i dades de Bloomberg.

Mostra d'això és que, després d'anys de fase expansiva del cicle, encara que amb escassa potència, els estímuls monetaris no s'havien retirat. Si bé és veritat que existia preocupació pels desequilibris que els estímuls podien generar i pel marge més baix d'actuació del BCE davant d'una nova crisi, el BCE ha mostrat la seva capacitat per augmentar, encara més, el seu paquet d'estímuls, erigint-se com una de les principals cartes de l'economia europea per a la lluita contra la pandèmia.

Evolució del PIB, la inflació i les expectatives d'inflació a la zona euro

Font: Elaboració pròpia. Eurostat i dades de Bloomberg.

La dificultat per complir amb l'objectiu d'inflació pot derivar-se de factors diferents. La credibilitat és fonamental per fixar les expectatives d'inflació entre els agents econòmics, i fa que la política monetària sigui, segons el mateix BCE, considerablement més eficient. El moment en què es decideix actuar i calibrar correctament el grau i decalatge amb què es transmet la política monetària és vital. També existeix debat sobre la vigència de determinats indicadors econòmics, els detractors dels quals consideren que no són òptims per interpretar la realitat econòmica actual. Un altre factor pot ser un canvi en com es relacionen les variables econòmiques. Això sol passar fruit de canvis estructurals que inhabiliten relacions passades com a font per interpretar interaccions futures.

Diverses són les veus que alerten d'un augment de la inflació. Si bé hi ha un cert consens en què una vegada se superi la crisi sanitària i es reobri l'economia això pugui passar a curt termini, hi ha menys consens en considerar que aquests repunts siguin significatius i sostinguts en el temps. Entre els defensors de més pressions inflacionistes, s'assenyalen les mesures monetàries combinades, aquesta vegada sí, amb mesures fiscals molt ambiciosos tant a Europa com als Estats Units. Un repunt de la inflació per sobre de l'esperat pressionaria els bancs centrals per retirar els estímuls i els Governos podrien veure amb preocupació com les condicions de finançament s'endureixen donant com a resultat una crisi de deute. Malgrat això, aquells que veuen menys probable un repunt sostingut de la inflació mantenen que els factors estructurals que havien dificultat la seva aparició, des de la gran recessió, hi continuen presents: l'endeutament elevat, la caiguda en la velocitat dels diners, l'envelliment de la població, la baixa productivitat, la pèrdua de poder negociador del treball, etc. La prevalença d'aquests factors antiinflacionistes podria suposar també que l'endeutament incorregut durant la pandèmia es consideri inassumible en no materialitzar-se el creixement previst.

Progressos en la unión de la política fiscal europea

El Fons de Recuperació Europeu, anomenat Next Generation EU, suposa una fita històrica en la construcció i solidaritat europea. Per dotar de recursos al fons, la Comissió Europea, en nom de la Unió Europea, es finançarà en els mercats a costos més favorables que molts Estats membres i en redistribuirà els imports. A més, a diferència de la crisi anterior, la condicionalitat dels fons es deslliga dels ajustos per centrar-se en l'efectivitat de les polítiques i reformes.

El programa consta de 750 mil milions d'euros i servirà per afrontar les conseqüències socioeconòmiques de la pandèmia i per finançar, a partir d'aquest any, projectes relacionats amb la transformació digital, la reindustrialització i el pacte verd per a la transició energètica. La Unió Europea estableix criteris sobre els eixos i plans en els quals invertir, així com els seus mecanismes d'assignació. Les propostes seran aprovades pel Parlament Europeu i ratificades per la majoria dels Estats membres. El termini per a la presentació de plans per part dels Estats acabava l'abril de 2021. Entre 2021 i 2023 s'assignaran els fons i l'execució dels projectes serà des de 2021 a 2026.

El pla suposa una injecció per a Espanya de 140.000 milions d'euros entre transferències i préstecs. Aquesta dotació econòmica, equivalent a l'11 % del PIB, se centra en quatre eixos: l'impuls de la transició verda, la transició digital, la cohesió social i territorial i la igualtat de gènere. Aquests quatre eixos orienten les deu polítiques palanca de reforma estructural per incidir en els sectors productius amb més capacitat de transformació del teixit econòmic i social.

Eixos i polítiques del pla de recuperació, transformació i resiliència

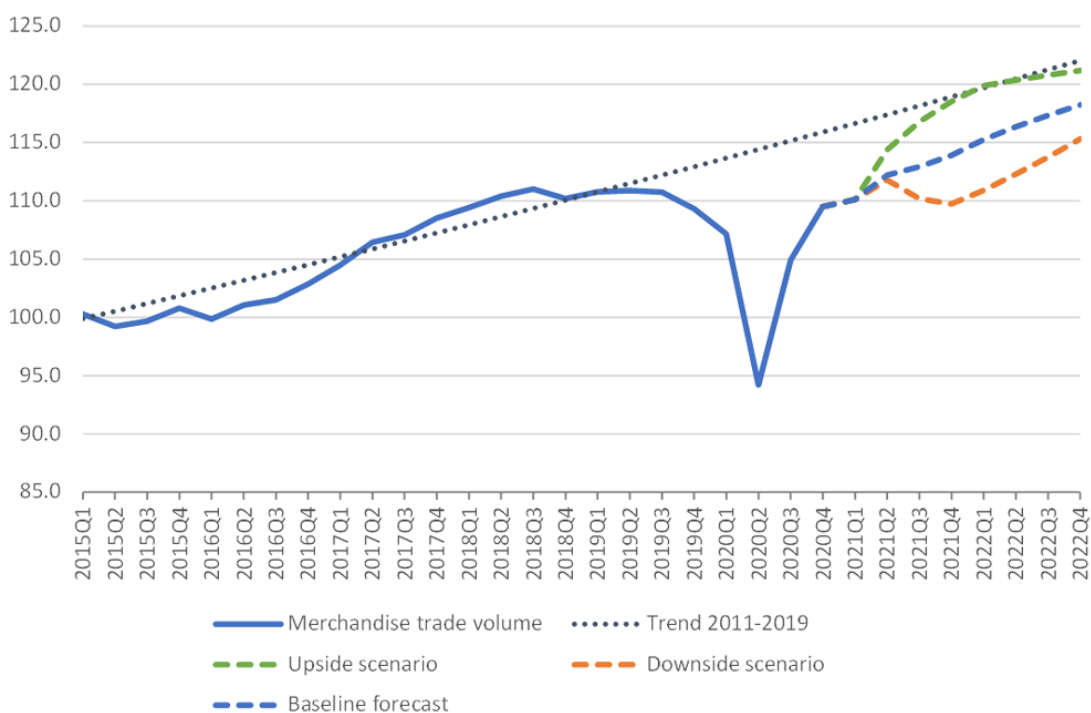
Font: Presidència del Govern.

Existeixen dubtes sobre l'impacte que tindrà el programa en el creixement potencial de l'economia. El temps per a la planificació, valoració i distribució dels fons és ajustat, i això podria reduir l'abast transformador del programa. Així mateix, preocupa que hi hagi poca capacitat en la concessió dels fons i que aquests puguin quedar en mans de grans empreses que sí que compten amb la capacitat de complir en temps i forma els requisits del programa. A més, l'impacte no serà el mateix si els fons es fan servir per substituir el capital d'inversions ja planificades en lloc de fer-se servir en nous projectes. Per obtenir el resultat esperat, els fons han d'impulsar un desenvolupament econòmic més sostenible, resilient i millor preparat per afrontar els riscos i oportunitats de la transició verda i la digitalització.

S'acceleren els canvis en el comerç internacional i la globalització

L'impacte de la pandèmia en el comerç internacional ha estat inferior a allò que es pronosticava. El valor del comerç internacional de mercaderies s'ha reduït en un 8 % i en un 20 % en el de serveis comercials, principalment pels serveis lligats a la mobilitat. En termes de volum, el comerç de mercaderies mundial es va contreure un 5,3 % el 2020. Les projeccions de l'Organització Mundial del Comerç preveuen un creixement del 8 % per a 2021 i del 4 % per a 2022. Això significa que els efectes de la pandèmia continuen presents en tant que la tendència del comerç segueix per sota de l'anterior a la pandèmia.

Comerç de mercaderies mundial, volum.

Font: WTO i UNCTAD per a dades de volum comercial.

El comerç mundial es troba subjecte a canvis que van més enllà de la pandèmia. De fet, la crisi sanitària pot haver actuat com a catalitzador d'algunes tendències que ja s'hi observaven. El comerç vincula les empreses i individus de diferents països de manera que s'han d'establir mecanismes de cooperació i coordinació per al desenvolupament sostenible de cada una de les economies que hi participen. La major riquesa generada a escala global és evident, encara que la seva distribució sigui heterogènia en geografies i col·lectius.

La pandèmia, sobretot en una primera fase, va desconcertar Governos, empreses i llars posant de manifest les vulnerabilitats i riscos associats a un model global basat en la deslocalització de les cadenes de producció. Algunes empreses han reforçat una dinàmica que ja havia començat amb el conflicte entre els Estats Units i la Xina i han relocalitzat cadenes de producció i diversificat la font de proveïdors en detriment de la rendibilitat.

La falta de material sanitari, com ara màscares o respiradors, va evidenciar la dependència dins de la Unió Europea de material i capacitat productiva essencial. A més, les tensions geopolítiques i el qüestionament del model de comerç basat en el multilateralisme suposen una font de desequilibri per a l'estabilitat econòmica europea. A la recerca de mitigar els riscos associats a la dependència exterior, el Consell de la Unió Europea, l'octubre de 2020, va definir com un objectiu clau "assolir una autonomia estratègica, mentre es manté una economia oberta". Amb aquest objectiu es busca enfortir la resiliència i sostenibilitat de les cadenes de valor europees i apostar pel multilateralisme i un marc comú de regles per al comerç internacional. A més, l'estratègia de política industrial comuna impulsa els sectors sensibles i d'alt valor afegit potenciant economies d'escala i efectes de xarxa positius.

Els avenços en matèria ESG (*environmental, social and governance*) també afavoreixen la relocalització de les cadenes de producció. La comptabilitat d'externalitats negatives, com és la contaminació associada al transport de mercaderies, les condicions de vida de la mà d'obra, diferències en els estàndards de producció, etc., poden suposar un canvi de tendència en l'evolució del comerç mundial tant de productes intermedis com de finals. Finalment, avenços en matèries com l'automatització o les impressores 3D permeten abaratir costos i guanyar competitivitat davant països amb mà d'obra barata.

Encara que sembla necessari un replantejament del comerç, identificant, controlant i gestionant els riscos associats a la globalització, la cooperació transfronterera és més indispensable que mai, i més davant d'una pandèmia mundial. Bona prova d'això és que per a la concepció d'una de les principals vacunes contra la COVID-19, segons dades de l'OMC, es necessiten components de 19 països diferents. El ritme desigual de vacunació entre països suposa que grans col·lectius de persones quedin exclosos de la vacunació. En aquests entorns, el virus té l'oportunitat de mutar i augmenten els riscos associats a l'aparició de noves soques. Això posa en risc aquells països que ja han assolit la immunitat de grup. La pandèmia i les seves conseqüències no acabaran fins que se solucioni a tot el món.

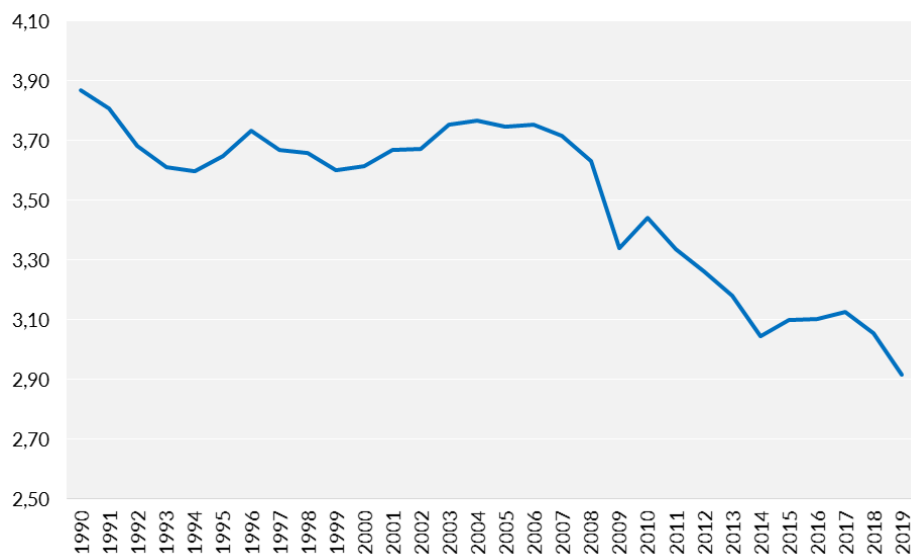
La lluita contra el canvi climàtic continua sent prioritària

Al llarg de l'informe s'han anat apuntant diferents aspectes relacionats amb el medi ambient. La integració progressiva de la sostenibilitat en els diferents àmbits, com ara l'econòmic, és fonamental per trobar solucions efectives davant dels riscos provocats pel canvi climàtic. Les alertes sobre els efectes del canvi climàtic són constants, quantificades i sense marge per a la demora. La conscienciació de la població és cada vegada més gran i això es tradueix en els seus hàbits de consum, discernint i, per tant, discriminant positivament o negativament entre empreses socialment i mediambientalment compromeses i les que no ho són.

Després de l'any de l'aparició de la pandèmia mundial, val la pena recordar que, tal com assenyalen des de l'OMS, un dels riscos associats a l'alteració radical dels ecosistemes és el salt de virus allotjats en animals a humans, com també va ser el cas de l'Ebola. És vital que, malgrat els recursos destinats a la pandèmia, no es redueixin els esforços en matèria de medi ambient, que continua sent la principal font de riscos a llarg termini. El canvi cap a una economia més verda, sostenible i respectuosa amb el medi ambient és clau per al progrés econòmic i la cohesió social. En aquest sentit, són destacables les línies d'actuació de la Unió Europea i els Estats Units.

La Unió Europea s'ha fixat l'objectiu, d'aquí a 2050, de convertir-se en una societat resistent al canvi climàtic i plenament adaptada als seus efectes. A més curt termini, existeix el compromís de reduir les emissions en un 55 % per a 2030 respecte a 1990. Segons dades de la Comissió Europea, el 2019 les emissions s'havien reduït en un 24 % en comparació amb els nivells de 1990. La consecució d'aquests objectius suposa necessàriament canvis de gran abast econòmic. En aquest àmbit, el programa Next Generation EU hauria de servir com a suport per a la transició cap a una nova economia productiva més resilient i sostenible.

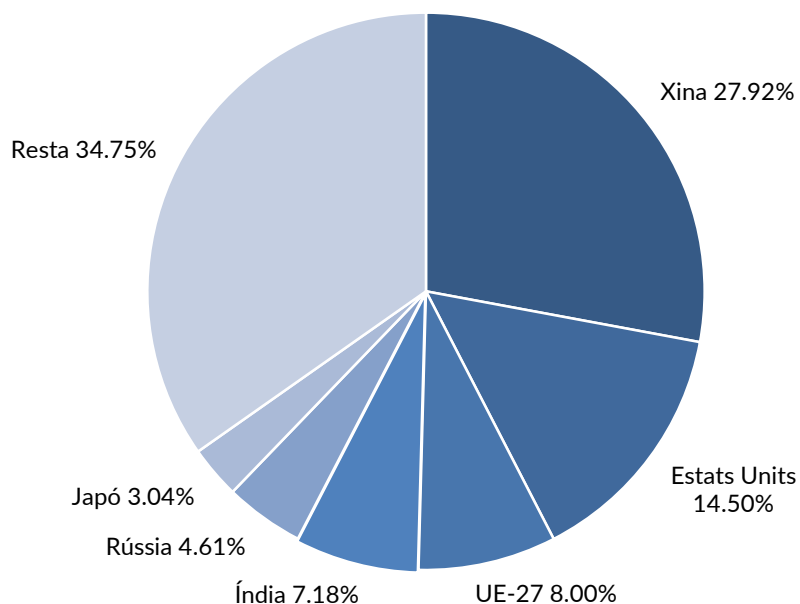
Emissions anuals de CO₂, bilions de tones

Font: Elaboració pròpia. Our World in Data.

Als Estats Units, la lluita contra el canvi climàtic ha passat a ser una prioritat del Govern. A començaments de 2021, els Estats Units tornaven a l'Acord de París i l'abril de 2021 es comprometia a aconseguir una economia descarbonitzada i a reduir en un 50 % les emissions de gasos hivernacle per al 2030 en relació amb els nivells de 2005. Aquests objectius acompanyats de la inversió necessària, juntament amb el de la resta de països més contaminants, són claus per aconseguir limitar l'escalfament global i frenar els riscos climàtics més greus.

Emissions anuals de CO₂

Font: Elaboració pròpia. Our World in Data. Dades de 2019.

Reptes estructurals per al sector bancari

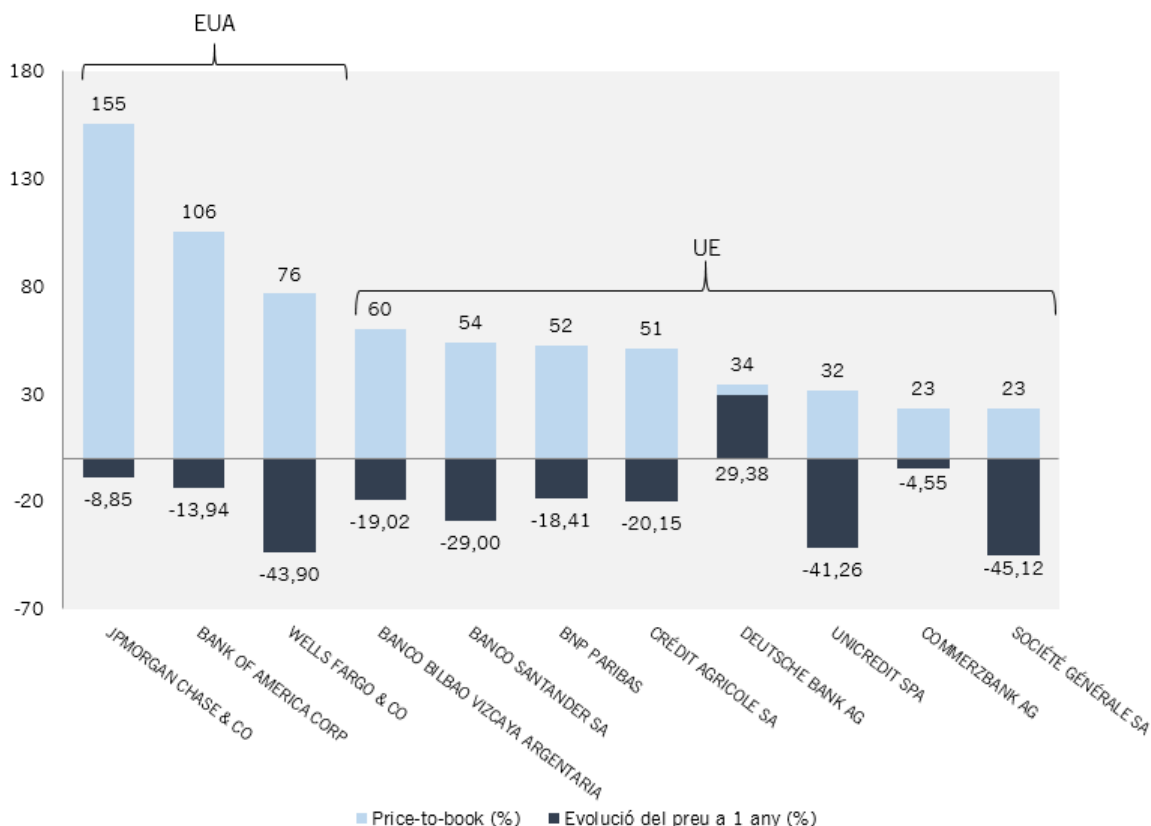
Els esforços per evitar una nova crisi bancària suportada pels contribuents han donat com a resultat una banca més ben capitalitzada que en la crisi de 2008, encara que part de l'esmentada capitalització es troba en instruments híbrids de difícil renovació en situacions de tensió en els mercats. Segons l'informe de McKinsey², a gairebé tots els escenaris d'evolució de la pandèmia, la gran majoria dels bancs haurien de sobreviure i la majoria d'ells podrien recuperar el seu ROE de 2019 en cinc anys. L'informe assenyala dues fases per a la banca: una primera fase, en la qual cal fer front a importants pèrdues creditícies, segurament a finals de 2021, per després haver de tractar amb actius tòxics que poden allargar-se fins a més enllà de 2024. Això significa que, si bé la banca resistirà a nivell de solvència, la falta de rendibilitat continuarà sent el seu taló d'Aquil·les. Això suposa un repte per atreure capital i reforçar la solvència una vegada superada la crisi, encara més si l'entorn de tipus d'interès continua pressionant a la baixa el marge d'interès net.

Amb o sense COVID-19, l'activitat bancària europea es desenvolupa en un entorn complex: els tipus d'interès negatius i els costos derivats de la regulació que va seguir a la crisi bancària pressionen a la baixa les rendibilitats del sector, que avança cap a la concentració, amb el corresponent augment dels riscos sistèmics per pèrdua de granularitat del sistema financer. Malgrat l'esmentada concentració, tal com reflecteixen les cotitzacions borsàries, la mida no ha estat un impediment per a la pèrdua de valor generalitzada del sector, que a Europa es troba a la meitat del seu valor comptable, i a múltiples bancs sistèmics fins i tot per sota.

---

² McKinsey Global Banking Annual Review 2020.

Ràtio price-to-book i rendibilitat de l'acció d'entitats financeres EUA i UE

Font: Elaboració pròpia. Dades de Bloomberg a 31/12/2020.

Mentre que el BCE atribueix, en part, la falta de rendibilitat del sector bancari a un excés de capacitat, la consolidació sectorial s'hauria d'evitar. A Europa, conviuen un nombre elevat de bancs sistèmics a escala global i domèstica, producte de l'existència de grans grups nacionals i de la bancarització elevada de les finances europees, que incrementen la fragilitat del sistema en el seu conjunt. Per la seva naturalesa, el negoci bancari es desenvolupa en un mercat en el qual el banc central fixa el preu de la matèria primera, els diners, fet que condiciona la rendibilitat de les entitats. No obstant això, el factor determinant de la salut financera d'una entitat de crèdit no és el seu nivell de rendibilitat en moments d'estabilitat, sinó la qualitat de la seva cartera creditícia i d'inversions en situacions d'inestabilitat. Així, alguns bancs que es posaven com a exemple de bona gestió i elevada rendibilitat han mort davant d'una crisi econòmica.

És especialment rellevant en l'avaluació d'una entitat de crèdit la seva prudència en l'assumpció de riscos, prudència que habitualment penalitza la rendibilitat en moments expansius del cicle econòmic. Encara que la prudència hauria de ser una actitud permanent, és habitual que després de períodes de baixa morositat es relaxin els requeriments en la concessió, i això succeeix amb independència de la mida de l'entitat de crèdit. Simplement, atès el caràcter pròpiament inestable de l'economia capitalista, les entitats de crèdit, sigui quin sigui la seva mida, poden tenir seriosos problemes en situacions de tensió. En aquestes circumstàncies, la resolució d'entitats sistèmiques és summament complicada tant per la seva elevadíssima complexitat com per l'aversion generalitzada al risc que fa inviable desfer grans carteres o atreure amplis capitals. En aquest sentit, la major granularitat del sistema financer és una necessitat fonamental per reduir el risc que les crisis econòmiques es vegin agreujades per crisis financeres.

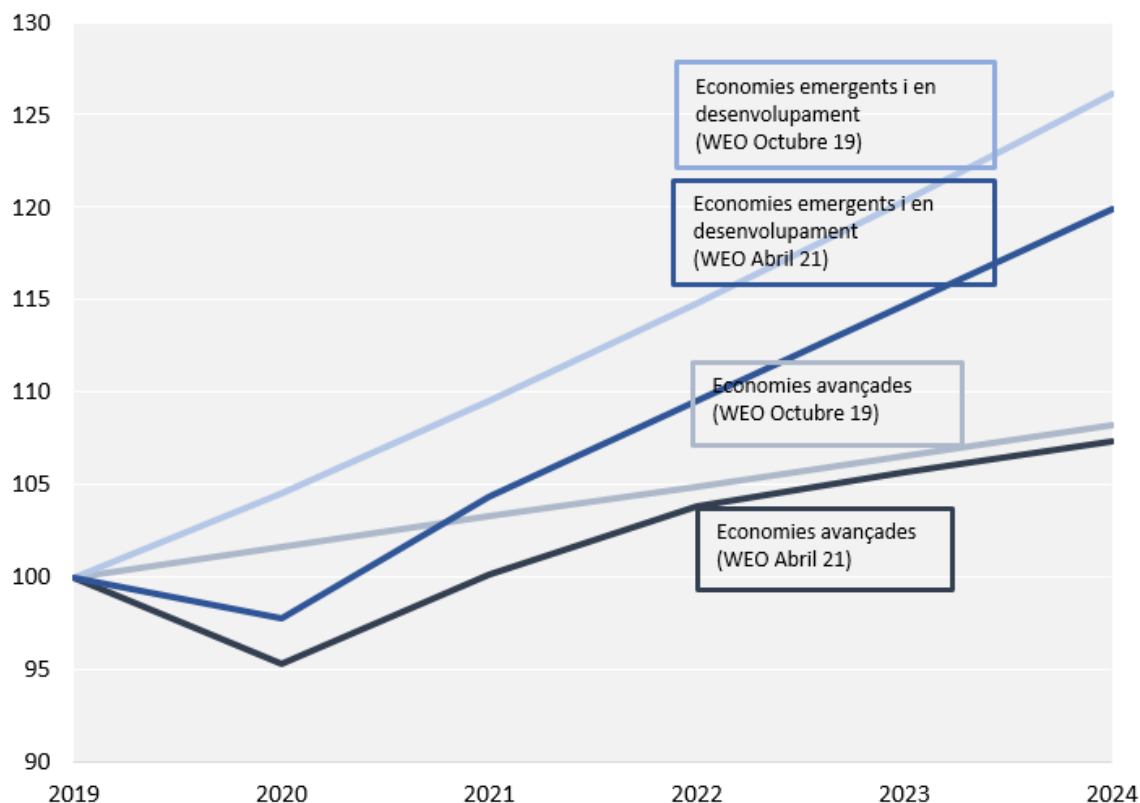
L'*Informe sobre l'Estabilitat Financera Mundial* (GFSR) de l'FMI considera que en el sector financer prop de la meitat dels bancs de les economies d'importància sistèmica es troben ara en la categoria de vulnerabilitat mitjana-alta i alta. En algunes economies emergents, i en menor mesura a la zona de l'euro, continuen sent els més vulnerables, ja que les taxes d'interès més baixes i les incerteses sobre les perspectives econòmiques han pesat sobre la rendibilitat.

Per la seva banda, l'*Informe d'Estabilitat Financera* del Banc d'Espanya de primavera de 2021 presenta una evolució del crèdit molt condicionada pels programes de suport al crèdit (avals públics i moratòries creditícies). Els programes d'avals ICO han permès que el saldo viu de crèdit de les entitats creixés en el conjunt de 2020, ja que d'una altra manera s'hagués produït la contracció del finançament al sector privat. De fet, per primera vegada des de 2008 s'ha incrementat a Espanya el saldo total de crèdit al sector privat. L'acompanyament del finançament bancari o l'anticipació de subvencions vinculades al pla Next Generation EU poden facilitar que el saldo de crèdit continuï ampliant-se, encara que dependrà de l'estructura de les convocatòries públiques.

Les bretxes de la desigualtat creixen

Segons el Banc Mundial, es preveu que, per primera vegada en més de 20 anys, la pobresa extrema mundial augmenti. S'estima que el 2020 la quantitat de nous pobres, mesurada com la pobresa projectada amb i sense pandèmia, creixi entre 119 i 124 milions de persones. Les xifres per a 2021 no són millors i preveuen un augment d'entre 143 i 163 milions de persones. A nivell de països, les divergències també han augmentat. Entre els motius es troba la capacitat per actuar i esmorteir els impactes de la pandèmia en l'economia i la societat, així com en el desenvolupament de noves vacunes i el seu proveïment. D'una banda, s'espera que les economies avançades i la Xina creixin amb força. D'altra banda, es preveu que els països emergents continuïn patint en més consideració l'impacte de la pandèmia juntament amb possibles tensions en els mercats de deute. A més, és presumible que el turisme continuï amb restriccions en tant es difereixi la distribució de vacunes i es mantingui el risc de noves soques.

Evolució del PIB, previsions WEO d'abans i després de la pandèmia (Índex, 2019 =100)

Font: Elaboració pròpia. Dades del World Economic Outlook (FMI) el mes d'octubre de 2019 i abril de 2021.

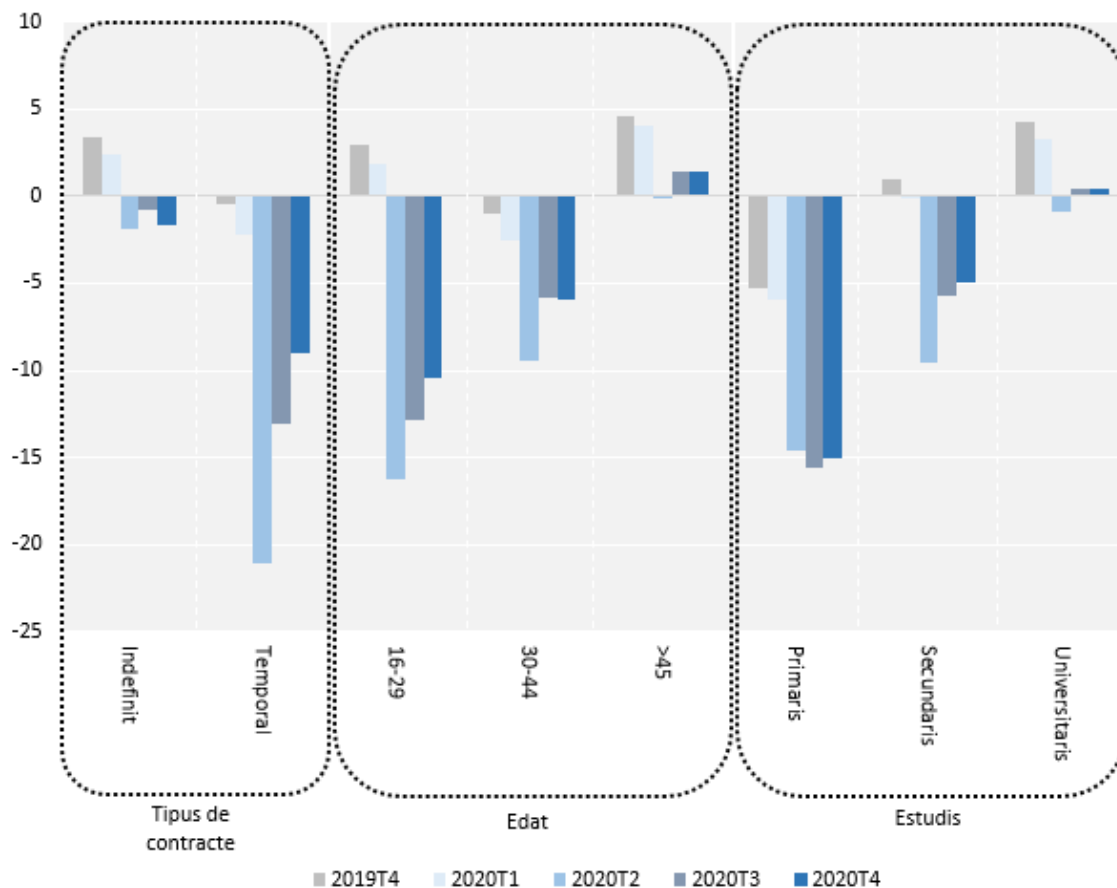
El Global Risk Report 2021 del Fòrum Econòmic Mundial de Davos posa el focus en els riscos i conseqüències de l'increment de les desigualtats i la fragmentació social. Segons un estudi de l'FMI³, les pandèmies solen donar com a resultat un cercle viciós. L'impacte de la pandèmia en el creixement econòmic i en l'augment de la desigualtat provoca un increment del malestar social, que, al seu torn, deteriora encara més l'activitat econòmica i la desigualtat. Segons l'estudi, el malestar social augmenta entre 12 i 14 mesos després de l'aparició de la pandèmia i els efectes en la desigualtat i el creixement persisteixen, fins i tot més enllà dels 5 anys des de l'inici de la pandèmia. Per trencar el cercle fan falta polítiques destinades a la protecció dels col·lectius més vulnerables.

A finals de gener de 2021, a Espanya, gairebé 739 mil treballadors, el 3,9 % del nombre total d'empleats, s'havien vist afectats per una suspensió total o parcial d'ocupació. Aquesta xifra, que continua sent elevada, se situa molt per sota dels 3,5 milions de persones registrades l'abril de 2020. L'atur ha tancat l'any 2020 en el 16,1 %, un 2,3 % superior al de 2019. Addicionalment, si considerem els treballadors en ERTO, la taxa d'atur efectiva arriba al 20 %. Igual que per a les empreses, en el treball el sector més afectat és el de l'hostaleria. L'impacte ha estat heterogeni, afectant més notablement els treballadors menys qualificats, amb contractes temporals, dones, joves i amb salaris

³ A Vicious Cycle: How Pandemics Lead to Economic Despair and Social Unrest. Tahsin Saadi Sedik; Rui Xu. IMF Working Paper.

baixos, especialment per la proporció elevada que representen aquests treballadors en els sectors més perjudicats per la pandèmia.

Variació interanual de l'ocupació segons col·lectiu (%)

Font: Elaboració pròpia. Institut Nacional d'Estadística (EPA).

La fractura digital és una de les que més s'ha eixamplat durant la pandèmia. El comerç electrònic ha seguit creixent en detriment del comerç local, aquest últim subjecte a les restriccions de mobilitat. L'educació també s'ha vist afectada, ja que no tots els alumnes han pogut seguir el curs en remot. En el mercat laboral, els qui han pogut teletreballar han conservat l'ocupació malgrat les mesures de distanciament social. Més enllà de la pandèmia, el progrés en la digitalització afectarà els treballs que segueixin processos estandarditzats i basats en regles predefinides. Això suposa la necessitat de redirigir i transformar els treballadors perquè puguin exercir els nous llocs de treball, que demandaran noves qualitats i aptituds.

2. Perfil de risc del Grup

Després d'un any d'entrar en la crisi de la COVID-19, amb les greus conseqüències per a la salut de les persones i l'abrupta arribada de la recessió econòmica, no s'han observat repunts de la morositat en cap segment de negoci. Així mateix, les peticions de moratòries creditícies rebudes dels socis són molt inferiors a les gestionades de mitjana en el sector i perfectament assumibles amb el grau de capitalització de l'Entitat.

Les crisis econòmiques experimentades en el passat han posat de manifest la importància crucial que té per a les entitats financeres la gestió adequada dels seus riscos. Per al Grup Caixa d'Enginyers, la gestió del risc constitueix un pilar essencial de la seva estratègia competitiva, tenint per objectiu la preservació dels seus nivells de solvència i liquiditat. Aquesta integració de la gestió del risc com a pilar essencial de l'estratègia del Grup és de summa importància en el moment actual.

Les crisis posen de manifest les fragilitats, també en el sector financer. La posició de partida del Grup Caixa d'Enginyers és molt sòlida, amb una ràtio de capital CET1 del 15,21 %. Caixa d'Enginyers es troba en una posició que li permet aportar estabilitat en temps inestables. La folgada posició de liquiditat s'ha vist incrementada. La forta entrada de dipòsits en els últims anys, juntament amb la posició estructural d'excedent de dipòsits sobre crèdits, permet comptar amb una de les ràtios de cobertura de la liquiditat més elevades del sector.

L'alta solvència i l'elevada liquiditat, així com una baixa intensitat dels actius ponderats per risc i el baix nivell de *legacy* creditici, permeten a Caixa d'Enginyers un ampli espai per gestionar les necessitats presents i futures.

El Grup Caixa d'Enginyers ha mantingut un creixement continu en el temps i ha anticipat les necessitats de capital i de liquiditat. Caixa d'Enginyers presenta un model de banca solvent, cooperativa, compromesa amb la sostenibilitat i que prioritza el servei al soci.

El repte operatiu que ha suposat el distanciament social per al negoci bancari, amb la sobtada i indispensable digitalització de tots els seus serveis, ha estat superat per Caixa d'Enginyers amb una millora en els índexs de satisfacció dels socis. Això permet guanyar una gran confiança en les capacitats per actuar com a banc digital.

Avui, la pràctica totalitat dels empleats del Grup poden treballar de forma remota, i els processos de negoci es troben adaptats perquè els socis puguin accedir des de les seves llars als serveis bancaris, financers i asseguradors del Grup.

El Grup Caixa d'Enginyers va sortir reforçat de la passada crisi financera en gran manera gràcies al seu perfil de risc i al seu model de negoci. Actualment, la bona posició davant de possibles inestabilitats derivades de la COVID-19 es posa de manifest en les fortaleeses següents:

- **Sòlida posició de capital.** Caixa d'Enginyers compta amb una solvència àmpliament superior a la mitjana del sector financer espanyol i situa la ràtio CET1 *fully loaded* en el 15,21 %. La ràtio de capital mínim regulador per Pilar 1 és del 8 %, i és del 10,5 % si s'hi inclou el coixí de conservació de capital.

- **Disponibilitat de liquiditat.** Posició de liquiditat molt sòlida, tant immediata com estructural, fruit del perfil socioeconòmic del soci i del model de negoci, fet que situa la ràtio LCR en el 429 % (mínim regulador del 100 %).
- **Prudència en la concessió.** El crèdit s'atorga a socis amb bona capacitat de pagament, cosa que permet mantenir una qualitat elevada de l'actiu i uns nivells de morositat significativament per sota de la mitjana sectorial. La major part del crèdit és hipotecari i a particulars. La ràtio de morositat és del 2,75 %.
- **Àmplies garanties.** El percentatge d'operacions amb garantia real sobre el crèdit a la clientela total és un 73,03 % al tancament de l'exercici 2020.
- **Bones cobertures.** Caixa d'Enginyers cobreix les possibles incerteses futures que es puguin derivar de l'activitat creditícia i manté, a finals de 2020, una ràtio de cobertura de la dubtositat del 51,05 %. El caràcter prudent de les cobertures fa que una part significativa dels crèdits classificats com a riscos dubtosos, el 37,8 %, es trobin al corrent de pagament.
- **Qualitat de la cartera d'inversions.** Més de la meitat de les inversions són en deute públic, mentre que la cartera de titulitzacions pròpies compta amb qualitat creditícia de AA+.
- **Capacitat de resposta.** En cas de situacions complexes en els mercats financers a partir de les quals es puguin generar dubtes sobre la situació de determinades entitats de crèdit, cal assenyalar que Caixa d'Enginyers ni cotitza a la borsa ni ha realitzat emissions de deute. A més, Caixa d'Enginyers disposa d'un ampli excedent de liquiditat.
- **Diversificació del negoci.** El Grup Caixa d'Enginyers ha potenciat la diversificació de les seves fonts d'ingressos mitjançant l'increment del pes de la gestió d'actius i del negoci assegurador.
- **Qualitat de servei.** La qualitat de servei és un pilar estratègic essencial de l'Entitat, fet que ha permès al llarg dels anys fidelitzar el soci i estar en una bona posició competitiva en períodes d'estancament econòmic.
- **Digitalització.** L'ús dels canals digitals per part dels socis és molt superior a la mitjana sectorial i a la dels grans grups bancaris espanyols. L'estratègia digital de Caixa d'Enginyers facilita als socis interactuar des de les seves *apps*, a través de les quals accedeix a un ampli ventall de serveis bancaris i d'inversió. La inversió digital possibilita incrementar la base social i els volums de negoci.
- **Lideratge ASG.** L'aplicació de criteris ambientals, socials i de govern corporatiu en la gestió de les inversions i la distribució de productes d'inversió és un dels pilars estratègics del Grup.

Al capítol 8 es presenten els principals riscos als quals està exposada Caixa d'Enginyers, es detallen les magnituds rellevants i es descriu la gestió duta a terme per l'Entitat, cosa que ajuda a una comprensió completa del perfil de risc del Grup Caixa d'Enginyers.

El Consell Rector de l'Entitat estableix el sistema de gestió del risc del Grup que es compon d'un sistema de govern i organització de la funció de riscos, un marc d'apetència pel risc, un model de gestió que inclou l'autoavaluació i el seguiment integral dels riscos i una assignació adequada de recursos humans i tecnològics per a la gestió efectiva del model.

La identificació, el mesurament, la gestió, així com el control i el seguiment dels riscos inherents a l'activitat del Grup, es constitueixen com a objectius fonamentals, sempre dins d'un marc d'optimització de la gestió global dels riscos, incloent-hi principalment el risc de crèdit i de contrapart, els riscos estructurals de tipus d'interès i de liquiditat, el risc de mercat, el risc operacional, els riscos de compliment i blanqueig de capitals, el risc reputacional i el risc climàtic.

El Consell Rector considera adequats els mecanismes de gestió de riscos del Grup, estant els sistemes de gestió de riscos d'acord amb el perfil i estratègia del Grup.

Principals magnituds

15,21 %

Common Equity Tier 1 Ràtio (CET1)

1.347 milions

Actius ponderats per risc

La **solvència** se situa molt per sobre dels requeriments legals (7 % en CET1 per Pilar 1).

51,05 %

Ràtio de cobertura

2,75 %

Ràtio de morositat

El Grup Caixa d'Enginyers cobreix perfectament les possibles incerteses que es poguessin derivar de l'**activitat creditícia** presentant una morositat inferior a la sectorial.

7.771 milions

Volum de negoci

0,28 %

ROA

5,40 %

ROE

- Inversió creditícia
- Gestió d'actius i patrimonis
- Sector assegurances, fons de pensions
- Altres operacions amb la clientela

Diversificació

L'estratègia de diversificació del negoci, amb les activitats bancàries, de gestió d'actius, assegurances i planificació financera, juntament amb l'increment en el volum de negoci, permet superar l'estrenyiment del marge d'interessos.

Principals magnituds

199 milers

VaR 99 % a un dia

255 milers

TailVaR 99 % a un dia

El **risc de mercat** es manté en nivells baixos.

-0,36 %

Sensibilitat del valor econòmic

-5,05 %

Sensibilitat del marge

El **risc de tipus d'interès** es manté en nivells baixos.

175 %

Ràtio de liquiditat estructural

1.373 milions

Liquiditat disponible a dia

429 %

Ràtio de cobertura de liquiditat (LCR)

176 %

Ràtio de finançament estable net (NSFR)

Folgada **posició de liquiditat** fruit de l'estratègia de negoci del Grup, del perfil dels socis i de la seva fidelitat elevada amb l'Entitat (mínim LCR regulador: 100 %).

3. Requeriments generals d'informació

3.1. El marc del Comitè de Basilea

La regulació bancària elaborada pel Comitè de Basilea es basa en tres pilars:

Pilar 1

Càlcul dels **requisits mínims de capital** per risc de crèdit, per risc de crèdit de contrapart, per risc de mercat i per risc operacional.

Pilar 2

Procés **de revisió de capital**. S'avalua si es requereix capital addicional per cobrir els requeriments de Pilar 1. Les entitats realitzen una avaluació interna (autoavaluació de capital).

Pilar 3

Disciplina de mercat. Principis de divulgació d'informació de riscos i capital per promoure la transparència i la bona gestió dels riscos.

-
- Requeriments generals d'informació
  - Polítiques i objectius de la gestió dels riscos
  - Solvència
  - Recursos propis computables
  - Requeriments de recursos propis
  - Principals riscos
  - Informació sobre remuneracions

3.2. Context regulador

La directiva europea relativa a la solvència de les entitats de crèdit i la seva supervisió (Directiva 2013/36/EU, d'ara endavant CRD IV) i el reglament que desenvolupa els requisits prudencials de les entitats de crèdit (Reglament 575/2013/EU, d'ara endavant CRR) constitueixen la implementació en l'àmbit europeu de les recomanacions del Comitè de Basilea, conegudes com a Basilea III, d'aplicació des de l'1 de gener de 2014. Els dos documents, juntament amb la transposició nacional de la directiva i els desenvolupaments normatius que els acompanyen, constitueixen el que d'ara endavant se citarà com a normativa de solvència.

L'adopció nacional d'aquesta directiva europea es va abordar a través del RDL 14/2013, pel qual el dret espanyol s'adaptava a la normativa de la Unió Europea en matèria de supervisió i solvència d'entitats financeres, i posteriorment es publicava la Llei 10/2014, de 26 de juny, sobre ordenació, supervisió i solvència. El Reial Decret 84/2015, de 13 de febrer, desplega la Llei 10/2014, que introdueix les principals novetats de la CRD IV en matèria de govern corporatiu i política de remuneracions. Així mateix, aporta disposicions addicionals relacionades amb la solvència, aclareix l'aplicació de certs articles de la CRR i desenvolupa el règim de coixins de capital i les facultats supervisores del Banc d'Espanya.

El Banc d'Espanya, a través de la Circular 2/2014, de 31 de gener, d'acord amb les facultats conferides per la CRR a les autoritats competents nacionals, va fer ús d'algunes de les opcions reguladores de caràcter permanent que es preveuen en la CRR, generalment per permetre una continuïtat en el tractament que la normativa espanyola havia donat a determinades qüestions abans de l'entrada en vigor de l'esmentat reglament comunitari. A més, la Circular 2/2016, de 2 de febrer, completa l'adaptació de l'ordenament jurídic espanyol a la CRD IV i la CRR, principalment amb l'exercici d'opcions reguladores permanents relatives a les administracions públiques, la definició dels coixins de capital, la definició de l'organització interna i la concreció de les obligacions d'informació al mercat.

Amb l'aplicació de la CRD IV i la CRR, les entitats han necessitat disposar d'un nivell més alt de capital i de més qualitat, incrementant-se els elements a deduir del capital i revisant els requeriments de determinats actius. Els requeriments de capital que estableixen les normes anteriors es van incrementar amb l'establiment de coixins de capital buffers, així com amb requeriments específics en matèria de liquiditat. El 8 de desembre de 2017, el Comitè de Basilea va finalitzar la reforma del marc de capital, anomenada Basilea III. Les principals modificacions se centren en els models interns, el mètode estàndard de risc de crèdit, el marc de risc de mercat, el risc operacional i la ràtio de palanquejament. La seva data prevista d'implementació és l'1 de gener de 2023, si bé incorpora un calendari transitori.

També la CRD i la CRR estan subjectes a modificacions. El Parlament Europeu va aprovar el 16 d'abril de 2019 les modificacions en la directiva (CRD V) i en el reglament (CRR II) sobre requeriments de capital i liquiditat. La CRR II estableix a la Unió Europea la *leverage ratio* en el 3 % i la *NSFR ratio* en el 100 %. El 26 de juny de 2020 es van publicar una sèrie de "solucions ràpides" en la CRR amb l'objectiu d'ajudar les entitats de crèdit a mitigar l'impacte dels efectes econòmics immediats de la pandèmia i proporcionar incentius perquè les entitats continuïn prestant a empreses i particulars.

Pel que fa a la recuperació i resolució d'entitats de crèdit, la directiva de recuperació i resolució (Directiva 2014/59/EU, amb sigles BRRD), traslladada a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant la Llei 11/2015, de 18 de juny, requereix a les entitats mantenir un import mínim de fons propis i passius elegibles.

Respecte a l'estimació i provisió de cobertures comptables per risc de crèdit, amb data 1 de gener de 2018, va entrar en vigor la Circular 4/2017 del Banc d'Espanya sobre normes d'informació financera pública i reservada i models d'estats financers, i va quedar derogada la Circular 4/2004. La Circular 4/2017 constitueix l'adaptació al sector de les entitats de crèdit espanyoles de les Normes Internacionals d'Informació Financera, adoptades per la Unió Europea mitjançant reglaments comunitaris, d'acord amb el Reglament (CE) núm. 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol de 2002, relatiu a l'aplicació de les Normes Internacionals de Comptabilitat. La Circular 4/2017 desenvolupa el marc general de gestió del risc de crèdit i els aspectes relacionats amb la seva comptabilitat i, en particular, amb l'estimació de les cobertures de les pèrdues per risc de crèdit (veure Nota 1.2 dels comptes anuals consolidats).

En resposta a la crisi provocada per la COVID-19, el Govern ha impulsat, mitjançant els RDL 8/2020 i 11/2020, la moratòria hipotecària, la moratòria de contractes de crèdit sense garantia hipotecària i línies d'aval per a empreses i autònoms per pal·liar els efectes econòmics de la COVID-19. Per la seva banda, el BCE, l'EBA i el Banc d'Espanya han publicat mesures i notes explicatives, entre les quals figuren mesures temporals de capital, de liquiditat i de MREL, com és la flexibilitat en el requeriment dels coixins de capital i liquiditat, i mesures de flexibilitat encaminades a facilitar la renovació o renegociació del crèdit empresarial, considerant les operacions des d'una visió a llarg termini de la capacitat de devolució del deutor, de manera que es prioritzi la solvència respecte a les dificultats puntuals de liquiditat.

L'objectiu d'aquest informe és complir els requisits d'informació al mercat del Grup Consolidable Caixa d'Enginyers que estableixen la part vuitena de la CRR, seguint les directrius del Pilar III de Basilea, i la Circular 2/2016 del Banc d'Espanya.

D'acord amb la Política d'Informació al Mercat aprovada pel Consell Rector de Caixa d'Enginyers celebrat el dia 4 de juny de 2009, i les seves modificacions posteriors, aquest informe ha estat elaborat per al període anual finalitzat el 31 de desembre de 2020 per l'Àrea de Gestió Global del Risc i aprovat pel Consell Rector de Caixa d'Enginyers.

Determinada informació requerida per la normativa en vigor, que s'ha d'incloure en aquest informe, es presenta, d'acord amb l'esmentada normativa, referenciada als comptes anuals consolidats de l'exercici 2020 del Grup Caixa d'Enginyers. A la pàgina web de Caixa d'Enginyers (www.caixaenginyers.com) i al Registre Mercantil es poden consultar els esmentats comptes anuals consolidats. Així mateix, aquesta "Informació amb rellevància prudencial" es pot consultar a la pàgina web esmentada.

3.3. Caixa d'Enginyers i societats que formen el Grup Caixa d'Enginyers

Veure Apartat 1.1 dels comptes anuals consolidats.

3.4. Diferències entre el Grup Consolidable a efectes de solvència i a efectes comptables

La informació que es presenta en aquest informe correspon al Grup Consolidable d'Entitats de Crèdit (d'ara endavant, el Grup Consolidable), l'entitat dominant del qual és Caixa d'Enginyers.

A continuació, es resumeixen les diferències principals relatives al perímetre de consolidació i als diferents mètodes de consolidació aplicats entre el Grup Consolidable, definit d'acord amb allò que disposa la CRR i per al qual es presenta la informació continguda en aquest informe, i el Grup Econòmic Caixa d'Enginyers, segons es defineix a la Circular 4/2017.

- En l'elaboració dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2020 del Grup Caixa d'Enginyers, totes les empreses dependents s'han consolidat aplicant el mètode d'integració global, tal com aquest mètode és definit a la NIC 27, amb independència de si compleixen o no els requisits per poder ser considerades com a consolidables per la seva activitat. Per la seva banda, les entitats associades s'han valorat mitjançant l'aplicació del mètode de la participació, tal com és definit a la NIC 28.
- No obstant això, a l'efecte de l'aplicació dels requisits de solvència, en la informació corresponent al Grup Consolidable només s'han consolidat mitjançant l'aplicació del mètode d'integració global les societats dependents que són, al seu torn, entitats consolidables per la seva activitat. Per la seva banda, les entitats dependents del Grup no consolidables per la seva activitat s'han valorat mitjançant l'aplicació del mètode de la participació, tal com aquest mètode és definit a la NIC 28. S'aplica la deducció dels recursos propis quan se supera el llindar d'exempció de la deducció, considerat en termes agregats, d'acord amb la CRR.

A continuació, es presenta el detall, en data 31 de desembre de 2020, de les societats dependents del Grup Consolidable a les quals s'ha aplicat, a l'efecte de l'elaboració de la informació consolidada en l'aplicació dels requisits de solvència, el mètode d'integració global.

Raó social i participació
Caixa Enginyers Gestió, SGIIC, SAU: 100 %
Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda.
Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU: 100 %
Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers

A continuació, es presenta el detall de la participació propietat del Grup Consolidable, en data 31 de desembre de 2020, pertanyent al seu grup econòmic, tal com aquest concepte és definit a la Circular 4/2017, el tractament de la qual, a l'efecte de solvència, consisteix en la deducció directa de la participació comptable que supera el llindar d'exempció de la deducció, considerat en termes agregats, d'acord amb allò que disposen els articles 48 i 49 de la CRR.

Raó social i participació
Caixa Enginyers Vida - Caja Ingenieros Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU : 100 %

Finalment, es presenta el detall de la participació propietat del Grup Consolidable, en data 31 de desembre de 2020, considerada com a entitat associada, tal com aquest concepte és definit a la Circular 4/2017, el tractament de la qual, a l'efecte de solvència, consisteix en la deducció directa de la participació comptable que supera el llindar d'exempció de la deducció, considerat en termes agregats, d'acord amb allò que disposen els articles 48 i 49 de la CRR.

Raó social i participació
Norbolsa, SV, SA: 10 %

3.5. Altra informació de caràcter general

En data 31 de desembre de 2020, no hi ha cap impediment de caràcter material, pràctic o jurídic, a la transferència immediata de fons propis o al reemborsament de passius entre les entitats dependents del Grup Consolidable i l'Entitat, i no hi ha constància de cap fet que faci pensar que puguin existir els esmentats impediments en el futur.

A més dels requeriments de recursos propis mínims als quals es troba subjecte el Grup Consolidable, existeixen diverses entitats del Grup Caixa d'Enginyers que es troben subjectes a requeriments de recursos propis de manera individual, les quals, en data 31 de desembre de 2019, complien, de manera individual, els requeriments de recursos propis que estableixen les diferents normatives que els són d'aplicació.

D'altra banda, l'Entitat compleix, de manera individual, en data 31 de desembre de 2020, les obligacions de requeriments de recursos propis mínims per raó de risc de crèdit i de dilució, per risc de contrapart, per risc de posició i liquidació de la cartera de negociació, per risc de canvi i de posició en or⁴ i per risc operacional, i amb els requisits de govern corporatiu intern i els límits a la concentració de grans riscos.

Cal destacar que el Grup Consolidable no fa ús de les exempcions previstes a l'efecte de solvència en relació amb el compliment dels requeriments de recursos propis, per la qual cosa es compleix tant a nivell individual com consolidat.

---

⁴ En data 31 de desembre de 2020, el Grup Consolidable no manté cap posició en or.

4. Estructura i organització de la gestió dels riscos

En el aquest capítol es detallen els principis que faciliten una gestió eficaç del risc i el sistema, govern i estructura de la gestió de riscos.

4.1. Concepte i propòsit del Control Intern

El Grup Caixa d'Enginyers adopta el concepte de Control Intern que el Comitè de Supervisió Bancària de Basilea va incloure en el document relatiu a les orientacions sobre els Principis de Govern Corporatiu per als bancs: «El conjunt de normes i controls que regulen l'estructura operativa i organitzativa del banc, inclosos processos de notificació i les funcions de gestió del risc, compliment normatiu i auditoria interna».

D'altra banda, en relació amb el propòsit de Control Intern dins del Grup i en línia amb allò que ha establert el Committee of Sponsoring Organizations (COSO) i reprès a la Guia sobre Control Intern publicada per l'Autoritat Bancària Europea (EBA), el Control Intern en el Grup Caixa d'Enginyers està dissenyat amb la finalitat de detectar i evitar les possibles desviacions dels objectius, d'obtenir una informació, financera i no financera, fiable i de complir les lleis i normes que li siguin aplicables.

4.2. Principis

El Consell Rector manifesta en la Política de Gestió del Risc que el Sistema de Gestió del Risc requereix per al seu desenvolupament l'aplicació de principis que facilitin una gestió eficaç del risc, i es consideren com a fonamentals els següents:

- **Sostenibilitat.** La missió del Grup Caixa d'Enginyers és aportar als socis valor sostenible. L'esmentada sostenibilitat s'ha de basar en les polítiques i bones pràctiques de gestió del risc.
- **Qualitat en la gestió.** El risc és inherent al negoci del Grup Caixa d'Enginyers. Per això, s'ha d'establir una gestió del risc professionalitzada, robusta i present en tota l'organització.
- **Responsabilitat.** La responsabilitat última de la gestió del risc correspon al Consell Rector. El director general de Caixa d'Enginyers és responsable de l'execució de la gestió del risc.
- **Seguiment.** El Grup Caixa d'Enginyers ha de definir el llindar de riscos acceptable i dur a terme el monitoratge del seu perfil de riscos en relació amb el llindar de riscos que s'ha definit. Els riscos assumits han d'estar identificats, i han d'existir mecanismes per al seu mesurament i seguiment.
- **Compromís.** La gestió del risc requereix la implicació de tota l'organització. El Grup fomenta la cultura del risc i trasllada els criteris de gestió del risc als diferents nivells de l'organització a través dels mecanismes de comunicació interna, incloent-hi la formació i la normativa.
- **Independència.** La funció que té encomanada la gestió i control dels riscos ha de ser independent de la funció comercial i de les àrees de negoci.

4.3. Sistema de Gestió del Risc

El Grup Caixa d'Enginyers estableix un Sistema de Gestió del Risc que es compon dels elements següents:

- Un sistema de govern i organització de la funció de riscos que compta amb una definició adequada de rols i responsabilitats, un cos de comitès i estructures de delegació, un model de tres línies de defensa i un sistema de control intern coherent amb la naturalesa i magnitud dels riscos.
- Un Marc d'Apetència pel Risc, integrat a la Política de Gestió del Risc i aprovat pel Consell Rector, que determina els riscos i el seu nivell, que el Grup està disposat a assumir per assolir els seus objectius de negoci.
- Un model de gestió que inclou l'autoavaluació dels riscos, el seu seguiment integral, la planificació dels riscos i la solvència, la comunicació interna i pública, i un cos normatiu que regula la gestió dels riscos.
- Una assignació adequada de recursos humans i tecnològics per a la gestió i supervisió efectiva del model.

4.4. Marc d'Apetència pel Risc

El Marc de Gana pel Risc és el marc global a través del qual la gana pel risc es fixa, comunica i monitorea, i per a això requereix polítiques, procediments, sistemes i controls.

El Marc d'Apetència pel Risc del Grup Caixa d'Enginyers té les característiques següents:

- Alineament amb la missió, la visió, els valors i els eixos estratègics de Caixa d'Enginyers.
- Alineament amb el pla estratègic i de negoci de l'Entitat.
- Recerca d'un perfil de risc baix.
- Formulació clara, concisa, *forward looking* i gestionable.
- Definició explícita dels límits amb què poden operar els gestors.
- Manteniment d'un excés raonable de capital i liquiditat.

4.4.1. Declaració d'apetència pel risc

El Marc d'Apetència pel Risc es formalitza mitjançant la següent declaració d'apetència pel risc realitzada pel Consell Rector, que es complementa amb la definició interna dels indicadors i nivells d'apetència pel risc i tolerància.

El Grup Caixa d'Enginyers té una apetència pel risc baixa. La seva prioritat no és la rendibilitat sinó el servei al soci, dins d'uns paràmetres de sostenibilitat de la rendibilitat que garanteixin la solvència i la seva projecció.

L'apetència pel risc forma part integral de la nostra planificació estratègica, que pren en consideració les limitacions que impliquen els riscos per al capital i la liquiditat en els objectius de negoci.

En la determinació de la nostra apetència al risc i tolerància, establim diferents llindars per a la solvència i els riscos materials per al capital i la liquiditat, així com els mecanismes de seguiment i els procediments d'escalat al Consell Rector.

El Consell Rector revisa i aprova el marc d'apetència pel risc anualment, o quan s'hi produeixen canvis rellevants, de manera que sigui coherent amb l'estratègia i amb l'entorn de negoci i regulador. La informació que compara el perfil de risc amb l'apetència i la tolerància pel risc es presenta periòdicament al Consell Rector.

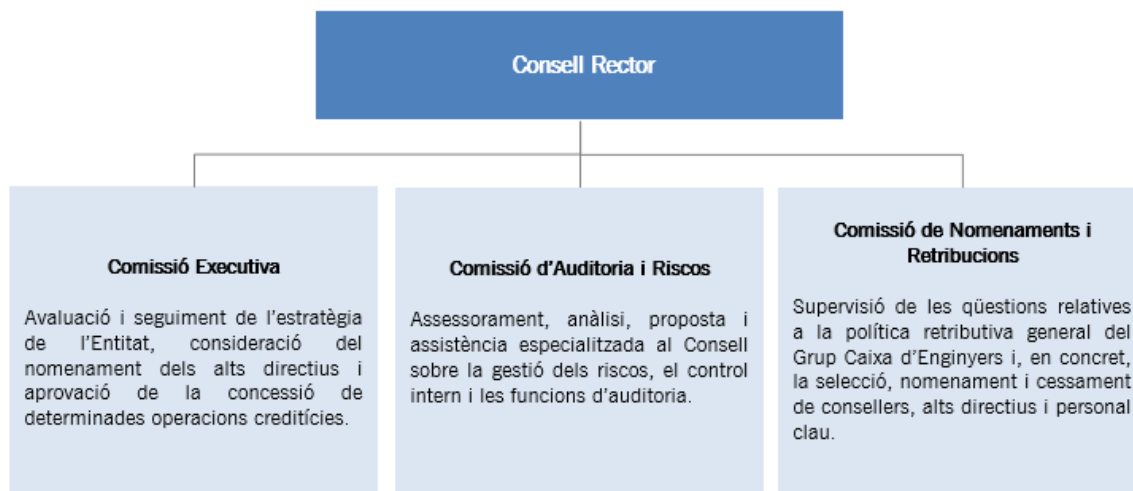
4.5. Establiment de Polítiques de Gestió del Risc i Control Intern

El Consell Rector, com a màxim òrgan d'administració de Caixa d'Enginyers, ha aprovat les polítiques que garanteixen l'establiment dels mecanismes de gestió del risc i el control intern, i ha considerat els aspectes fonamentals següents:

- Establiment d'un marc de control intern amb funcions de control independents, amb accés directe al Consell i a les seves Comissions Delegades i amb assignació clara de responsabilitats.
- Establiment i aprovació per part del Consell de polítiques i procediments per identificar, mesurar, seguir, mitigar i informar dels riscos i les concentracions de riscos associades.
- Establiment d'una funció de control de riscos independent que participi en l'elaboració de l'estratègia de riscos i decisions de gestió de riscos, que garanteixi que els processos de mesurament, avaluació i seguiment de riscos de l'Entitat siguin els adequats i que informi periòdicament a la Comissió Delegada del Consell Rector.
- Assignació d'un director de riscos amb prou facultats i independència de la funció d'assumpció de riscos i amb responsabilitat exclusiva sobre la funció de control del risc.
- Establiment d'una política de compliment i d'una funció de compliment permanent, independent i eficaç que informi la Comissió Delegada del Consell Rector.
- Establiment d'una política i d'un procés d'aprovació de nous productes en què participa, entre d'altres, la funció de control de riscos i de compliment normatiu.
- Anàlisi dels diferents informes de riscos reportats per la direcció de la funció de riscos, els quals han de ser precisos, exhaustius, clars i utilitzats en la gestió.
- Establiment d'una funció d'auditoria interna eficaç i correctament dimensionada, i independent de la resta de les àrees de l'Entitat, que informi la Comissió Delegada del Consell Rector.
- Aplicació del marc de les tres línies de defensa. Les àrees de negoci i de suport són les encarregades, en primera instància, d'executar i, si escau, d'establir procediments de control adequats.

4.6. Govern corporatiu de riscos

4.6.1. Estructura de la governança

4.6.1.1. Consell Rector

El Consell Rector és l'òrgan col·legiat de govern, gestió i representació de l'Entitat. Es compon de tretze membres titulars: president, vicepresident, secretari i deu vocals. El president té la consideració de conseller no executiu, de la mateixa manera que el conseller laboral. Dotze dels membres són elegits, d'entre els socis, per l'Assemblea General, en votació secreta i pel nombre de vots més alt. El conseller laboral és un treballador de l'Entitat, el qual és escollit d'entre els seus empleats.

Activitats del Consell Rector

El Consell Rector de Caixa d'Enginyers ha efectuat un seguiment periòdic dels sistemes d'informació i control de riscos a través de la informació reportada a les Comissions Delegades pels directius de l'Entitat. Entre d'altres qüestions sobre aquestes activitats, destaquen l'anàlisi i revisió de la situació financera, patrimonial i econòmica de l'Entitat a través de la revisió i anàlisi dels principals indicadors i magnituds en matèria de riscos. D'altra banda, ha examinat i, si escau, aprovat operacions creditícies; també ha revisat i aprovat, si escau, l'informe d'autoavaluació del capital i la liquiditat, l'informe de l'expert extern, l'informe d'autoavaluació del risc en matèria de prevenció del blanqueig de capitals i aquest informe. Així mateix, ha revisat les principals activitats i resultats de les funcions de control intern. Finalment, cal destacar les tasques de desenvolupament i aprovació de polítiques i reglaments en matèria de govern corporatiu de l'Entitat, les quals estan alineades amb les pràctiques generalment acceptades en el sector i amb les exigències reguladores en la matèria.

Selecció del Consell Rector

La política de selecció i nomenaments aprovada pel Consell Rector recull l'avaluació de la idoneïtat del candidat, segons determinats requisits d'honorabilitat professional, i té en compte aspectes com la trajectòria, l'experiència i els coneixements, els quals han de ser adequats a les funcions que han d'exercir. L'esmentada política articula mecanismes perquè el Consell, en el seu conjunt, disposi de les competències adequades per desenvolupar les seves funcions i dur a terme un bon govern de l'Entitat, tenint en compte la seva escala, volum i complexitat.

Així mateix, es preveu que el Consell tingui una composició diversa en gènere i experiència professional que permeti una àmplia varietat d'opinions i perspectives. En data 31/12/2020, quatre nous membres del Consell prèviament aprovats per l'Assemblea General de Socis (per acabament del mandat estatutari de quatre consellers) es trobaven en procés d'avaluació d'idoneïtat i pendent de ratificació per part del Banc d'Espanya, així com l'elecció d'un nou president i secretari del Consell. Amb les noves incorporacions, la composició del Consell ha avançat en termes de diversitat de gènere, d'edat i geogràfica, així com en la incorporació de perfils altament qualificats provinents de l'àmbit tecnològic en empreses que han col·laborat per al sector financer, de l'àmbit acadèmic i universitari, cooperatiu i d'empreses multinacionals, i tots ells tenen una llarga trajectòria professional i empresarial.

4.6.1.2. Comissió Executiva

La Comissió Executiva és un òrgan, constituït al si del Consell Rector, amb facultats delegades per aquest Consell de forma temporal o permanent relacionades amb la direcció i administració de l'Entitat, tret d'aquelles que per imperatiu legal i/o estatutari resultin indelegables.

La composició i designació de la Comissió serà d'acord amb allò que estableixen els Estatuts Socials de l'Entitat (veure apartat Govern Corporatiu i Política de Remuneracions al web públic).

Així mateix, la Comissió es reunirà tantes vegades com calgui (amb un mínim d'onze vegades l'any) per al bon funcionament de l'Entitat i per tractar de forma ordinària o extraordinària els assumptes sobre les qüestions delegades pel Consell, bàsicament en matèria de nomenaments i retribucions, altes i baixes de socis i determinades operacions creditícies.

4.6.1.3. Comissió d'Auditoria i Riscos

Aquest òrgan delegat del Consell Rector es constitueix segons acord del Consell Rector l'octubre de 2014, en compliment de la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit. Les seves funcions principals, recollides en un reglament propi de funcionament (veure Reglament de la Comissió d'Auditoria i Riscos al web públic), són les d'assessorament, anàlisi, proposta i assistència especialitzada al Consell dins del seu àmbit d'actuació, especialment en matèries relatives al sistema de govern, compliment i control intern, informació financera, polítiques i models de gestió i control de riscos, així com competència i independència de l'auditor de comptes. La Comissió està formada per cinc membres, existint les figures de president i secretari (veure apartat Govern Corporatiu i Política de Remuneracions al web públic).

4.6.1.4. Comissió de Nomenaments i Retribucions

Aquest òrgan delegat del Consell Rector es constitueix segons acord del Consell Rector l'octubre de 2014, en compliment de la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit. Les seves funcions principals, recollides en un reglament propi de funcionament (veure Reglament de la Comissió de Nomenaments i Retribucions al web públic), són les de proposar, informar i supervisar les qüestions relatives a la política retributiva general del Grup Caixa d'Enginyers, la selecció, nomenament i cessament de consellers, alts directius, personal clau i els

titulars de les funcions de control intern de l'Entitat, així com d'assistència especialitzada al Consell dins del seu àmbit d'actuació. La Comissió està formada per cinc membres, existint les figures de president i secretari, i s'hi inclou el Conseller Laboral (veure apartat Govern Corporatiu i Política de Remuneracions al web públic).

4.6.1.5. Alta Direcció

L'Alta Direcció (Direcció General) participa activament en el sistema de control intern de Caixa d'Enginyers i està constantment informada per part de totes les funcions encarregades de supervisar la seva efectivitat. Així mateix, la Direcció General de Caixa d'Enginyers és, al seu torn, la representant de l'Entitat davant del SEPBLAC.

4.6.2. Comitès de gestió

El Grup compta amb un cos de comitès constituïts per a la gestió adequada del negoci, entre els quals cal destacar, per la seva implicació en la gestió dels riscos i en matèria de solvència, els següents:

- **Comitè de Direcció:** és l'òrgan encarregat de la direcció executiva del Grup Caixa d'Enginyers i, a aquest efecte, amb facultats generals en matèria d'organització i gestió del Grup i coordinació de les diferents àrees de negoci i altres àrees de suport i control.
- **Comitè de Gestió Global del Risc:** és el principal comitè a nivell executiu de la gestió del risc i el que estableix els principis generals per mesurar, gestionar i informar dels riscos del Grup. Realitza el seguiment del Marc d'Apetència pel Risc i del Quadre de Comandaments de Risc.
- **Comitè d'ALM:** és el responsable de la gestió de la cartera bancària, dins de les atribucions donades pel Consell Rector en la Política de Gestió d'Actius i Passius i la Política de Gestió del Risc de Liquiditat del Grup. S'encarrega de la gestió activa del risc de tipus d'interès i l'estructura de balanç, a partir del seguiment de l'exposició de l'Entitat i la presa de posicions encaminades a gestionar l'esmentada exposició, així com de definir l'estructura de finançament i de gestionar els riscos de liquiditat.
- **Comitè de Risc Operacional i Qualitat:** és l'òrgan responsable de l'adopció de les mesures necessàries per a l'adequada avaluació i gestió del risc operacional i per a la millora de la qualitat.
- **Comitè de Política Creditícia:** vetlla pel compliment dels objectius de la Política Creditícia del Grup, analitza l'activitat creditícia de l'Entitat i la relació de la seva evolució amb els elements externs i determina les modificacions en l'aplicació dels elements interns.
- **Comitè de Crèdits:** analitza i, si escau, aprova la concessió, modificació i cancel·lació d'operacions el risc de les quals no supera els límits fixats pel Consell Rector.
- **Comitè de Mercats Financers:** és l'òrgan responsable de la coordinació entre el *front*, el *middle* i el *back office*, realitzant el seguiment de les inversions financeres del Grup i de la situació de liquiditat.
- **Comitè de Serveis d'Inversió:** supervisa el compliment de les normes de conducta en l'àmbit de distribució de productes i serveis d'inversió, així com en la prevenció i detecció de l'abús de mercat.

- **Comitè de Prevenció del Blanqueig de Capitals i del Finançament del Terrorisme:** és l'òrgan responsable de monitorar i supervisar els mecanismes de control intern en la prevenció, detecció i, si escau, comunicació d'operativa sospitosa de blanqueig de capitals i/o de finançament del terrorisme, així com de tot allò relacionat amb la política d'admissió de socis/clientes en aquest àmbit.
- **Comitè de Seguretat i Salut:** vetlla pel compliment de les disposicions vigents per a la prevenció dels riscos laborals, així com de la legislació en matèria de seguretat i higiene, i, per a això, promou les mesures oportunes.
- **Comitè de Risc Reputacional:** realitza el seguiment dels riscos reputacionals existents i futurs, defineix les polítiques en la matèria per a la seva elevació i supervisa les diferents mètriques i indicadors de control del risc reputacional.
- **Comitè de Plans de Recuperació i Resolució:** coordina l'elaboració del pla de recuperació i la seva elevació, així com revisa la provisió d'informació sobre resolució a l'Autoritat Nacional de Resolució.

A més, el Comitè de Negoci, el Comitè de Serveis al Soci i el Comitè de Supervisió i Seguiment d'Immobles Adjudicats reporten al Comitè de Direcció.

4.7. Estructura de la funció de riscos

4.7.1. Model de Tres Línies de Defensa (3LD)

El Grup Caixa d'Enginyers, en la seva voluntat de mesurar i gestionar de forma òptima, eficaç i eficient els seus riscos, així com d'alinear-se amb les millors pràctiques generalment acceptades, i amb els criteris de supervisió dels organismes als quals està sotmesa la seva activitat, dins del seu model de gestió de riscos i de control intern, té la voluntat d'establir l'esmentat model de les 3LD basant-se en els aspectes següents.

El model de les Tres Línies de Defensa distingeix tres grups (o línies) que participen en una efectiva gestió de riscos:

- ✓ Les funcions que són **propietàries dels riscos** i els gestionen.
- ✓ Les funcions que **supervisen els riscos**.
- ✓ Les funcions que proporcionen **assegurament independent**. En el cas de Caixa d'Enginyers, aquesta funció l'assumeix íntegrament Auditoria Interna.

Primera Línia de Defensa

Com a Primera Línia de Defensa, les **àrees de negoci i/o operatives** són propietàries dels riscos i els gestionen. La primera línia és responsable de mantenir un control intern efectiu i d'executar procediments de control sobre els riscos. Pel fet d'assumir el model de les 3LD, el Grup promou i avança en l'assignació a la Primera Línia de Defensa de la responsabilitat d'identificar, avaluar, controlar i mitigar els riscos en el seu àmbit d'actuació.

Segona Línia de Defensa

Els òrgans de govern i l'Alta Direcció estableixen diverses funcions de gestió de riscos i compliment per **ajudar a crear i/o monitorar els controls de la Primera Línia de Defensa**. Les funcions específiques comprenen:

- Una **funció de gestió de riscos**, emparada per diversos comitès interns multidisciplinaris per al suport al monitoratge i presa de decisions, que facilita i supervisa la implementació de pràctiques efectives de gestió de riscos per part de la Primera Línia de Defensa, i que l'assisteix en la definició de l'objectiu d'exposició al risc, en l'establiment de polítiques i procediments per al seu control i en la presentació adequada d'informació relacionada amb riscos a tota l'organització (Alta Direcció, òrgans de govern i/o organismes supervisors).
- Una **funció de compliment** per monitorar diversos riscos específics com ara l'incompliment de lleis i regulacions aplicables (*requirements*), així com la regulació interna autoimposada (*commitments*), ambdues relacionades, així mateix, amb el risc de conducta. Aquesta funció, emparada igualment per diversos comitès interns multidisciplinaris de supervisió d'ajuda en la presa de decisions, reporta directament a l'Alta Direcció i òrgans de govern i, de vegades, directament als organismes supervisors.
- Una **funció de seguretat** que monitora i supervisa els riscos relacionats amb el Sistema de Gestió de la Seguretat Integral en l'àmbit de la seguretat de la informació, incloent-hi el ciberrisc, en l'àmbit de la seguretat patrimonial, incloent-hi el sistema de prevenció i detecció del frau (tant intern com extern), així com en l'àmbit de la seguretat laboral.
- Una **funció de control** que monitora la informació financera de gestió, així com **l'emissió de la informació financera pública**. L'esmentada funció, a Caixa d'Enginyers, s'ubica dins de l'Àrea de Finances com a suport a l'Alta Direcció i a òrgans de govern en el control de la confecció i emissió d'informació financera i de gestió.

Les responsabilitats de les funcions de la Segona Línia de Defensa són:

- Donar suport a l'elaboració de polítiques quant a la definició de rols, responsabilitats i controls. Aquesta funció inclou assistir en el desenvolupament de processos i controls per a la gestió de riscos.
- Proporcionar marcs per a la gestió de riscos i identificar canvis en l'apetència al risc aprovat pel Consell.
- Proporcionar guia i formació en processos de gestió de riscos.
- Monitorar la implementació de pràctiques efectives de gestió de riscos per part de la Primera Línia de Defensa.
- Informar i assessorar la Primera Línia de Defensa en novetats i canvis en els escenaris reguladors i de riscos.
- Monitorar l'adequació i efectivitat del control intern, l'exactitud i integritat de la informació, el compliment de les lleis i regulacions (tant internes com externes) i el remei oportú de deficiències, si escau.

Tercera Línia de Defensa

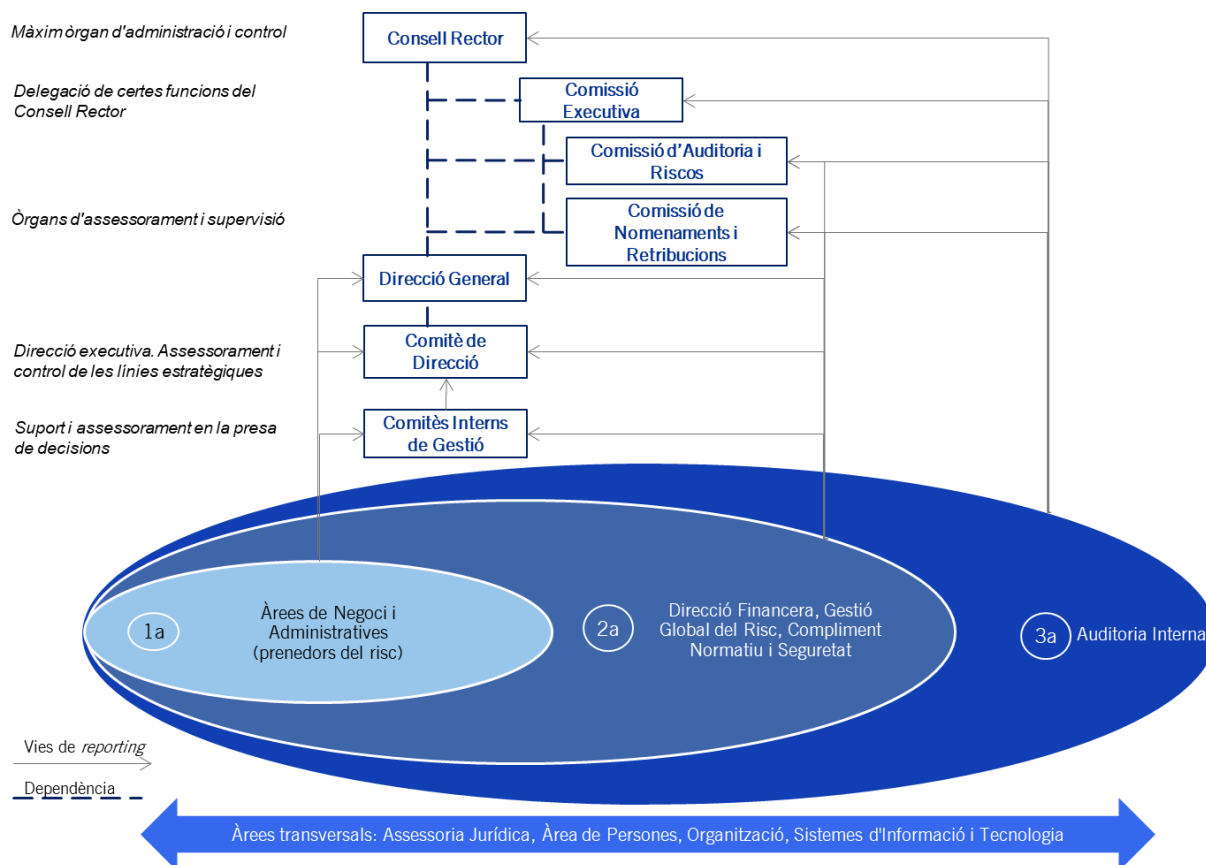
Auditoria Interna proporciona als òrgans de govern i a l'Alta Direcció un **assegurament compresiu** basat en el més alt nivell d'independència dins de Caixa d'Enginyers, depenent funcionalment de la Comissió d'Auditoria i Riscos.

L'Auditoria Interna proveeix **assegurament sobre l'efectivitat del sistema de control intern i la gestió de riscos**, incloent-hi la manera en què la Primera i la Segona Línia de Defensa assoleixen els seus objectius de gestió de riscos i control. L'abast d'aquest assegurament, que es reporta als òrgans de govern i a l'Alta Direcció, cobreix els aspectes següents:

- Un rang ampli de processos, incloent-hi l'eficiència i efectivitat de les operacions, salvaguarda d'actius, confiabilitat i integritat dels processos de report i compliment amb lleis, regulacions, polítiques, procediments i contractes.
- Tots els elements dels marcs de gestió de riscos i control intern, que inclouen: ambient de control intern, tots els components del marc de gestió de riscos de l'Entitat (per exemple, identificació de riscos, avaluació de riscos i resposta), informació, comunicació i monitoratge.
- L'Entitat i Grup Consolidable en el seu conjunt: àrees de negoci i operatives –incloent-hi processos de negoci tals com vendes, màrqueting, àrees de *product manager*, operacions i *back office*–, com també funcions de gestió de riscos, compliment, control de la informació financera, seguretat i/o control pressupostari, entre d'altres.

Caixa d'Enginyers estableix i manté una **funció d'auditoria interna independent** amb personal adequat i competent. Les responsabilitats de la funció d'auditoria interna es desenvolupen en l'apartat dedicat a la descripció del Departament d'Auditoria Interna.

4.7.2. Àrees i departaments responsables

Atesa la seva rellevància en l'estructura i organització de la gestió dels riscos, a continuació es descriuen les principals àrees i departaments responsables de les Tres Línies de Defensa.

4.7.2.1. Gestió Global del Risc

La Sub-direcció General i Direcció de Gestió Global del Risc s'integra a l'organigrama de l'Entitat en dependència directa de la Direcció General, d'acord amb el principi d'independència de la funció de riscos. Així mateix, reporta directament a la Comissió d'Auditoria i Riscos. Integra les funcions de la Segona Línia de Defensa, llevat del control de la informació financera de gestió.

La Sub-direcció General i Direcció de Gestió Global del Risc és la que monitorea de forma integral la gestió del risc del Grup, tant els riscos financers com els no financers, de manera que la seva visió global dels riscos pugui ser completa.

Les principals funcions d'aquesta àrea, d'acord amb les referides anteriorment per a la Segona Línia de Defensa, es poden resumir de la manera següent:

- Proporcionar una visió integral dels riscos del Grup.
- Elaborar el seguiment del Marc d'Apetència pel Risc i presentar-lo a la Comissió d'Auditoria i Riscos.
- Vetllar per l'adequació dels nivells de risc assumits al perfil de riscos del Grup.
- Identificar els riscos als quals s'exposa el Grup, incloent-hi aquells riscos que es puguin estar desenvolupant, les concentracions de riscos que poguessin haver-hi i altres situacions que requereixin examinar-se.
- Avaluar l'adequació dels recursos propis als requeriments actuals i futurs de les diferents exposicions.
- Verificar el compliment de l'estructura de límits aprovada en les polítiques de risc.
- Definir les polítiques de risc rellevants per a la seva aprovació. Coordinar i promoure l'establiment de polítiques i procediments de risc.
- Analitzar escenaris i *stress testing* per tal de valorar els impactes d'escenaris futurs i alternatius.
- Coordinar els processos d'avaluació de l'adequació del capital intern i de la liquiditat interna (ICAAP i ILAAP).
- Coordinar l'Informe d'Autoavaluació del Capital i de la Liquiditat i la Informació amb Rellevància Prudencial.

4.7.2.1.1. *Compliance*

Com a part integrant de l'Àrea de Gestió Global del Risc, el Departament de *Compliance* monitora i assessora el Grup sobre la gestió correcta del risc de conducta i compliment, amb l'abast que es determina en la Política de *Compliance*. A més, monitora i assessora el Grup sobre la correcta definició i aplicació de codis, normes i criteris de conducta encaminats a prevenir pràctiques empresarials de caràcter il·lícit o contràries als bons usos i pràctiques bancàries, especialment les encaminades a la protecció del client bancari i/o del mercat. Forma part de la Segona Línia de Defensa.

Les funcions principals d'aquest departament, d'acord amb les referides anteriorment per a la Segona Línia de Defensa, poden resumir-se de la manera següent:

- Funció de risc operacional.
- Activitats de la Unitat Operativa de Prevenció del Blanqueig de Capitals i monitoratge del seu compliment efectiu.
- Activitats de la Unitat de Control del RIC: prevenció i detecció del risc de conducta.
- Identificar i avaluar periòdicament els riscos de compliment normatiu en les diferents àrees de negoci i contribuir a la seva gestió de forma eficaç i eficient.
- Establir un programa de supervisió i control actualitzat (s'hi inclouen, entre altres, la participació i supervisió en el llançament de nous productes, els mecanismes de protecció al client bancari, la prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme i el compliment de les normes de conducta en l'àmbit del mercat de valors).
- Assegurar-se de l'existència de sistemes d'informació eficaços que confirmin que el personal coneix les obligacions, riscos i responsabilitats que es deriven de la seva actuació i la normativa aplicable a les funcions que li siguin assignades.
- Assessorar i sensibilitzar el personal de la importància de l'observança dels procediments desenvolupats per al compliment de la normativa.
- Participar en el disseny i control de l'observança de les polítiques i procediments relacionats amb el sistema retributiu del personal implicat directament en la prestació de serveis d'inversió i de serveis i productes bancaris i auxiliars.
- Assessorar i assistir els òrgans de govern i l'Alta Direcció en matèria de compliment normatiu.

De conformitat amb la Directiva de Solvència II, Caixa Enginyers Vida té integrat en el seu sistema de govern la funció clau de compliment normatiu.

4.7.2.1.2. *Seguretat*

El Departament de Seguretat, dependent de la Sub-direcció General i Direcció de Gestió Global del Risc, forma part de la Segona Línia de Defensa i desenvolupa les funcions següents:

- Participar en la definició de l'estratègia i els objectius de seguretat de l'Entitat per garantir la seva alineació amb les directrius estratègiques de l'Entitat.
- Identificar i gestionar els requisits aplicables a la funció de seguretat, tant derivats de l'entorn legal com de les parts interessades.
- Redactar i mantenir polítiques, normatives internes i procediments que permetin complir els requisits de seguretat identificats.
- Participar en projectes interns o en la contractació de serveis a tercers per identificar els requisits de seguretat aplicables i validar el seu compliment.
- Analitzar els riscos de seguretat que afectin l'activitat de l'Entitat i gestionar el seu tractament.
- Identificar potencials casos de delictes, males pràctiques o negligències, investigar-los i documentar-los.
- Gestionar el contacte amb les FFCCSE per col·laborar en la seva funció i per traslladar-los aquells casos que requereixin la seva intervenció.
- Exercir activitats d'auditoria i control en el seu àmbit de responsabilitat per validar les vulnerabilitats existents i l'eficiència dels controls.
- Gestionar la contractació i prestació de serveis específics de seguretat.

4.7.2.1.3. DPO (*Data Protection Officer*)

El DPO, figura independent que vetlla per l'aplicació correcta dels requisits legals que emanen de la normativa de tractament de dades personals (Reglament Europeu-GDPR i disposicions estatals complementàries), també està englobat jeràrquicament en l'Àrea de Gestió Global del Risc.

Les seves funcions principals són les següents:

- Assessorar l'Entitat en el tractament de dades de caràcter personal.
- Representar l'Entitat davant de l'Agència Estatal de Protecció de Dades Personals.
- Assistir els interessats en l'exercici dels seus drets i consultes relatius a tractaments de dades personals.
- Investigar els incidents en tractaments de dades personals que es puguin originar.
- Vetllar pel compliment sostingut al llarg del temps de tota la regulació que apliqui als tractaments de dades de caràcter personal que realitzi l'Entitat.

4.7.2.2. Àrea de Finances

La Direcció Financera reporta directament a la Direcció General. La funció de planificació financera, el Departament de Control de Gestió i Pressupostari i el Departament de Control de la Despesa i la Inversió, dependents de la Direcció Financera, integren les funcions de control financer i comptable. Formen part de la Segona Línia de Defensa. Les seves funcions principals, d'acord amb les referides anteriorment per a la Segona Línia de Defensa, es poden resumir de la manera següent:

- Analitzar l'evolució de la normativa comptable i fiscal i guiar les accions a emprendre per garantir el compliment de les obligacions comptables i fiscals.
- Analitzar i assessorar les diferents àrees/departaments de l'Entitat/filials del Grup sobre criteris de comptabilització o qualsevol casuística que requereixin.
- Controlar el conjunt de relacions de les filials del Grup amb l'Entitat (condicions contractuals entre ambdues, seguiment del compliment de les estipulacions pactades...).
- Assegurar el compliment dels requeriments d'informació per garantir la fiabilitat de la informació elaborada.
- Desenvolupar i enfortir un sistema efectiu de controls comptables, fiscals i financers en el Grup.
- Controlar i supervisar la correcció dels registres comptables principals, tenint en compte la normativa vigent.
- Elaborar informes de seguiment que permetin analitzar i detectar qualsevol incidència en l'elaboració dels estats financers, així com analitzar-ne l'evolució.

- Elaborar la projecció anual del balanç i el compte de resultats i realitzar el seguiment i anàlisi del compliment de les esmentades projeccions.

4.7.2.3. *Back Office Centralitzat*

L'Àrea de *Back Office* Centralitzat, en dependència jeràrquica de la Sub-direcció General i Direcció de Mitjans i Tecnologia, forma part de la Primera Línia de Defensa i duu a terme, entre d'altres, les funcions següents relatives al control administratiu:

- Seguiment i control de les operacions d'actiu, passiu, valors i mitjans de pagament.
- Identificació de punts febles en l'operativa i promoure, si escau, propostes de millora.
- Control d'estocs d'efectiu a les oficines i als caixers automàtics.
- Control de proveïdors, compres i factures a pagar.

4.7.2.4. *Auditoria Interna*

L'Àrea d'Auditoria Interna, que s'ubica organitzativament en dependència funcional de la Comissió d'Auditoria i Riscos i que actua amb independència de la resta d'àrees i unitats de negoci, vetlla perquè les polítiques, mètodes i procediments siguin adequats, s'hi implantin efectivament i es revisin regularment. Constitueix la Tercera Línia de Defensa.

Les seves funcions i responsabilitats principals són:

- Actuar en concordança amb les normes internacionals reconegudes per a la pràctica de l'auditoria interna.
- Tenir una línia de report activa i efectiva amb els òrgans de govern.
- Proporcionar un nivell d'assegurament òptim sobre l'eficàcia dels processos i controls, així com el compliment de les polítiques i procediments interns.
- Establir, aplicar i mantenir un pla d'activitats d'auditoria interna, tenint en compte totes les activitats i el sistema de governança.
- Incloure en el pla d'activitats qualsevol treball o projecte especial sol·licitat pels òrgans de govern.
- Emetre accions correctores i/o oportunitats de millora basant-se en el resultat del treball realitzat, de conformitat amb el pla d'auditoria, i per a les que els responsables de la seva implantació han d'establir plans d'acció de resolució.
- Establir un procés de seguiment de les recomanacions de les auditories per assegurar que les accions s'han implantat eficaçment.
- Reportar a un nivell prou alt pel fet de ser capaç d'exercir les seves funcions de manera independent. En concret, reportar de forma periòdica als òrgans de govern sobre el

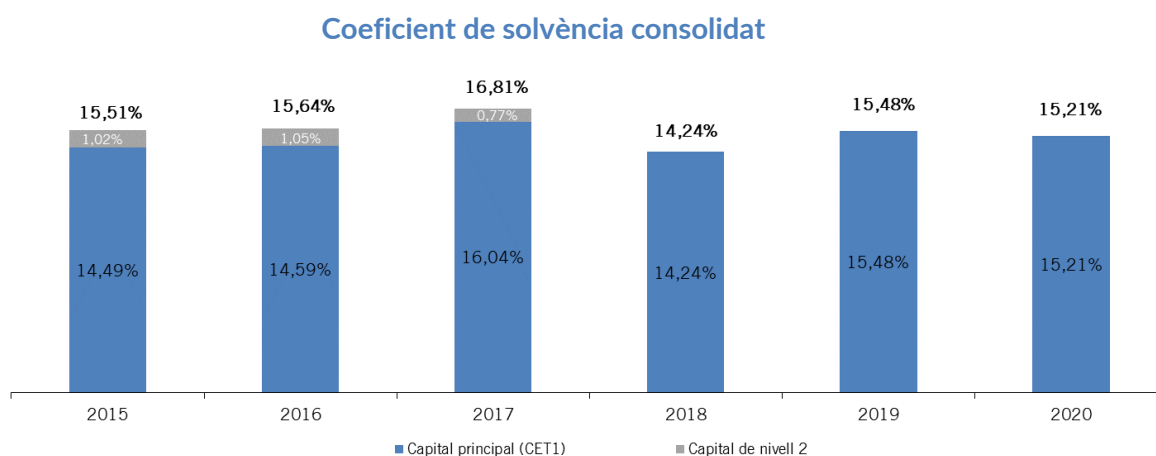
compliment del pla d'activitats, així com el resultat de les activitats realitzades i els aspectes més rellevants i significatius detectats.

5. Solvència

La taxa reduïda de morositat, la col·lateralització elevada del crèdit, la fortalesa de les provisions constituïdes i la reduïda exposició a altres riscos, juntament amb una estructura adequada de recursos propis, es tradueixen en el nivell elevat de solvència del Grup.

La ràtio de capital total mesura la relació entre els requeriments de capital i els recursos propis i, d'acord amb la CRR i la CRD IV, ha de ser superior al 10,5 % (considerant els requeriments del Pilar 1, el 8 %, i els coixins addicionals de capital *buffers*, el 2,5 %). Per la seva banda, la ràtio Common Equity Tier 1 (CET1) mesura la relació entre els requeriments de capital i el capital de nivell 1 ordinari i s'ha de situar per sobre del 7 % (considerant els requeriments del Pilar 1, el 4,5 %, i els coixins addicionals de capital *buffers*, el 2,5 %). També es compleixen els requeriments de capital del Pilar 2, que se sumen als del Pilar 1 indicats anteriorment.

Al tancament de l'exercici 2020, la ràtio de capital total se situa en el 15,21 %, el mateix nivell que la ràtio CET1, i es mantenen substancialment per sobre del mínim exigít normativament i per la supervisió (Pilar 1 i 2 de Basilea i coixins addicionals de capital).

6. Recursos propis computables

Els fons propis del Grup Consolidable estan formats en un 100 % per capital de nivell 1 ordinari, la qual cosa atorga més fortalesa a la solvència de Caixa d'Enginyers.

6.1. Resum de les principals característiques dels elements computables

El Grup Consolidable computa com a recursos propis computables els elements definits com a tals en la normativa de solvència i en considera les deduccions corresponents.

Els recursos propis bàsics o capital de nivell 1 ordinari (CET1) es caracteritzen per ser components dels recursos propis que es poden utilitzar immediatament i sense restricció per a la cobertura de riscos o de pèrdues quan se'n produeixin, estant registrada la seva quantia lliure de tot impost previsible en el moment en què es calcula. Aquests elements mostren una estabilitat i permanència en el temps, a priori, superior que la dels recursos propis de segona categoria, els quals s'expliquen en el paràgraf següent. Tal com es detalla en l'apartat 6.2 següent, els recursos propis bàsics del Grup Consolidable, en data 31 de desembre de 2020, estan formats per:

- Aportacions dels socis al capital.
- Reserves efectives i expresses: les generades amb càrrec a beneficis quan el seu saldo sigui creditor i aquells imports que, sense passar pel compte de resultats, s'hagin de comptabilitzar dins del compte de "Resta de reserves" d'acord amb allò que preveu la Circular 4/2017.
- Resultat net auditat de l'exercici, descomptat l'import previsible de la remuneració dels títols cooperatius.

Els recursos propis bàsics es troben corregits per les deduccions següents: actius intangibles, incloent-hi l'efecte positiu pel tractament prudencial del *software* després de la publicació del Reglament Delegat 2020/2176, actius de fons de pensions de prestacions definides i instruments de capital de nivell 1 ordinari d'ens del sector financer (per l'import que supera el llindar d'exempció de la deducció, considerat en termes agregats, d'acord amb allò que disposen els articles 48 i 49 de la CRR) i els ajustos per valoració a causa dels requisits per valoració prudent (AVA).

Per la seva banda, es consideren recursos propis de segona categoria o capital de nivell 2 els que es defineixen en la part segona, capítol IV, secció I de la normativa de solvència, amb els límits i deduccions establerts a la secció segona del mateix capítol. Aquests recursos propis, si bé s'ajusten a la definició de recursos propis establerta en la normativa vigent, es caracteritzen per tenir, a priori, més volatilitat i/o menys grau de permanència que els elements considerats com a recursos propis bàsics. En data 31 de desembre de 2020, el Grup Consolidable no té recursos propis de segona categoria i la totalitat dels recursos propis és de la màxima qualitat.

6.2. Import dels recursos propis

A continuació, es presenta el detall, en data 31 de desembre de 2020, dels recursos propis computables del Grup Consolidable, indicant-hi cada un dels seus components i deduccions.

Concepte	Import
Capital	104.769
Reserves d'exercicis anteriors (inclou reserves de revaloració)	112.085
Menys: Valors propis	-4.314
Resultat de l'exercici atribuït a l'Entitat Dominant	9.676
Ajustos per valoració computables	18.140
Deduccions (<i>amb ajustos transitoris</i>)	-35.412
Actius intangibles	-22.443
Actius de fons de pensions de prestacions definides	-194
Instruments de capital de nivell 1 ordinari del sector financer	-12.055
Tinences recíproques en el capital de nivell 1 ordinari	-122
Ajustos del capital de nivell 1 ordinari deguts a filtres prudencials ⁵	-598
Capital de nivell 1 ordinari (CET1)	204.944
Capital de nivell 2	-
Capital total	204.944

En milers d'euros

6.3. Conciliació del capital comptable i el capital regulador

A continuació, es presenta el detall, en data 31 de desembre de 2020, de la conciliació entre els elements del capital a l'efecte de la normativa de solvència i els fons propis i elements del balanç dels estats financers auditats del Grup a l'efecte de la normativa comptable.

---

⁵ Es tracta dels ajustos per valoració a causa dels requisits per valoració prudent (AVA).

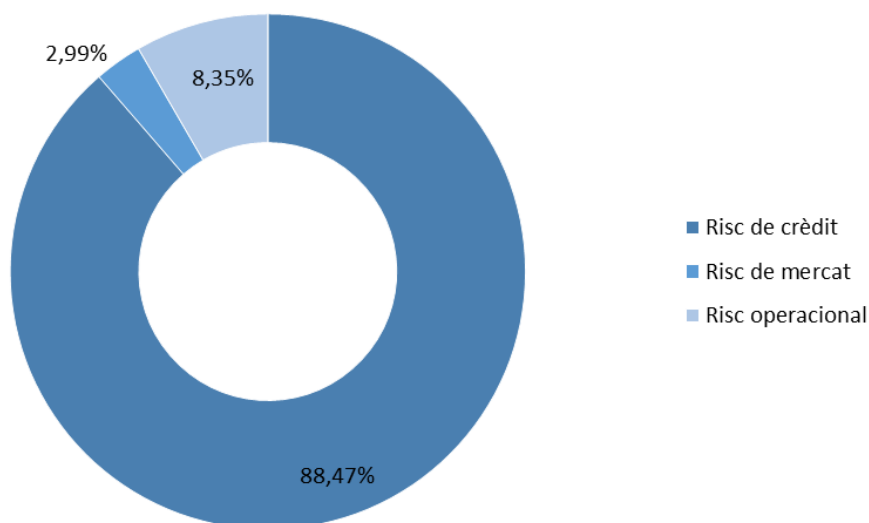
CONCILIACIÓ				
Concepte	Balanç comptable	Capital regulador	Diferència	Origen
Capital	104.773	104.769	4	Capital social finançat
Reserves d'exercicis anteriors (inclou reserves de revaloració)	112.151	112.085	66	Ajustos i eliminacions per diferències en el mètode de consolidació
Menys: Valors propis	-4.436	-4.314	-122	Ajustos i eliminacions per diferències en el mètode de consolidació
Resultat de l'exercici atribuït a l'Entitat Dominant	11.338	9.676	1.522	Retribució del capital als socis
			140	Ajustos i eliminacions per diferències en el mètode de consolidació
Total fons propis (EEFF)	223.826			
Ajustos per valoració	17.839	18.140	413	Pèrdues i guanys actuàrials
			-714	Ajustos de consolidació
Interessos minoritaris	2.289	-	2.289	Participació dels accionistes minoritaris en el capital de Consumidors i Usuaris dels Enginyers
Total patrimoni net (EEFF)	243.954			
Deducció per actius intangibles		-22.443		
Actius intangibles	28.753	22.443	5.415	Amortització prudencial
			895	Ajustos i eliminacions en el mètode de consolidació
Deducció per actius de fons de pensions de prestacions definides		-194		
Actius de fons de pensions de prestacions definides	-	-		
Deducció per instruments de capital de nivell 1 ordinari del sector financer		-12.055		
Instruments de capital de nivell ordinari del sector financer	33.755	33.755		
Import no deduït (article 48 de la CRR)		21.700		
Deducció per ajustos del capital de nivell ordinari a causa de filtres prudencials		-598		
Deducció de les tinences recíproques en el capital de nivell ordinari		-122		
Total deduccions		-35.412		
Capital de nivell 1 ordinari (CET1)		204.944		
Capital de nivell 2		-		
Capital total		204.944		

En milers d'euros

7. Requeriments de recursos propis

A continuació, es mostra la distribució dels requeriments de recursos propis per tipus de risc el 31 de desembre de 2020.

Distribució de requeriments de recursos propis

Com es pot apreciar, el risc del Grup que comporta més consum de capital continua sent el risc de crèdit, seguit pel risc operacional.

Cal destacar que en l'import total de requeriments per risc de crèdit s'inclouen les posicions en titulitzacions.

S'inclou el requeriment per risc d'ajust de valoració del crèdit (CVA, Credit Value Adjustment) en els derivats, tal com estableix l'article 382 de la CRR, que representa un pes inferior al 0,01 % sobre el total de requeriments de recursos propis mínims.

7.1. Requeriments de recursos propis per risc de crèdit i contrapart

A continuació, es presenta l'import dels requeriments de recursos propis mínims del Grup Consolidable per raó del risc de crèdit (incloses les posicions en titulitzacions), en data 31 de desembre de 2020, calculat, per a cada una de les categories d'exposició detallades a l'article 112 de la CRR a les quals s'ha aplicat el mètode estàndard, com un 10,5 % de les exposicions ponderades per risc (requeriments per Pilar 1, incloent-hi el coixí de conservació de capital).

Categoria de risc	Requeriments de recursos propis
Administracions centrals i bancs centrals	761
Administracions regionals i autoritats locals	-
Entitats del sector públic i altres institucions públiques	490
Bancs multilaterals de desenvolupament	-
Organitzacions internacionals	-
Institucions financeres	5.008
Empreses	33.596
Minoristes	13.463
Exposicions garantides amb immobles	52.342
Exposicions en situació de mora	3.734
Exposicions d'alt risc	341
Bons garantits	-
Exposicions en renda variable	1.264
Exposicions davant d'institucions d'inversió col·lectiva	1.104
Altres exposicions	13.056
Total requeriments per risc de crèdit calculats pel mètode estàndard	125.159

En milers d'euros

Així mateix, els requeriments corresponents al risc de contrapart es troben ja inclosos dins del desglossament anterior. L'import de l'exposició per risc de contrapart és poc significatiu respecte a l'exposició total per risc de crèdit consolidable.

Cal esmentar la Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport a emprenedors i la seva internacionalització, a través de la qual s'assumeix plenament la definició de pime establerta en la Recomanació 2003/361/CE, assemblant-se, per tant, la definició de pime a la vigent en l'àmbit europeu, i s'aplica un factor corrector de 0,7619 dels requisits de recursos propis per risc de crèdit de petites i mitjanes empreses que compleixin allò que preveu l'article 501.2 de la CRR. Per al Grup Consolidable, l'aplicació d'aquest factor corrector ha suposat, en data 31 de desembre de 2020, una correcció dels requeriments de recursos propis mínims del Grup Consolidable de 2.249 milers d'euros (inclosa en el quadre anterior).

7.2. Requeriments de recursos propis per risc de posició i liquidació de la cartera de negociació

Pel que fa al risc de liquidació de la cartera de negociació, atès que el 31 de desembre de 2020 no hi ha operacions que romanguin sense liquidar posteriorment a la data de liquidació acordada i tenint en compte allò que disposa l'article 378 de la CRR, els requeriments de recursos propis per aquest risc es consideren nuls.

Per la seva banda, l'import dels requeriments de recursos propis mínims del Grup Consolidable per risc de preu de la cartera de negociació, en data 31 de desembre de 2020, calculat aplicant una ràtio de capital total de 10,5 %, és de 4.234 milers d'euros.

Cal indicar que, a l'efecte del càlcul dels requeriments de recursos propis associats a la cartera de negociació, el Grup Consolidable considera com a tal aquelles posicions en instruments financers i matèries primeres que es mantenen amb la intenció de negociar o que serveixen de cobertura als elements de l'esmentada cartera, tal com s'indica en la CRR.

Finalment, cal afegir que, a l'efecte de gestió del risc, per a les posicions a la cartera de negociació es calcula diàriament el Valor en Risc, el Tail VaR, el Component VaR i el Marginal VaR. També es realitzen anàlisis diàries d'escenaris basant-se en situacions històriques d'estrès i estrès específic de determinades fonts del risc. Així mateix, es calcula a diari el requeriment de capital pel mètode estàndard.

7.3. Requeriments de recursos propis per risc de tipus canvi i de posició en or

D'acord amb allò que estableix l'article 351 de la CRR, els requeriments de recursos propis per risc de tipus de canvi i or segons el mètode estàndard es calculen multiplicant per 10,5 % la suma de les posicions globals netes en divises, or⁶ i divises instrumentals, sense tenir en compte el seu signe. En data 31 de desembre de 2020, el Grup Consolidable no té requeriments de recursos propis per risc de tipus de canvi i de posició en or.

7.4. Requeriments de recursos propis per risc operacional

En data 31 de desembre de 2020, els requeriments de recursos propis mínims per risc operacional del Grup Consolidable, calculat aplicant una ràtio de capital total de 10,5 %, ascendeixen a 11.814 milers d'euros. El càlcul dels esmentats requeriments s'ha realitzat seguint el mètode de l'indicador bàsic, segons es defineix a l'article 315 de la CRR. No es considera que existeixin aspectes rellevants que puguin comportar una assignació de capital addicional.

7.5. Requeriments de recursos propis per risc d'ajust de valoració del crèdit

S'entén el Credit Valuation Adjustment (CVA) com l'ajust addicional, afegit al preu lliure de risc dels derivats d'actiu, que reflecteix l'impacte en el valor raonable del risc de crèdit de la contrapart.

En data 31 de desembre de 2020, els requeriments de recursos propis mínims per risc d'ajust de valoració del crèdit ascendeixen a 1 milers d'euros. El càlcul dels esmentats requeriments s'ha fet segons allò que estableix l'article 384 de la CRR, multiplicant per 10,5 % la suma d'exposició actual més l'exposició potencial futura.

---

⁶ En data 31 de desembre de 2020, el Grup Consolidable no manté cap posició en or.

7.6. Procediments aplicats per a l'avaluació de la suficiència del capital intern

El Grup aplica una sèrie de procediments d'identificació, mesurament i agregació de riscos, que li permeten definir i mantenir un nivell de recursos propis (l'"objectiu de recursos propis") d'acord amb els riscos inherents a la seva activitat, amb l'entorn econòmic en el qual opera, amb la gestió i control que fa d'aquests riscos, amb els sistemes de govern que té, amb el seu pla estratègic de negoci i amb les seves possibilitats reals d'obtenció de recursos propis addicionals; és a dir, fa una avaluació del capital intern, tant en el moment actual com en el futur, projectat en funció de la seva planificació. Els procediments d'autoavaluació del capital s'han elaborat d'acord amb la Guia dels Processos d'Autoavaluació del Capital (PAC) i de la Liquiditat (PAL) de les Entitats de Crèdit, de 22 de desembre de 2017, del Banc d'Espanya (d'ara endavant, Guia PACL).

En l'avaluació del seu capital intern en el moment actual, el Grup aplica els procediments següents relacionats amb cada un dels seus riscos:

- Avaluació de les necessitats de capital per risc de crèdit: per avaluar les necessitats de capital per risc de crèdit s'ha aplicat el mètode estàndard establert en la normativa de solvència. Els requeriments de recursos propis mínims associats a aquest risc ascendeixen, en data 31 de desembre de 2020, a 125.159 milers d'euros (vegeu el detall corresponent a l'apartat 7.1 anterior).
- Avaluació de les necessitats de capital per risc de concentració de crèdit: per avaluar les necessitats de capital per risc de concentració de crèdit s'ha aplicat l'opció simplificada, calculant per a això els índexs de concentració sectorial i individual segons allò que estableix la Guia PACL. En data 31 de desembre de 2020, els requeriments de recursos propis mínims per risc de concentració de crèdit del Grup són nuls.
- Avaluació de les necessitats de capital per risc d'ajust de valoració del crèdit: per avaluar les necessitats de capital per risc d'ajust de valoració del crèdit s'ha aplicat el mètode estàndard establert en la normativa de solvència. En data 31 de desembre de 2020, els requeriments de recursos propis mínims associats a aquest risc ascendeixen a 1 milers d'euros (vegeu el detall corresponent a l'apartat 7.5 anterior).
- Avaluació de les necessitats de capital per risc de mercat: per avaluar les necessitats de capital per risc de mercat s'ha utilitzat el mètode estàndard establert en la normativa de solvència. En data 31 de desembre de 2020, els requeriments de recursos propis mínims per risc de mercat ascendeixen a 4.234 milers d'euros, tal com s'indica en els apartats 7.2 i 7.3 anteriors.
- Avaluació de les necessitats de capital per risc operacional: per avaluar les necessitats de capital derivades d'aquest risc s'ha aplicat el mètode de l'indicador bàsic establert en la normativa de solvència. En data 31 de desembre de 2020, els requeriments de recursos propis mínims per risc operacional del Grup són d'11.814 milers d'euros, tal com s'indica en l'apartat 7.4 anterior.

- Avaluació de les necessitats de capital per risc de tipus d'interès estructural de balanç: per avaluar les necessitats de capital associades a aquest risc s'ha aplicat l'opció simplificada, segons es defineix a la Guia PACL. D'acord amb l'esmentat càlcul, en data 31 de desembre de 2020, no escau realitzar cap assignació addicional de capital per a aquest risc.

El capital total necessari del Grup s'ha estimat mitjançant l'agregació de les necessitats de capital associades a cada un dels riscos indicats.

Per dur a terme una adequada planificació de les necessitats de capital futures del Grup, s'han realitzat les projeccions corresponents de beneficis i de la seva assignació a reserves, així com de consums de capital derivats dels creixements de l'activitat estimats.

A més, per completar la planificació de solvència introduïda en el paràgraf anterior, el Grup realitza projeccions tant de recursos propis com de necessitats de capital en diversos escenaris adversos, que s'han definit segons les exigències de tensió establertes a la Guia PACL. Els resultats dels exercicis d'estrès realitzats posen de manifest la solidesa del Grup en situacions de tensió.

7.7. Procediments aplicats per a l'avaluació de les necessitats de liquiditat

El procés d'autoavaluació de la liquiditat analitza els riscos de liquiditat i finançament per tal de mantenir uns nivells de liquiditat adequats a la naturalesa, dimensió i complexitat de les activitats que desenvolupa el Grup, tant en el moment actual com en el futur, d'acord amb la Guia PACL. El procés inclou la comparativa dels requeriments de capital regulador amb el consum de capital calculat a partir de criteris econòmics.

El Grup inclou indicadors de liquiditat en el Marc d'Apetència pel Risc, amb els seus controls respectius i procés d'escalat.

Així mateix, s'ha elaborat un pla de finançament per avaluar les necessitats de finançament d'aquí a tres anys, que conclou que Caixa d'Enginyers disposa d'una posició folgada de liquiditat.

Finalment, es realitzen projeccions en escenaris adversos, segons les exigències de tensió establertes a la Guia PACL, en les quals s'estima l'horitzó de supervivència (període durant el qual es podria fer front als pagaments previstos). Els resultats dels exercicis d'estrès realitzats posen de manifest la solidesa del Grup en situacions de tensió.

8. Principals riscos

8.1. Risc de crèdit

8.1.1. Definició

El **risc de crèdit** correspon a les pèrdues que patiria el Grup en el cas que el deutor no complís amb les seves obligacions contractuals, sigui un soci o altres contraparts. És a dir, és el risc corresponent a l'incompliment de pagament, per part del client, de les seves operacions de crèdit, préstec o aval, pel que fa als productes financers tradicionals, o bé, per part de la contrapart o emissor, d'altres actius financers, com els corresponents a la cartera de renda fixa. És un risc inherent a l'exercici de l'activitat creditícia.

8.1.2. Política creditícia

Caixa d'Enginyers té polítiques, mètodes i procediments per aplicar en la concessió i seguiment de les operacions de risc i el càlcul dels imports necessaris per a la cobertura del risc de crèdit.

Els socis a qui potencialment se'ls pugui concedir crèdit són persones físiques o jurídiques que reuneixen les característiques de solvència econòmica establertes per Caixa d'Enginyers.

En la concessió i seguiment de les operacions, és important fixar l'atenció en els aspectes fonamentals de risc següents:

- La decisió de risc s'ha de basar en la capacitat de devolució.
- La presa de la decisió de risc s'ha de fer de forma conjunta, i això s'instrumenta a través de les facultats de concessió.
- L'anàlisi de la sol·licitud ha de ser capaç de desestimar amb promptitud les operacions poc viables i adquirir un profund coneixement de les operacions a plantejar, orientant correctament aquelles que puguin ser viables.
- La finalitat de les garanties és cobrir les contingències imprevistes. No s'han de prendre decisions de risc simplement a partir de les garanties.
- Com més gran sigui la probabilitat de contingències imprevistes (les operacions a llarg termini, en el finançament de noves activitats i en les inversions en general), més gran serà la necessitat d'aportar garanties addicionals.
- Les inversions han de comptar amb una aportació de recursos propis del sol·licitant. El finançament d'inversions no hauria de significar el 100 % dels recursos destinats. S'evitarà finançar el sòl.
- La informació facilitada s'ha de comprovar i valorar amb actitud crítica.
- El tipus d'operació sol·licitada ha de ser coherent amb la finalitat (terminis, naturalesa, etc.), i la finalitat ha de ser coherent amb la marxa real del negoci i la pràctica del sector.
- La formalització de les operacions s'ha d'ajustar estrictament a allò que s'ha aprovat, sense alterar els termes.

- El seguiment de riscos s'ha d'orientar cap a l'anàlisi del soci, desenvolupant els processos i eines que permetin tenir una visió completa de tot el seu actiu, sense oblidar el passiu, i realitzar el seguiment global de l'acreditat.
- La remuneració obtinguda amb l'operació o el seu marge ha de ser adequada al risc assumit, desenvolupant els processos i eines que permetin avaluar-ho.
- S'evitarà participar en processos de reestructuració o refinançament d'operacions externes a l'Entitat.
- Les operacions han d'evitar l'excés de concentració individual, col·lectiva i sectorial, establint mecanismes o sistemes de límits que preservin la diversificació de la cartera.
- Quan hi hagi algun conflicte d'interès o vinculació entre l'analista de riscos o les persones amb facultats d'aprovació i el deutor, es traslladarà l'anàlisi o la decisió a persones que actuïn amb independència.

8.1.3. Estructura de límits

L'Entitat considera l'establiment d'una estructura de límits com un element essencial en el control de riscos. L'establiment de límits agilita l'activitat creditícia i redueix el risc potencial. L'estructura de límits aplicada en l'activitat creditícia és d'acord amb el marc d'apetència i tolerància pel risc aprovat pel Consell Rector.

Pel que fa als límits per acreditat, l'Entitat estableix límits en la concessió de préstecs, crèdits i avals a partir d'estimacions de la severitat esperada en cas d'incompliment, ja que, en cas d'incompliment, la pèrdua no serà necessàriament el total de l'exposició.

Així mateix, l'estructura de límits incorpora:

- Límit màxim de concentració per soci o grup empresarial.
- Límits a l'exposició agregada en grans operacions.
- Límits a la concentració sectorial.
- Límits per pèrdua esperada.

Les anàlisis de la solvència dels socis i de les operacions de crèdit dels productes financers tradicionals són dutes a terme i autoritzades pel Comitè de Crèdits de Caixa d'Enginyers, tret d'aquelles operacions que, en superar uns límits sobre facultats, requereixin l'autorització d'òrgans superiors. Al seu torn, la Comissió Executiva de Caixa d'Enginyers eleva al Consell Rector, a títol informatiu, tota l'activitat creditícia més rellevant aprovada per Caixa d'Enginyers.

8.1.4. Mitigació del risc

En funció de la tipologia de l'operació gestionada i les seves característiques, així com de l'anàlisi de la solvència del titular, se sol·licita l'aportació de garanties per assegurar la recuperació del deute, les quals podran ser:

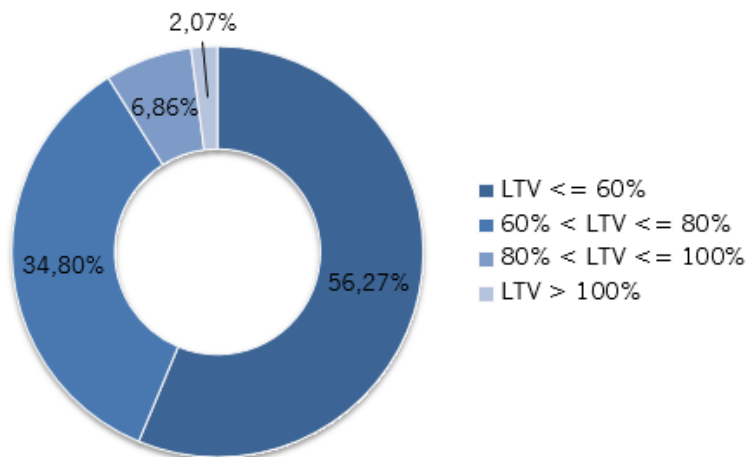
- Garanties personals basades en la solvència del sol·licitant i la seva capacitat de generació d'ingressos econòmics en relació amb el calendari d'amortització de l'operació sol·licitada.
- Avals facilitats per terceres parts, la solvència econòmica de les quals es pugui utilitzar per reforçar la garantia personal del sol·licitant.
- Garanties reals sobre béns de qualsevol tipus de propietat del sol·licitant. Per concedir operacions amb aquestes garanties, prèviament serà requisit imprescindible la realització de verificacions sobre la titularitat real i valor econòmic dels béns aportats com a garantia. S'aplica un adequat i independent procés de valoració de les garanties immobiliàries, amb l'objectiu de verificar que no hi hagi defectes, limitacions de domini o qualsevol eventualitat que pogués perjudicar, posteriorment, el desenvolupament de l'operació creditícia.

També es poden fer servir garanties aportades per organismes públics (per exemple, fons estructurals europeus) per al finançament empresarial.

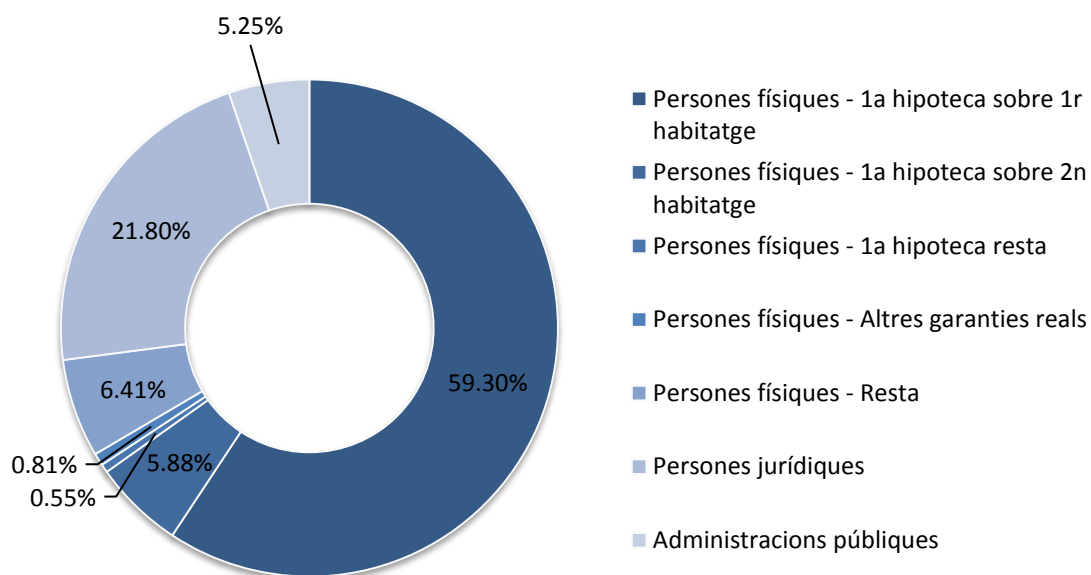
Cal assenyalar la col·lateralització elevada de tota la cartera creditícia del Grup, cosa que contribueix a millorar les seves ràtios de gestió. El percentatge d'operacions amb garantia real representa un 73,03 % del crèdit a la clientela total al tancament de l'exercici 2020.

Seguint la línia de diversificació i col·lateralització en la concessió de préstecs amb garantia hipotecària característica de l'Entitat, cal destacar que, durant l'exercici 2020, s'han concedit 1.101 operacions (1.063 durant l'exercici 2019) per un import mitjà de 166 milers d'euros (173 milers d'euros el 2019) i amb un *Loan to Value* mitjà del 63,98 % (66,45 % el 2019).

Distribució del *Loan to Value* (LTV)

Distribució del crèdit a la clientela per tipus de garantia i prestatari

8.1.5. Evolució de la morositat

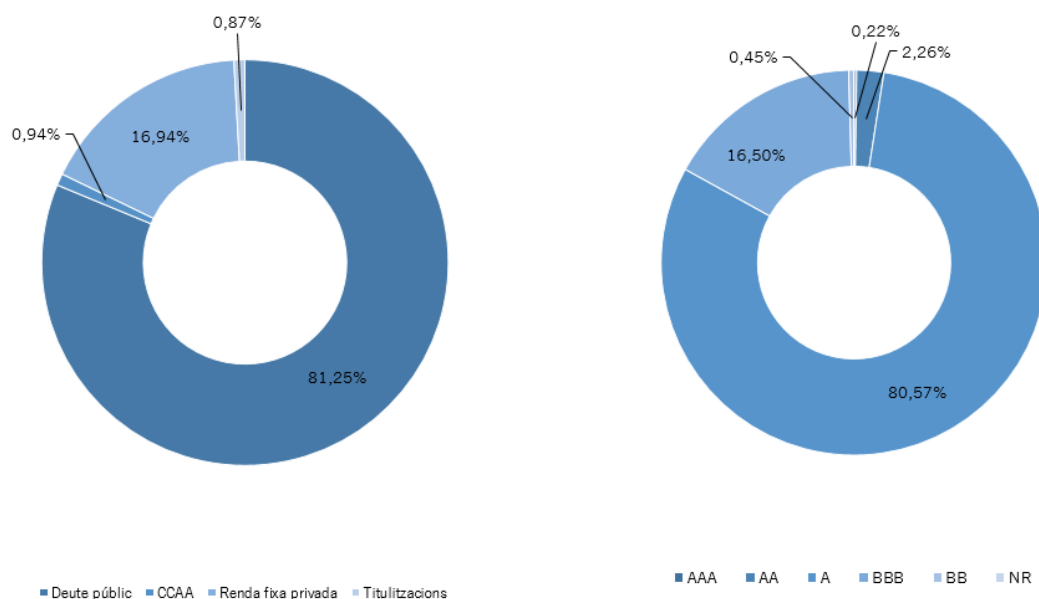
En data 31 de desembre de 2020, la taxa de morositat de Caixa d'Enginyers se situa en el 2,75 %, substancialment per sota del nivell de morositat mantingut pel sector, situat en el 4,51 % al tancament de l'exercici.

8.1.6. Risc de crèdit i contrapart en les inversions financeres

El Grup té una Política d'Inversions Financeres en la qual s'estableix un sistema de límits, d'acord amb el seu perfil de riscos, el compliment del qual, revisat permanentment, permet evitar concentracions de risc de crèdit. La majoria de les inversions en cartera es troba en actius amb bona qualificació creditícia i, sobretot, més de la meitat de les inversions són en deute públic espanyol.

A continuació, es presenta la distribució de la cartera d'inversions financeres del Grup Consolidat a nivell prudencial, excloent-hi la cartera de negociació, en data 31 de desembre de 2020, en funció dels diferents nivells de ràting i de la tipologia de deute.

Distribució de la cartera d'inversions

El risc de crèdit inclou el **risc de contrapart**, que és el risc que les contrapartides incorrin en incompliments amb el Grup abans de la liquidació definitiva de les operacions amb instruments derivats, de les operacions amb compromís de recompra, de les operacions de préstec de valors, de les operacions amb liquidació diferida i de les operacions de finançament de les garanties.

El seguiment i el compliment de l'estructura de límits permeten evitar concentracions de risc que puguin afectar els recursos propis del Grup. El risc de contrapart assumit pel Grup és molt poc significatiu en relació amb el risc de crèdit total.

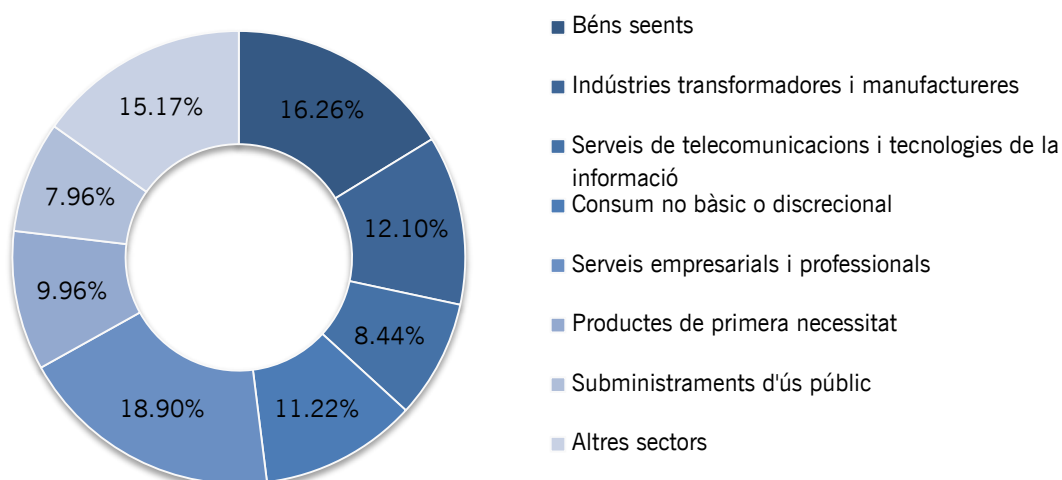
8.1.7. Risc de concentració de crèdit

El risc de concentració de crèdit està associat a la possibilitat que es produeixin pèrdues significatives com a conseqüència de la concentració de risc en un grup reduït d'acreditats, en un conjunt d'acreditats de comportament similar o en actius financers especialment correlacionats.

Amb l'objectiu de limitar la concentració sectorial, Caixa d'Enginyers ha adoptat, d'una banda, una política de concessió de crèdit prudent, fet que dona com a resultat una cartera d'inversió creditícia ben diversificada i, d'altra banda, una política d'inversions financeres a nivell de Grup, en la qual s'estableixen límits prudents al conjunt de les inversions en cada sector econòmic.

La distribució de l'exposició al risc de crèdit presenta un nivell adequat de diversificació sectorial.

Concentració sectorial

Els altres sectors, de forma individual, no arriben al 5 % de l'exposició total.

A més, les polítiques esmentades de concessió de crèdit i d'inversions financeres estableixen uns límits d'import i jerarquia en la presa de decisions de concessió que permeten controlar la concentració individual o de grup empresarial.

Pel que fa a les carteres de renda fixa corporativa del Grup, aquestes es troben ben diversificades, ja que estan distribuïdes en 108 grups emissors qualificats, pràcticament en la seva totalitat, amb ràting igual o superior al grau d'inversió.

8.1.8. Definicions comptables i descripció dels mètodes utilitzats per determinar les correccions per deteriorament

Veure Apartat 2.3 i 2.8 dels comptes anuals consolidats.

8.1.9. Exposició al risc de crèdit

D'acord amb la CRR, en relació amb els requeriments de recursos propis per risc de crèdit, s'entén per exposició al risc de crèdit tota partida d'actiu i tota partida inclosa en els comptes d'ordre del Grup que incorpori risc de crèdit i que no s'hagi deduït de recursos propis. S'hi inclouen, principalment, epígrafs de crèdit a la clientela amb els seus corresponents saldos disponibles, avals i garanties, valors representatius de deute i instruments de capital, caixa i dipòsits en bancs centrals i entitats de crèdit, cessió i adquisició temporal d'actius, derivats financers i l'immobilitzat material.

A continuació, es presenta el saldo d'exposició original i provisions, en data 31 de desembre de 2020, determinades d'acord amb el mètode estàndard establert en la CRR.

Categoria d'exposició	Exposició original*	Provisions	Exposició neta
Administracions centrals i bancs centrals	1.488.562	-	1.488.562
Administracions regionals i autoritats locals	187.183	-	187.183
Entitats del sector públic i altres institucions públiques	55.735	-	55.735
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-
Institucions financeres	136.060	-383	135.677
Empreses	368.700	-4.576	364.124
Minoristes	362.702	-3.169	359.533
Exposicions garantides amb immobles	1.422.936	-2.677	1.420.259
Exposicions en situació de mora	54.386	-18.725	35.661
Exposicions d'alt risc	3.018	-855	2.163
Bons garantits	-	-	-
Exposicions en renda variable	12.036	-	12.036
Exposicions davant d'institucions d'inversió col·lectiva	10.516	-	10.516
Altres exposicions	105.513	-	105.513
Total risc de crèdit	4.207.347	-30.385	4.176.962

En milers d'euros

* Exposició bruta d'ajustos de valor

En el següent quadre, es detalla el valor mitjà de l'exposició per risc de crèdit durant l'exercici 2020.

Categoria d'exposició	Mitjana de l'exposició original* del període
Administracions centrals i bancs centrals	1.486.233
Administracions regionals i autoritats locals	195.750
Entitats del sector públic i altres institucions públiques	47.224
Bancs multilaterals de desenvolupament	-
Organitzacions internacionals	-
Institucions financeres	139.296

Categoria d'exposició	Mitjana de l'exposició original* del període
Empreses	350.098
Minoristes	367.127
Exposicions garantides amb immobles	1.402.567
Exposicions en situació de mora	53.705
Exposicions d'alt risc	3.124
Bons garantits	-
Exposicions en renda variable	11.930
Exposicions davant d'institucions d'inversió col·lectiva	11.614
Altres exposicions	101.235
Total risc de crèdit	4.169.903

En milers d'euros

* Exposició mitjana bruta d'ajustos de valor

8.1.10. Distribució geogràfica i per contrapart de les exposicions

A continuació, es presenta el detall, en data 31 de desembre de 2020, de les exposicions al risc de crèdit del Grup Consolidable, a les quals s'ha aplicat el mètode estàndard establert en la CRR per estimar els requeriments de recursos propis per risc de crèdit i dilució, desglossades per àrees geogràfiques.

Àrea geogràfica	Exposició original*
Espanya	3.806.760
Resta de països de la Unió Europea	321.299
Resta d'Europa	19.146
Estats Units	47.640
Resta d'Amèrica	8.699
Resta del món	3.803
Total risc de crèdit	4.207.347

En milers d'euros

* Exposició bruta d'ajustos de valor

Per la seva banda, a continuació es presenta la distribució per tipus de contrapart, en data 31 de desembre de 2020.

Categoria d'exposició	Exposició original*
Administracions centrals i bancs centrals	1.488.562
Administracions regionals i autoritats locals	187.183
Entitats del sector públic i altres institucions públiques	55.735
Bancs multilaterals de desenvolupament	-
Organitzacions internacionals	-
Institucions financeres	136.060

Categoria d'exposició	Exposició original*
Empreses	368.700
Minoristes. De les quals:	
- Persones físiques	282.587
- Petites i mitjanes empreses	80.115
Exposicions garantides per béns immobles. De les quals:	
- Persones físiques	1.314.994
- Empreses i pimes	107.942
Exposicions en situació de mora	54.386
Exposicions d'alt risc	3.018
Bons garantits	-
Exposicions en renda variable	12.036
Exposicions davant d'institucions d'inversió col·lectiva	10.516
Altres exposicions	105.513
Total risc de crèdit	4.207.347

En milers d'euros

* Exposició bruta d'ajustos de valor

8.1.11. Venciment residual de les exposicions

A continuació, es presenta la distribució per termini de venciment residual, en data 31 de desembre de 2020, de les exposicions al risc de crèdit del Grup Consolidable, determinat d'acord amb el mètode estàndard establert en la CRR.

Categoria d'exposició	Termini de venciment residual en data 31 de desembre de 2020						
	A la vista	Fins a 3 mesos	Entre 3 mesos i 1 any	Entre 1 i 5 anys	Més de 5 anys	Sense venciment	Total
Administracions centrals i bancs centrals	340.360	12.002	124.325	614.531	392.859	4.485	1.488.562
Administracions regionals i autoritats locals	2.000	52.500	37.316	46.655	48.687	25	187.183
Entitats del sector públic i altres institucions públiques	588	12.931	13.066	10.610	18.540	-	55.735
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-	-	-
Institucions financeres	6.050	21.902	1.003	56.014	-	51.091	136.060
Empreses	1.232	4.646	34.397	223.278	103.676	1.471	368.700
Minoristes	5.810	57.770	22.388	81.351	58.933	136.450	362.702
Exposicions garantides amb immobles	44.902	140	1.353	27.332	1.349.209	-	1.422.936
Exposicions en situació de mora	12.730	159	2.824	6.146	32.252	275	54.386
Exposicions d'alt risc	5	-	-	-	3.013	-	3.018

Categoria d'exposició	Termini de venciment residual en data 31 de desembre de 2020						
	A la vista	Fins a 3 mesos	Entre 3 mesos i 1 any	Entre 1 i 5 anys	Més de 5 anys	Sense venciment	Total
Bons garantits	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions en renda variable	-	-	-	-	-	12.036	12.036
Exposicions davant d'institucions d'inversió col·lectiva	-	-	-	-	-	10.516	10.516
Altres exposicions	11.515	-	-	-	-	93.998	105.513
Total risc de crèdit	425.192	162.050	236.672	1.065.917	2.007.169	310.347	4.207.347

En milers d'euros

Exposició bruta d'ajustos de valor

8.1.12. Distribució geogràfica i per contraparts de les posicions deteriorades

8.1.12.1. Exposicions deteriorades per contrapart

A continuació, es presenta el valor de les exposicions deteriorades i de les exposicions que es troben en situació de mora, en data 31 de desembre de 2020, desglossades per tipus de contrapart i determinades d'acord amb el mètode estàndard establert en la CRR, juntament amb l'import de les pèrdues per deteriorament i de les provisions per a riscos i compromisos contingents constituïdes sobre aquestes exposicions en la mateixa data.

Categoria d'exposició	Exposicions en situació de mora	Correcció de valor per deteriorament i provisions per a riscos i compromisos contingents
Empreses	2.319	1.353
Minoristes	9.443	5.579
Exposicions garantides per béns immobles	43.934	12.593
Total	55.696	19.525

En milers d'euros

8.1.12.2. Exposicions deteriorades per àrea geogràfica

Per la seva banda, a continuació es presenta el valor de les exposicions deteriorades i de les exposicions que es troben en situació de mora, en data 31 de desembre de 2020, desglossades per àrees geogràfiques, juntament amb l'import de les pèrdues per deteriorament i de les provisions per a riscos i compromisos contingents constituïdes sobre aquestes exposicions en la mateixa data.

Àrea geogràfica	Exposicions en situació de mora	Correcció de valor per deteriorament i provisions per a riscos i compromisos contingents
Espanya	55.683	19.513
Resta d'Europa	3	3
Resta del món	10	9
Total	55.696	19.525

En milers d'euros

8.1.13. Variacions produïdes durant l'exercici 2020 en les pèrdues per deteriorament i provisions per a riscos i compromisos contingents per risc de crèdit

Les variacions que s'han produït durant l'exercici 2020 en les pèrdues per deteriorament per risc de crèdit comptabilitzades pel Grup Caixa d'Enginyers i en les provisions per a riscos i compromisos contingents per risc de crèdit s'ajusten a allò que disposa l'annex IX de la Circular 4/2017.

A més, es presenta el detall de les variacions produïdes durant l'exercici 2020 en les correccions de valor per deteriorament d'actius i en les provisions per a riscos i compromisos contingents per raó de risc de crèdit.

Concepte	Correcció de valor per deteriorament d'actius financers	Provisions per a riscos i compromisos contingents	Total
Saldo a l'inici de l'exercici 2020	25.879	1.313	27.192
Dotacions netes amb càrrec a resultats	10.507	1.171	11.678
Recuperació d'importos dotats en exercicis anteriors	-4.691	-1.227	-5.918
Utilitzacions	-2.255	-	-2.255
Saldo al tancament de l'exercici 2020	29.440	1.257	30.697

En milers d'euros

Finalment, es detalla la informació relativa als actius financers donats de baixa del balanç de situació pel seu deteriorament.

Saldo d'actius financers per als quals es considera remota la seva recuperació a l'inici de l'exercici	23.349
Addicions	2.430
Càrrec a correccions de valor per deteriorament d'actius	2.153
Càrrec directe en el compte de pèrdues i guanys	196
Productes vençuts i no cobrats	63
Altres conceptes	18
Recuperacions/Baixes	-1.302
Per cobrament en efectiu	-977
Per cobrament en efectiu de productes vençuts i no cobrats	-81
Per condonació	-165
Per adjudicació d'actiu material	-79
Per altres conceptes	-
Saldo d'actius financers per als quals es considera remota la seva recuperació al final de l'exercici	24.477

En milers d'euros

8.1.14. Programes de garanties públiques i moratòries en resposta a la crisi de la COVID-19

Tot seguit, es mostra informació relativa als programes de garanties públiques i moratòries proporcionades pels Governos en resposta a la crisi de la COVID-19. Per a més informació sobre aquests programes, veure Apartat 2.3 i 23 dels comptes anuals consolidats.

Mesura	Operacions i import	Perspectiva sobre la seva importància
Moratòries legals (hipotecàries i personals)	119 operacions per més de 15 milions	Representen el 0,76 % de la inversió creditícia. Representen l'1,39 % de l'import subjecte a moratòria vs. el 3,48 % que ha representat en el sector.
Moratòries sectorials	81 operacions per prop d'11 milions	Representa el 0,56 % de la inversió creditícia. Representen l'1,01 % de l'import subjecte a moratòria vs. el 4,75 % que ha representat en el sector.

Mesura	Operacions i import	Perspectiva sobre la seva importància
ICO Liquiditat	346 operacions per prop de 44 milions	Suposen el 0,04 % de les operacions i import del total del sistema. S'ha distribuït el 96 % de les operacions i el 73 % de l'import a pimes/autònoms. Ha suposat el 7,97 % de la nova concessió d'inversió creditícia el 2020 i el 2,24 % del total d'inversió creditícia.
ICO Inversió	7 operacions per 1,6 milions	Suposen el 0,05 % de les operacions i el 0,08 % de l'import del total del sistema. El 71 % de les operacions i el 55 % de l'import a pimes/autònoms. Ha suposat el 0,28 % de la nova concessió d'inversió creditícia el 2020 i el 0,08 % del total d'inversió creditícia.

8.1.15. Informació sobre el risc de crèdit de contrapart del Grup Consolidable

Es considera risc de crèdit de contrapart al risc de crèdit en el qual incorre el Grup Consolidable en les operacions que realitza amb instruments financers derivats, en les operacions amb compromisos de recompra, de préstecs de valors o matèries primeres, en les operacions de liquidació diferida i en les operacions de finançament de garanties.

Cal destacar que el risc de contrapart assumit pel Grup és poc significatiu en relació amb el risc de crèdit total.

A continuació, es presenta el detall de l'exposició creditícia del Grup Consolidable al risc de contrapart, en data 31 de desembre de 2020, estimada com l'import de l'exposició creditícia del Grup Consolidable pels instruments financers enumerats en el paràgraf anterior, neta de l'efecte dels corresponents acords de compensació contractual i de les garanties rebudes de les contraparts de les operacions.

Informació sobre el risc de crèdit de contrapart del Grup Consolidable	
Valor raonable positiu dels contractes	-
Exposició creditícia després de la compensació	336
Menys: Efecte de les garanties rebudes	-
Exposició creditícia en derivats després de la compensació i de les garanties	336

En milers d'euros

El valor de l'exposició al risc de crèdit de contrapart s'ha calculat, d'acord amb allò que estableix l'article 274 de la CRR, aplicant el mètode de valoració a preus de mercat.

En l'actual context de mercat, els derivats es contracten sota diferents contractes marc, sent els més generalitzats els desenvolupats per la International Swaps and Derivatives Association (ISDA) i, per al mercat espanyol, pel Contracte Marc d'Operacions Financeres (CMOF). Gran part de les operacions de derivats en cartera han estat tancades sota aquests contractes marc. A més, és pràctica habitual en les noves operacions incloure annexos d'acord de col·lateral denominats Credit Support Annex (CSA), la qual cosa limita, d'aquesta forma, l'exposició davant d'una eventual fallida de la contrapartida.

8.1.16. Operacions amb derivats de crèdit

En data 31 de desembre de 2020, el Grup Consolidable no té contractades operacions de derivats de crèdit.

8.1.17. Mètode estàndard

8.1.17.1. Identificació de les agències de qualificació externa utilitzades

En data 31 de desembre de 2020, el Grup Consolidable utilitza qualificacions de les agències de qualificació externa (ECAI) elegibles, concretament Standard & Poor's, Moody's Investors Service i Fitch Ratings, i no s'hi han produït canvis durant l'exercici.

Les exposicions per a les quals s'utilitzen les qualificacions de cada ECAI són les corresponents a la cartera majorista.

En els casos en què per a una contrapart hi hagi qualificacions de diferents ECAI, el Grup segueix el procediment establert en l'article 138 de la CRR, en el qual es detalla l'ordre de prelació que s'ha d'utilitzar en l'assignació de qualificacions.

D'una banda, quan es disposi de dues avaluacions creditícies d'ECAI designades que corresponguin a dues ponderacions diferents, s'aplicarà la ponderació de risc més elevada a l'exposició. En canvi, quan hi hagi més de dues qualificacions creditícies per a una mateixa exposició, s'utilitzaran les dues qualificacions que produeixin les ponderacions de risc més baixes. Si les dues ponderacions coincideixen, s'hi aplicarà aquesta ponderació; si no coincideixen, s'hi aplicarà la més alta de les dues.

8.1.17.2. Descripció del procés d'assignació de qualificacions creditícies d'emissions públiques de valors a actius comparables

En data 31 de desembre de 2020, el Grup Consolidable no ha realitzat assignació de qualificacions creditícies d'emissions públiques de valors a actius comparables.

8.1.17.3. Efecte en les exposicions al risc de l'aplicació de tècniques de reducció del risc

En el càlcul del capital necessari per risc de crèdit, en data 31 de desembre de 2020, el Grup Consolidable ha aplicat únicament tècniques de reducció del risc en el cas d'exposicions que comptin amb garanties dineràries o pignoratives sobre valors de deute públic espanyol i de comunitats autònomes o bé amb aval ICO, ICF o mitjançant societats de garantia recíproca. L'impacte d'aquestes tècniques de reducció del risc no és significatiu, ja que s'ha aplicat una reducció en l'exposició de 49.181 milers d'euros, sobre una base d'exposició al risc de crèdit (net d'ajustos de valor i provisions i excloent-hi l'exposició en titulitzacions inversores) de 4.194.917 milers d'euros.

8.1.18. Operacions de titulització

L'Entitat realitza operacions de titulització d'actius, bàsicament, com un mecanisme d'obtenció de liquiditat a curt termini mitjançant la mobilització de part de la seva cartera d'inversió creditícia i que permet homogeneïtzar actius heterogenis de la seva cartera a l'efecte de realitzar-ne una gestió més eficient davant de tercers o davant del mercat, sigui mitjançant la seva venda directa o mitjançant la seva cessió temporal o utilització com a col·lateral.

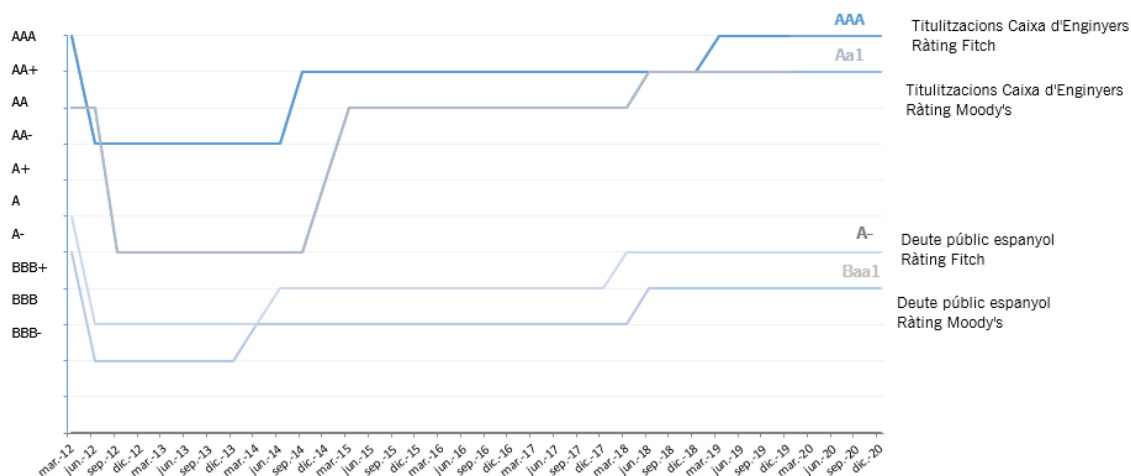
L'Entitat ha participat en el passat en la creació de cinc operacions de titulització multicedents d'actius hipotecaris, de les quals dues segueixen vives el 31 de desembre de 2020. Amb caràcter general, l'Entitat presta, a aquestes operacions, cobertura d'una part del risc de crèdit associat a les emissions realitzades pels fons de titulització d'actius mitjançant l'adquisició de determinats trams subordinats de les esmentades emissions ("trams de primeres pèrdues"), emesos pels fons de titulització.

A aquests cinc programes de titulització hipotecària multicedents, l'Entitat hi va aportar, en el seu conjunt, préstecs hipotecaris per un import inicial de 341 milions d'euros. L'import pendent d'amortització d'aquests préstecs per a les dues titulitzacions vives, en data 31 de desembre de 2020, és de 15.850 milers d'euros.

A més, l'Entitat va realitzar, com a cedent única, dos programes de titulització d'actius hipotecaris, el fons Caixa Enginyers TDA 1, Fons de Titulització d'Actius, i el fons Caixa Enginyers AyT 2, Fons de Titulització d'Actius, durant els exercicis 2009 i 2012, respectivament. L'import inicial dels préstecs hipotecaris titulitzats en el conjunt de les dues emissions esmentades va ascendir a 720 milions d'euros. L'import pendent d'amortització dels esmentats préstecs, en data 31 de desembre de 2020, és de 330.790 milers d'euros.

A continuació, es mostra l'evolució dels ràtings que corresponen al tram sènior de la titulització del Caixa Enginyers AyT2.

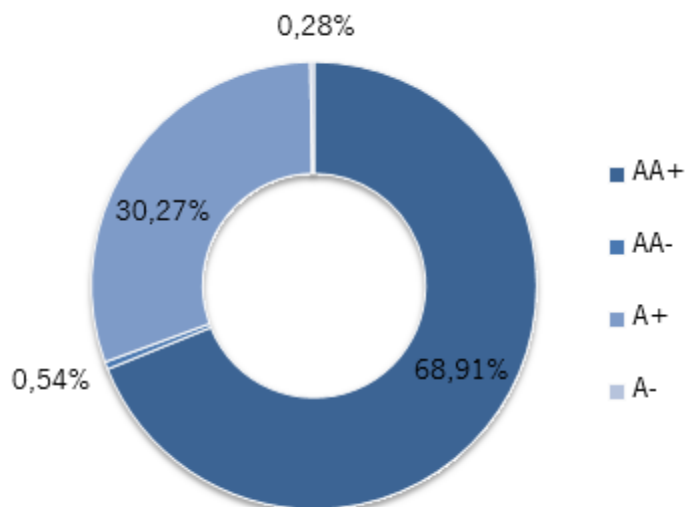
Evolució del *rating* de les titulitzacions de Caixa d'Enginyers

A continuació, es mostra la distribució per ràting, en data 31 de desembre de 2020, dels bons emesos pels esmentats programes de titulització que l'Entitat manté en cartera, als quals s'ha aplicat la metodologia d'assignació de ràting definida en la CRR quan hi ha més d'un ràting, sent la qualificació més baixa per a les titulitzacions pel fet de disposar d'una o de dues avaluacions creditícies de diferents agències de ràting.

Distribució per ràting dels programes de titulització

La gestió d'aquests fons de titulització és duta a terme per Titulització d'Actius, SGFT, SA, i per Haya Titulització SGFT, SAU. L'Entitat manté la gestió de les operacions titulitzades després de la seva transferència als fons de titulització corresponents.

Totes les operacions de titulització realitzades pel Grup Caixa d'Enginyers es consideren operacions de titulització tradicionals, i no s'han realitzat operacions de titulització sintètica.

El Grup Caixa d'Enginyers calcula els seus requeriments de recursos propis acollint-se a l'opció d'incloure únicament les exposicions titulitzades en el càlcul de les exposicions ponderades per risc, com si no s'hagués titulitzat, segons allò que disposa el segon paràgraf de l'apartat 2 de l'article 245 de la CRR.

A continuació, es presenta un detall de les posicions mantingudes en operacions de titulització inversores, en data 31 de desembre de 2020, a les quals aplica, a l'efecte del càlcul dels seus requeriments de recursos propis per risc de crèdit, el tractament que disposa l'article 405 de la CRR.

Classificació		Import de l'exposició*
Entitat originadora: exposicions totals		-
Entitat inversora: exposicions totals		12.430
Desglossament de les posicions vives per nivell de qualitat creditícia a l'inici	Nivell de qualitat creditícia 1	12.430
	Nivell de qualitat creditícia 2	-
	Nivell de qualitat creditícia 3	-
	Nivell de qualitat creditícia 4	-
	Resta de nivells i sense qualificar	-

En milers d'euros

*Exposició bruta d'ajustos de valor

8.1.19. Altres riscos associats a les inversions creditícies

El risc del canvi climàtic i, en general, els riscos associats a la sostenibilitat de les inversions s'incorporen en la gestió i en l'estratègia de Caixa d'Enginyers. L'anàlisi d'aquests riscos per a les inversions creditícies s'inclou en l'apartat 6.2.7 del document d'informació no financera.

8.2. Risc de mercat

El risc de mercat és el risc associat a la possibilitat de tenir pèrdues en les posicions de la cartera de negociació motivades per moviments adversos en les variables de mercat.

Per a la gestió del risc de mercat, a més de les mesures de durada, convexitat i sensibilitat, s'aplica diàriament una triple estructura de límits. En primer lloc, es calculen diferents escenaris que permeten estimar les pèrdues que tindria la cartera de negociació en situacions de tensió greu del sistema financer. En segon terme, s'obté el Valor en Risc (VaR) a un dia de la cartera mitjançant simulacions de Montecarlo, fent servir un interval de confiança del 99 %. Finalment, es determina diàriament el consum de capital per risc de mercat de la cartera de negociació i es comprova, com en la resta de casos, que compleix el límit corresponent establert pel Consell Rector. Així mateix, s'inclou la cartera de negociació en el control dels límits per risc de contrapartida vàlids per a les inversions financeres del Grup.

Complementàriament a la mesura del VaR, es calcula el VaR Condicional (o TailVaR), estadístic que mesura la pèrdua mitjana que es produiria en els casos en què se superés el nivell de VaR, i el Component VaR, que mesura la contribució d'una subcartera al VaR total de la cartera.

<i>En milers d'euros</i>		Cartera de negociació		
Tipus d'actiu	VaR	VaR Condicional	Component VaR	
Total	199	255		
Renda fixa	477	611	157	
Renda variable	334	421	42	
Fons d'inversió	-	-	-	
Suma de VaR i VaR Condicional	812	1.033		
Efecte de diversificació*	613	777		

VaR calculat amb un interval de confiança del 99 % i un horitzó temporal d'un dia.

En data 31 de desembre de 2020, el Grup Consolidable, tal com s'indica en els apartats 7.2 i 7.3 anteriors, està subjecte a requeriments de recursos propis associats a la cartera de negociació per un import de 4.234 milers d'euros.

Cal indicar que, a l'efecte del càlcul dels requeriments de recursos propis associats a la cartera de negociació, el Grup Consolidable considera com a recursos propis aquelles posicions en instruments financers i matèries primeres que es mantenen amb la intenció de negociar o que serveixen de cobertura als elements de l'esmentada cartera.

A continuació, es presenta el detall dels requeriments per risc de mercat calculat aplicant una ràtio de capital total de 10,5 %.

Tipus de risc	Import dels requeriments de recursos propis
Risc de posició en la cartera de renda fixa	2.889
Risc de posició en accions i participacions	1.345
Risc de posició en matèries primeres	-
Risc de liquidació	-
Risc de tipus de canvi	-
Import en data 31 de desembre de 2020	4.234

En milers d'euros

Un altre aspecte rellevant en la gestió de carteres és el control dels riscos relacionats amb la sostenibilitat i el canvi climàtic, l'anàlisi del qual es detalla en l'apartat 6.2.7 del document d'informació no financera.

8.3. Risc operacional

El risc operacional es defineix com tots els esdeveniments que puguin generar pèrdues a conseqüència de processos interns inadequats, errors humans, funcionament incorrecte dels sistemes d'informació o esdeveniments externs. Aquest risc és inherent a l'operativa diària de tota entitat, per la qual cosa el seu control ha de ser objecte de consideració en tots els àmbits.

Aquesta definició inclou el risc legal, però exclou el risc estratègic i el risc d'imatge o reputacional.

El risc legal inclou, entre d'altres, la possibilitat de ser sancionat, multat o obligat a pagar danys punitius com a resultat d'accions del supervisor o d'acords privats entre les parts.

El model organitzatiu adoptat pel Grup Caixa d'Enginyers es basa en tres pilars o nivells de responsabilitat independents:

- Funcions de Negoci i Suport: són responsables d'identificar, avaluar, gestionar, controlar i informar els riscos operacionals de la seva activitat.
- Funció de Risc Operacional: és l'encarregada de definir la metodologia i les solucions per a la correcta identificació, mesurament, control i gestió del risc operacional del Grup i, a més, de controlar el seu correcte desplegament.
- Funció d'Auditoria Interna: en relació amb el risc operacional, és l'àrea responsable de revisar el compliment del model d'identificació, mesurament, control i gestió del risc operacional establert.

La Funció de Risc Operacional analitza, informa i assessora les Funcions de Negoci i Suport sobre la millor manera d'avaluar el risc operacional.

La gestió diària del risc operacional recau en les diferents àrees i departaments de l'Entitat, que mantenen línies de comunicació amb la Funció de Risc Operacional. Aquesta treballa amb les àrees i departaments en l'obtenció d'informació i implantació d'accions, si escau, per a la gestió del risc. Per a una interacció correcta entre la Funció de Risc Operacional i les esmentades àrees i funcions, s'ha definit el rol d'Expert de Procés en aquestes àrees i departaments.

A més, cal destacar que l'Entitat té contractada una pòlissa d'assegurança integral bancària que dona cobertura, essencialment, a les pèrdues que es poguessin produir com a resultat d'esdeveniments relacionats amb riscos operacionals (fraud informàtic, infidelitat d'empleats, etc.).

La metodologia aplicada pel Grup Consolidable per al càlcul de requeriments de recursos propis per risc operacional, tal com s'indica en l'apartat 7.4 anterior, és la corresponent al mètode de l'indicador bàsic descrit a l'article 315 de la CRR, és a dir, s'ha aplicat un coeficient de ponderació del 15 % a la mitjana del producte dels ingressos rellevants del compte de pèrdues i guanys dels tres últims exercicis financers complets, quan siguin positius, i ha donat com a resultat uns requeriments de recursos propis per risc operacional, calculat aplicant una ràtio de capital total de 10,5 %, d'11.814 milers d'euros.

8.4. Risc de tipus d'interès

El risc de tipus d'interès estructural és la possibilitat de tenir pèrdues per l'impacte potencial de canvis en els tipus d'interès sobre els beneficis de l'Entitat o sobre el valor net dels seus actius. El risc de tipus d'interès s'exclou de la cartera de negociació.

Caixa d'Enginyers disposa de l'eina de gestió d'actius i passius Focus d'ALM, implantada durant l'exercici 2014, per a l'avaluació de la seva exposició al risc de tipus d'interès, que permet analitzar, estàticament, els *gaps* de venciment o repreciaió entre actius i passius, la sensibilitat o el valor econòmic i, dinàmicament, la simulació del marge financer, així com les seves sensibilitats a variacions de tipus d'interès.

Per realitzar la distribució per venciment o repreciaió, els actius i passius del balanç es distribueixen per intervals en funció del seu venciment o termini de repreciaió. En el cas dels actius i passius amb tipus d'interès flotant, d'acord amb la pràctica habitual en la gestió de riscos, s'assignen els principals, juntament amb els fluxos d'interès que corresponguin, a la banda temporal en què tingui lloc la pròxima revisió del tipus d'interès, i, després de l'esmentada data, s'informen exclusivament els fluxos d'interès lligats a l'*spread*, d'acord amb el calendari d'amortització de l'operació.

Cal indicar que no es fan mesuraments separats del risc de tipus d'interès per a les posicions mantingudes en cada divisa, ja que les posicions mantingudes en divises diferents a l'euro no són significatives.

El mesurament i l'anàlisi d'aquest risc per part de l'Entitat avaluen, entre d'altres, els aspectes següents:

- Les previsions econòmiques nacionals i internacionals.
- Les previsions de tipus d'interès i diferencials.
- Les desigualtats en l'estructura del balanç.
- L'evolució dels actius i els passius sensibles.
- L'evolució del marge d'interès de l'Entitat.
- La sensibilitat del valor econòmic del balanç al risc estructural de tipus d'interès.
- La sensibilitat del marge d'interès, a 12 mesos, al risc estructural de tipus d'interès.

A partir de les anàlisis anteriors, el Grup Caixa d'Enginyers adopta les mesures necessàries que garanteixin una gestió òptima de l'esmentat risc.

En data 31 de desembre de 2020, la sensibilitat del valor econòmic de l'Entitat a un moviment paral·lel de la corba de tipus d'interès de -200 punts bàsics⁷ se situa en un -0,36 %. La simulació del marge d'interès a un any, tenint en compte el manteniment de l'estructura de balanç, mostra una sensibilitat a moviments paral·lels de les corbes de tipus d'interès de -200 punts bàsics⁷ del -5,05 %.

---

⁷ Tal com s'estableix en les indicacions de l'estat RI1, s'estableix un sòl en la corba desplaçada en l'escenari de baixada de tipus de -100 punts bàsics (p.b.) per als venciments immediats, sòl que augmenta en 5 punts bàsics per any fins a arribar a un 0 % per a venciments a 20 anys o superiors. Aquest sòl és un sòl absolut, que s'aplica a la corba de tipus resultant després del desplaçament. En cas que els tipus observats en l'escenari base siguin inferiors als esmentats tipus mínims, s'aplicarà el tipus d'interès observat més baix, encara que sigui inferior al sòl absolut.

A més, l'EBA estableix sis escenaris de gestió per mesurar la sensibilitat del valor econòmic. En l'escenari més advers per al balanç de Caixa d'Enginyers, la sensibilitat del valor econòmic se situa en el -0,42 %, molt per sota del llindar informatiu definit per l'EBA, que se situa a partir del 15 % en sensibilitat.

Les xifres assenyalades posen de manifest que un potencial moviment advers en les corbes de tipus d'interès suposaria un impacte reduït per al valor econòmic i un altre de més significatiu per al marge d'interès de l'Entitat i, per extensió, del Grup. La raó de la sensibilitat del marge d'interès és compartida amb la resta del sector financer després d'anys de política monetària expansiva que han portat pràcticament a la no remuneració dels dipòsits, per la qual cosa l'efecte de les baixades de tipus d'interès en l'actiu sensible no pot ser compensat pel passiu sensible. Si bé, en termes econòmics, els efectes dels escenaris adversos són reduïts, les diferents carteres comptables en què s'ubiquen els actius i passius impliquen que l'efecte en el patrimoni net del moviment de tipus d'interès pugui ser rellevant a curt termini. L'impacte es diluiria a mitjà termini per anar vencent les emissions en cartera.

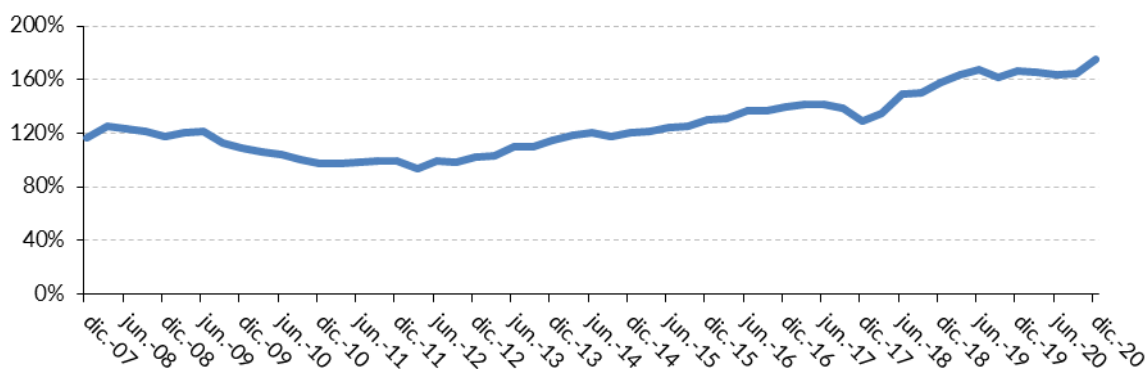
8.5. Risc de liquiditat

Per risc de liquiditat s'entén la possible pèrdua en una situació en què sigui impossible aconseguir, a preus raonables, fons per fer front puntualment a les obligacions de pagament, tant pel reintegrament de recursos o utilització de disponibles en operacions de crèdit per part de clients com per la liquidació d'operacions de mercat.

L'objectiu de les polítiques de gestió de la liquiditat del Grup és assegurar els fons requerits per cobrir les necessitats del negoci, diversificant les fonts de finançament i minimitzant el seu cost. El Grup, a través de l'entitat matriu, supervisa la posició de liquiditat i les estratègies de finançament de forma continuada. A més, disposa de la projecció de les ràtios de liquiditat en diferents escenaris, del test d'estrès dels coixins de liquiditat i d'un pla de contingències de liquiditat que permet gestionar els possibles esdeveniments inesperats, per condicions econòmiques o de mercat, o altres situacions fora del control directe de Caixa d'Enginyers que podrien provocar dificultats de liquiditat a curt o a llarg termini.

Cal destacar la ràtio favorable de liquiditat estructural (definida com el quocient entre els dipòsits i el crèdit de la clientela) mantinguda històricament pel Grup Caixa d'Enginyers que, en data 31 de desembre de 2020, se situa en el 175,46 %.

Evolució de la ràtio de liquiditat estructural

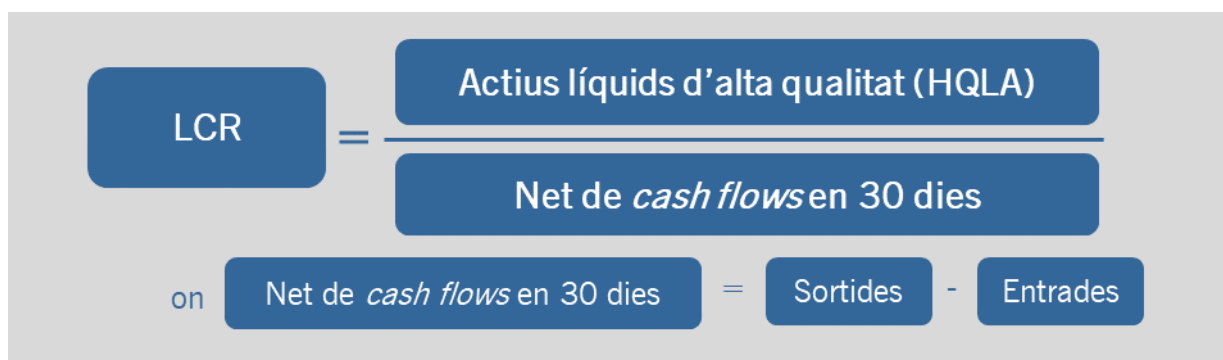
La situació folgada de liquiditat mantinguda pel Grup Caixa d'Enginyers, a més de formar part de l'estratègia de negoci del Grup, és a causa del perfil de socis amb qui treballa i la seva elevada fidelitat amb l'Entitat a conseqüència del model societari, ja que també en són els propietaris.

A més, l'estructura del balanç de Caixa d'Enginyers li ha permès generar coixins de liquiditat considerables per afrontar possibles contingències no previsibles.

8.5.1. LCR i NSFR

Caixa d'Enginyers realitza el seguiment de la ràtio de cobertura de liquiditat i de la ràtio de finançament net estable de Caixa d'Enginyers (LCR i NSFR, respectivament, per les seves sigles en anglès), que es comunica al Banc Central Europeu a través del *reporting* dels estats COREP.

L'objectiu de la ràtio LCR és mesurar el grau de cobertura de les necessitats de liquiditat d'una entitat en un període d'estrès de liquiditat de 30 dies mitjançant els seus actius líquids d'alta qualitat. Per a això, la regulació determina quins actius líquids es consideren d'alta qualitat i quins són els percentatges de sortides de passiu en els propers 30 dies.

Per la seva banda, la ràtio NSFR permet conèixer la capacitat de resistència en un any mesurant la proporció dels fons de finançament estable sobre els actius que requereixen finançament,

perseguint l'estabilitat a llarg termini en el finançament mitjançant un millor *matching* en els venciments entre actiu i passiu. L'objectiu de Basilea III era introduir el límit d'NSFR el 2018; no obstant això, a Europa s'introdueix amb els canvis en la regulació de solvència aprovats pel Parlament Europeu el 16 d'abril de 2019.

$$\text{NSFR} = \frac{\text{Nivell disponible de finançament estable}}{\text{Nivell requerit de finançament estable}} \geq 100 \%$$

Ambdues ràtios s'han mantingut en nivells elevats durant l'exercici. Concretament, en data 31 de desembre de 2020, la ràtio LCR se situa en un 429 % (el requeriment regulador és el 100 %) i la ràtio NSFR estimada, en un 176 %.

A continuació, es mostren les dades de la ràtio LCR per a cada trimestre de 2020 calculades com la mitjana simple de les observacions de final de mes al llarg dels dotze mesos anteriors a l'acabament de cada trimestre.

Trimestre que acaba el:	31/03/2020	30/06/2020	30/09/2020	31/12/2020
Nombre de punts de les dades utilitzades en el càlcul de les mitjanes:	12	12	12	12
Coixí de liquiditat	1.141.741	1.193.738	1.244.554	1.327.207
Total de sortides d'efectiu netes	326.927	321.653	319.853	332.995
Ràtio de cobertura de liquiditat	350 %	371 %	388 %	398 %

Imports en milers d'euros

8.5.2. Liquiditat disponible

La xifra interna de Tresoreria Disponible Valor Avui, definida com el saldo en compte corrent del Banc d'Espanya, el saldo associat a la possibilitat de venda en simultànies o repo, la part no disposada de la pòlissa al Banc d'Espanya i l'import dels actius cedibles a facilitats diàries del Banc Central Europeu, se situa en aproximadament 1.373 milions d'euros al tancament de l'exercici 2020 i representa el 34,78 % de l'actiu de l'Entitat. Hi ha actius addicionals que permeten obtenir liquiditat amb data valor futura.

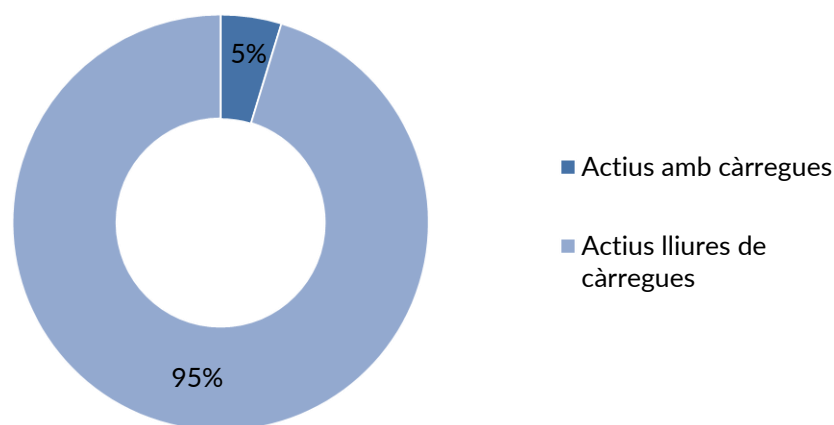
El volum elevat de liquiditat disponible posa de manifest la capacitat de l'Entitat per fer front a possibles situacions inesperades d'estrès de liquiditat.

8.5.3. Gravamen sobre actius (*asset encumbrance*)

Segons la normativa establerta per l'Autoritat Bancària Europea, es consideren actius compromesos tots aquells que s'hagin aportat com a garantia o col·lateral en operacions per obtenir liquiditat i aquells actius associats a passius per un motiu diferent al del finançament.

Distribució d'actius

Els actius compromesos el 31 de desembre de 2020 s'eleva a 187 milions d'euros, i el 95 % dels esmentats actius estan lliures de càrregues. Els passius financers associats als actius gravats ascendeixen, al tancament de 2020, a 175 milions d'euros.

Actius	Actius amb càrregues	Actius lliures de càrregues
Crèdits i préstecs	-	1.991.130
Instruments de capital	-	26.222
Valors representatius de deute	187.185	1.266.028
Restat d'actius	-	505.610
Total	187.185	3.788.990

En milers d'euros

Els actius compromesos corresponen a valors representatius de deute lliurats en operacions de cessió temporal d'actius. També s'hi inclouen com actius compromesos tot tipus de col·lateral lliurat per garantir l'operativa de derivats.

No hi ha garanties rebudes compromeses en la data de referència.

8.6. Palanquejament

Basilea III introdueix la ràtio de palanquejament o *leverage ratio* com una mesura complementària a les ràtios de solvència que no es basen en ponderacions de risc i prova de preservar la fortalesa financera de les entitats evitant un endeutament excessiu. El Comitè de Basilea proposa un límit mínim per a aquesta ràtio situat en el 3 %, que s'ha de complir el 2018, i que a la Unió Europea s'aplicarà més endavant, una aplicació que actualment ha estat posposada per facilitar el crèdit davant de la crisi de la COVID-19.

$$\text{Ràtio de palanquejament} = \frac{\text{Recursos propis Tier 1}}{\text{Actius en balanç i altres fora de balanç}} \geq 3 \% \text{ el 2018}$$

A continuació, es mostra el detall dels elements que formen la ràtio de palanquejament del Grup Consolidable al tancament de l'exercici 2020, segons la definició transitòria. En l'esmentada data, la ràtio se situa en un 5,17 %, àmpliament per sobre del mínim que proposa el Comitè de Basilea.

Capital de nivell 1	204.944
Actius en balanç i d'altres fora de balanç	3.965.336
Operacions de finançament de valors ⁸	-
Excepció en les operacions de finançament de valors ⁹	-
Derivats: valor de reposició de mercat	26
Derivats: addició - mètode de valoració a preus de mercat	310
Altres partides fora de balanç	89.042
Altres actius	3.911.370
Actius deduïts del capital de nivell 1	-35.412

En milers d'euros

La ràtio de palanquejament es calcula, com a mínim, trimestralment duent a terme una avaluació i seguiment d'aquesta mesura per garantir que el palanquejament es manté lluny dels nivells mínims, sense debilitar la rendibilitat de l'Entitat. De forma periòdica, s'informa de les estimacions i de l'evolució de la ràtio de palanquejament al Consell Rector de l'Entitat, així com a la Direcció General i al Comitè de Gestió Global del Risc.

8.7. Risc reputacional

El Grup Caixa d'Enginyers entén per risc reputacional el perjudici que per al Grup comporta una informació o publicitat negativa en relació amb les seves pràctiques de negoci, sigui certa o no, i que pugui afectar la seva base de clients, els seus costos de litigació o els seus ingressos. Està associat a les repercussions que per al Grup poden suposar el seu descrèdit o la seva desconfiança davant de la seva clientela actual i potencial. El Grup disposa de polítiques per a la gestió del risc reputacional, entre les quals figuren la Política de *Product Governance*, la Política de Prevenció de Blanqueig de Capitals i les polítiques en l'àmbit MiFID i de protecció a l'inversor.

⁸ Exposició segons l'article 429 de la CRR.

⁹ Addició segons l'article 429 ter, apartat 4, i l'article 222 de la CRR.

8.8. Participacions i instruments de capital

8.8.1. Criteris de classificació, valoració i comptabilització

A les Notes 2.1 i 2.2 dels comptes anuals consolidats, s'hi inclou una descripció de les carteres en què es classifiquen les participacions i els instruments de capital propietat del Grup Caixa d'Enginyers, juntament amb els criteris comptables de registre i valoració que se'ls hi apliquen. A aquestes notes també s'indiquen els models i assumpcions aplicats per a la determinació del valor dels instruments inclosos en cada cartera.

El Grup Caixa d'Enginyers té participacions i instruments de capital amb diferents objectius. En aquest sentit, té participacions en entitats en les quals intervé, més o menys intensament, en la seva gestió i processos de presa de decisions, amb les quals persegueix la consecució d'objectius que s'integren en l'estratègia i els objectius del Grup Caixa d'Enginyers en el seu conjunt i/o que suposen una part molt significativa o rellevant de l'activitat, de la gestió de riscos o dels resultats del Grup Caixa d'Enginyers i/o en les quals hi ha una intenció de mantenir una relació de permanència en el seu accionariat ("participacions estratègiques"). Així mateix, també té participacions en altres entitats amb objectius diferents, bàsicament consistents a maximitzar els resultats que s'obtinguin a través de la gestió de les posicions en les esmentades entitats, de manera coordinada amb els objectius i les estratègies de gestió de riscos del Grup Caixa d'Enginyers ("carteres mantingudes amb ànim de venda").

Amb caràcter general, les participacions i els instruments de capital propietat del Grup Caixa d'Enginyers que es tenen amb finalitats estratègiques es troben classificats comptablement en l'epígraf "Entitats del Grup" o "Entitats associades" del balanç públic, mentre que aquelles participacions que es tenen amb ànim de venda i que no formen part de la cartera de negociació es troben classificades en la cartera d'actius financers disponibles per a la venda, concretament en l'epígraf "Instruments de capital" del balanç públic.

8.8.2. Informació quantitativa

A les Notes 1, 2 i 8 dels comptes anuals consolidats, s'hi inclou la informació econòmica relativa a les participacions i als instruments de capital propietat del Grup Caixa d'Enginyers, excepte la corresponent a les carteres amb canvis en resultats.

9. Informació sobre remuneracions

Segons s'estableix a l'article 85 de la Llei 10/2014 sobre ordenació, supervisió i solvència de les entitats de crèdit, les entitats han de divulgar i actualitzar, amb una periodicitat almenys anual, la informació relativa a les seves polítiques i pràctiques de remuneració que es detalla en la part vuitena de la CRR.

A més, cal destacar els següents documents vigents en l'àmbit regulador i supervisor en matèria de remuneracions:

- El Reglament Delegat (UE) núm. 604/2014 de la Comissió sobre els criteris qualitius i els criteris quantitius adequats per determinar les categories de personal amb activitats professionals que tenen una incidència important en el perfil de risc.
- Directrius ESMA/2013/606 sobre polítiques i pràctiques de remuneració publicades per l'Autoritat Europea de Valors i Mercats (d'ara endavant, ESMA).
- Reial Decret 84/2015, pel qual es desplega la Llei 10/2014 sobre ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit.
- Directrius EBA/GL/2016/06 sobre polítiques i pràctiques de remuneració relacionades amb la venda de productes i la prestació de serveis de banca minorista.
- Circular 2/2016 del Banc d'Espanya, a les entitats de crèdit, sobre supervisió i solvència, que completa l'adaptació de l'ordenament jurídic espanyol a la Directiva 2013/36/UE i al Reglament (UE) núm. 575/2013.
- Llei 5/2019, de 15 de març, reguladora dels contractes de crèdit immobiliari (d'ara endavant LCCI), que trasllada la Directiva 2014/17/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 4 de febrer de 2014, sobre els contractes de crèdit formalitzats amb els consumidors per a béns immobles d'ús residencial.
- Reial Decret Llei 3/2020, de 4 de febrer, de mesures urgents, pel qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol diverses directives de la Unió Europea en l'àmbit de la contractació pública en determinats sectors; d'assegurances privades (d'ara endavant IDD); de plans i fons de pensions; de l'àmbit tributari i de litigis fiscals.

9.1. Política de Remuneració i òrgans responsables

La Política de Remuneració del Grup Caixa d'Enginyers s'ha definit tenint en compte el marc regulador sobre remuneracions.

El Consell Rector de Caixa d'Enginyers és el màxim òrgan decisor i garant en l'aplicació de la Política Retributiva del Grup Caixa d'Enginyers. Malgrat això, el Consell Rector delega en la Comissió Executiva de Caixa d'Enginyers la seva aprovació. L'esmentat òrgan té la responsabilitat de comprovar, amb periodicitat mínima anual, el grau de compliment de la Política Retributiva.

L'anàlisi de l'esmentat grau de compliment està delegada, al seu torn, en la Comissió de Nomenaments i Retribucions, les funcions principals de la qual són proposar, informar i supervisar les qüestions relatives a la Política Retributiva del Grup Caixa d'Enginyers, la selecció, nomenament i cessament d'alts directius i personal clau i les funcions de control intern, que inclou la seva avaluació inicial i periòdica respecte als criteris d'idoneïtat regulats per la legislació vigent, així com donar assistència especialitzada al Consell Rector, a la seva Comissió Executiva i als Consells d'Administració de les filials del Grup Caixa d'Enginyers (que coneixeran i vetllaran perquè en la Política Retributiva es recullin els criteris i normes d'aplicació adequats a la seva estructura, volum i perfil de risc) dins del seu àmbit d'actuació.

Pel que fa a la valoració de la idoneïtat dels candidats, és la Comissió Executiva la que resol sobre la idoneïtat o no del personal subjecte (consellers i personal clau), que ha de ser ratificada pel Consell Rector. La Política de Selecció i Nomenaments, aprovada pel Consell Rector, recull l'avaluació de la idoneïtat del candidat, segons determinats requisits d'honorabilitat professional, i té en compte aspectes com la trajectòria, l'experiència i els coneixements, els quals han de ser adequats a les funcions que han d'exercir. L'esmentada política articula mecanismes perquè el Consell Rector, en el seu conjunt, disposi de les competències adequades per desenvolupar les seves funcions i dur a terme un bon govern de l'Entitat, d'acord amb la seva escala, volum i complexitat. Els procediments de selecció dels membres del Consell afavoreixen la diversitat d'experiències i de coneixements i eviten tendències que puguin implicar alguna discriminació.

A continuació, detallem les funcions principals de la Comissió de Nomenaments i Retribucions.

- Revisar la vigència de la Política Retributiva: a proposta de l'Alta Direcció, amb l'assessorament de la Direcció de Persones, ha de revisar que la política s'ajusta a la normativa legal vigent, així com a la realitat del Grup Caixa d'Enginyers pel que fa a línies de negoci, gestió de riscos i àmbit d'aplicació, que es poden veure afectades per qualsevol canvi rellevant dins de l'estructura organitzativa de l'Entitat o per un canvi significatiu en el seu perfil de risc, havent, si escau, de revisar els criteris de remuneració del Col·lectiu Identificat.
- Definir el Col·lectiu Identificat: analitza els canvis en l'estructura retributiva que afectin aquest col·lectiu, verificant la seva coherència amb la política, les polítiques internes en matèria de solvència i gestió del risc, i revisa la seva adequació al marc normatiu prudencial.
- Realitzar una avaluació anual i independent: a través de l'informe anual que realitza la funció d'Auditoria Interna, ha d'avaluar l'aplicació correcta de la política.

Per assegurar el compliment de la normativa respecte a les Directrius d'ESMA, a les Directrius EBA, a allò establert en la LCCI i en la legislació de Distribució d'Assegurances, la Comissió de Nomenaments i Retribucions se serveix de la revisió realitzada per la funció de *Compliance*, que ha d'analitzar, amb caràcter previ a la presentació davant de la Comissió, les propostes retributives presentades per l'Alta Direcció sobre el Col·lectiu MiFID, el Col·lectiu EBA, e Col·lectiu IDD i el Col·lectiu LCCI.

Els òrgans de control que participen en el disseny, aplicació, seguiment i supervisió de la Política Retributiva i del Sistema de Remuneració del Grup Caixa d'Enginyers són:

- Àrea de Persones: dissenya el Sistema de Remuneració segons els principis i criteris recollits en la Política Retributiva, així com el seu seguiment i aplicació. També s'encarrega d'adreçar els informes de *Compliance* i d'Auditoria Interna, resultat de les revisions recollides, a la Comissió de Nomenaments i Retribucions per avaluar l'aplicació correcta de la política.
- Àrea de Gestió Global del Risc: controla que no es depassi el nivell de risc tolerat i aprovat pel Grup Caixa d'Enginyers en allò que estigui relacionat amb la definició de les polítiques de gestió del risc.
- Departament de Compliance: supervisa que el disseny de la remuneració dels professionals que poden exercir un efecte significatiu en la prestació de serveis al soci (àmbit de productes i serveis d'inversió o auxiliars, venda de productes bancaris i d'assegurances a socis minoristes, inclosos els crèdits immobiliaris afectes a l'LCCI) s'ajusti a la normativa i legislació aplicable, especialment a la prevista en matèria de normes de conducta.
- Auditoria Interna: revisa periòdicament el disseny, aplicació i efectes de la Política Retributiva i que aquesta s'executi d'acord amb el definit i aprovat pels òrgans de govern del Grup Caixa d'Enginyers. Comprova l'exactitud de la informació reflectida als informes públics, incloent les dades retributives.

A més dels controls interns anteriors, i amb la periodicitat oportuna, es comprova, per personal extern independent, la veracitat de la informació recollida en els informes públics.

La Comissió de Nomenaments i Retribucions està formada per un mínim de tres i un màxim de cinc membres, que han de tenir la condició de consellers que no siguin executius, i designats pel Consell Rector a proposta del president. En data 31 de desembre de 2020, la Comissió està formada pels següents membres.

	Càrrec
Manuel Bertran Mariné (*)	President
Pedro A. Hernández del Santo	Secretari
José Oriol Sala Arlandis (*)	Vocal
Félix Masjuan Teixidó	Vocal
Ignacio Vinuesa Gimeno	Vocal

(*) Membre la baixa del qual, per arribar al final del mandat regulat estatutàriament, va ser aprovada en l'Assemblea General celebrada el 26 de novembre de 2020, actuant en funcions fins a la presa de possessió dels nous càrrecs.

Cal afegir que l'exercici del càrrec de membre de la Comissió de Nomenaments i Retribucions i la Comissió Executiva no dona dret a cap retribució, si bé els seus membres han de ser compensats per les despeses que els origini la seva funció; a més, podran ser compensats per l'assistència a les reunions i per la realització de qualsevol altra activitat o funció pròpia del seu càrrec mitjançant el pagament de dietes que seran fixades per l'Assemblea General.

A l'Assemblea General Ordinària, celebrada el 15 d'octubre de 2020, es va aprovar mantenir la dieta de 1.000 euros als consellers de l'Entitat per les seves actuacions col·lectives o individuals, per cada assistència a les reunions del Consell Rector de la societat cooperativa i a les reunions de la Comissió Executiva, de la Comissió d'Auditoria i Riscos i de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, així com per la realització de qualsevol altra activitat o funció pròpia dels seus càrrecs. Tot això, amb vigència a partir de l'1 de gener de 2020. En aquesta reunió, també es va aprovar mantenir, en compliment de la Llei 31/2014, de 31 de desembre, segons estableix el títol 217 (Remuneració dels administradors), apartat 3, la limitació de l'import global a percebre anualment al màxim de l'1 % del marge brut anual de l'Entitat, una limitació que representa un impacte reduït en l'estructura de costos de l'Entitat.

9.2. Descripció del Col·lectiu Identificat i dels Col·lectius segons àmbit de negoci

Per a la determinació del Col·lectiu Identificat en el Grup Caixa d'Enginyers, s'han tingut en compte els criteris recollits a l'article 32.1 de la Llei 10/2014 d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit, que són:

"[...] les categories de personal amb activitats professionals que incideixin de manera significativa en el perfil de risc de l'entitat, el seu grup, societat matriu o [filials...] en una mesura d'acord amb la seva mida, la seva organització interna i la naturalesa, l'abast i la complexitat de les seves activitats. En concret, aquests principis s'aplicaran als alts directius, als empleats que assumeixen riscos, als que exerceixen funcions de control, i a tot treballador que rebi una remuneració global que l'inclouï en el mateix barem de remuneració que el dels alts directius i els empleats que assumeixen riscos, les activitats professionals dels quals incideixen de manera important en el seu perfil de risc."

Així, els diversos grups d'empleats inclosos en el denominat Col·lectiu Identificat són els següents:

- Òrgans de govern (consellers i conselleres)
- Alta Direcció.
- Prenedors de risc.
- Responsables de les funcions de control.
- Empleats que compleixin els requisits quantitatius segons l'article 4 del Reglament Delegat la UE 604/2014.

La Comissió Executiva, en la seva sessió de 25 de febrer de 2020, va procedir a l'actualització de la Política Retributiva en la qual ve recollida una llista no nominativa del Col·lectiu Identificat, que es presenta a continuació, amb identificació d'aquells riscos que s'han considerat més rellevants en les respectives funcions i, si escau, els criteris qualitius i quantitatius que els siguin d'aplicació. Aquesta llista s'ha de mantenir i proposar a revisió, amb periodicitat mínima anual, per part de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, a proposta de l'Alta Direcció i amb l'assessorament de l'Àrea de Persones.

Tipologia	Càrrec	Principals riscos								Entitat	Motiu pel qual està subjecte
		Crèdit [1]	Mercat	Balanç	Liquiditat	Operacional	Negoci	Reputacional	Climàtic		
Òrgans de Govern	Consell Rector	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	CE	Incidència en el perfil de risc en la seva funció de Direcció i/o Supervisora.
	Comissió Executiva	✓				✓		✓	✓	CE	
	Comissió d'Auditoria i Riscos	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	CE	
	Comissió de Nomenaments i Retribucions					✓		✓		CE	
Alta Direcció	Direcció General de Caixa d'Enginyers	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	CE	Incidència en el perfil de risc i contracte de treball d'Alta Direcció.
	Direcció General de Caixa Enginyers Gestió					✓		✓	✓	CEG	
	Direcció General de Caixa d'Enginyers Vida i Pensions	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	CEV	
Prenedor de risc	Sub-direcció General Àrea de Serveis al Soci	✓				✓	✓			CE	Incidència en el perfil de risc i/o criteri qualitatiu. Responsable d'una unitat de negoci important per al GCE, les atribucions, competències, funcions i responsabilitats del qual se centren en àmbits de rellevància per a l'activitat del Grup: mercats de capitals, crèdits, negoci bancari, finances, sistemes d'informació, persones i comunicació.
	Direcció Financera			✓	✓	✓	✓			CE	
	Direcció de Negoci Bancari	✓		✓	✓	✓	✓		✓	CE	
	Sub-direcció General Àrea de Mitjans i Tecnologia					✓				CE	
	Direcció de Mercat de Capitals	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	CE	
	Direcció de Persones					✓				CE	
	Direcció RSC/Comunicació					✓		✓	✓	CE	
Responsables de les funcions de control	Direcció Auditoria Interna	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	CE	Incidència en el perfil de risc i responsables amb més càrrec directiu de la gestió de riscos, d'auditoria interna.
	Sub-direcció General Àrea Gestió Global del Risc	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	CE	
Empleats que compleixin els requisits quantitius	Cap	No escau								GCE	(*)

[1] Incorpora en la mateixa columna el risc de contrapart i el risc de concentració.

(*) Criteris quantitius (article 4 del Reglament Delegat UE 604/2014):

- Persones la remuneració total de les quals sigui igual o superior a 500.000 euros durant l'exercici anterior.
- Persones que es trobin dins del 0,3 %, arrodonint l'enter més pròxim, del personal a qui s'ha concedit la remuneració total més gran durant l'exercici anterior i no estiguin recollides en altres tipologies.
- Persones la compensació total de les quals superi la retribució més baixa percebuda per algun dels alts directius o prenedors de risc identificats, sempre que la unitat de negoci que dirigeixi tingui la consideració d'unitat de negoci important i/o l'activitat que desenvolupi tingui un impacte material en el perfil de risc. En el cas que alguna persona complís amb allò que s'ha recollit en els apartats a) i b) dels requisits quantitius, serà neutralitzada de ser considerada persona identificada sempre que la seva remuneració variable no superi el llindar de 75.000 euros i/o el 75 % de la remuneració fixa total.

Tot professional que no compleixi cap dels criteris fixats anteriorment (tant qualitius com quantitius) s'exclou del Col·lectiu Identificat.

Els Col·lectius segons àmbit de negoci són aquells sobre els quals els organismes supervisors en matèria de normes de conducta estableixen una sèrie de directrius i exigències normatives específiques en relació amb la retribució dels col·lectius d'empleats que ostenten funcions i desenvolupen activitats relacionades, directament o indirectament, amb la distribució de productes i serveis als socis. A aquest efecte, en el Grup Caixa d'Enginyers es defineixen els col·lectius següents:

- Col·lectiu MiFID: personal relacionat, directament o indirectament, amb prestació de serveis d'inversió i/o serveis auxiliars. Està subjecte a les Directrius d'ESMA.
- Col·lectiu EBA: personal relacionat, directament o indirectament, amb la venda de productes bancaris i la prestació de serveis de banca minorista. Està subjecte a les Directrius d'EBA.
- Col·lectiu LCCI: personal involucrat en el disseny, concessió i comercialització de préstecs i crèdits immobiliaris. Està subjecte a la Llei de Contractes de Crèdit Immobiliari (d'ara endavant, LCCI) i forma part de l'anterior Col·lectiu EBA.
- Col·lectiu IDD: personal involucrat en la distribució d'assegurances a socis.

A partir de la descripció anterior, la Comissió Executiva, en la seva sessió de 25 de febrer de 2020, va procedir a l'actualització de la Política Retributiva en la qual es recull una llista no nominativa dels Col·lectius enumerats anteriorment que es presenta a continuació (aquesta l'ha de mantenir i actualitzar l'Àrea de Persones, i l'ha de revisar periòdicament la funció de *Compliance*).

Àrea	Departament	MiFID	Directrius EBA	LCCI	IDD
DIRECCIÓ GENERAL	Direcció General	?	?	?	?
AUDITORIA INTERNA	Auditoria Interna (IDD només la Direcció)	?	?	?	?
FINANCES	Direcció Financera	?	?	?	?
	Direcció Control de Gestió i Pressupostari	?	?	?	?
	Direcció Planificació Financera	?	?	?	?
GGR	<i>Compliance</i> (inclòs previsió i detecció risc conducta)	?	?	?	?
	Models de Risc	?	?	?	?
	Riscos ALM i Liquiditat	?	?	?	?
	Sub-direcció General/Gestió Global del Risc	?	?	?	?
MERCAT DE CAPITALS	<i>Banking Book</i> Mercats Financers	?	?	?	?
	Direcció Mercat de Capitals	?	?	?	?
	Distribució i GDC	?	?	?	?
	Negoci Majorista i Internacional (inclòs NM Corporatiu)	?	?	?	?
MIT	Sub-direcció General/Mitjans i Tecnologia	?	?	?	?
	Sub-direcció MIT/Central d'Operacions	?	?	?	?
	Administració Creditícia	?	?	?	?
	Administració Mitjans de Pagament	?	?	?	?
	B.O. Mercat de Capitals	?	?	?	?

	B.O. Valors i Fons	?	?	?	?
NEGOCI BANCARI	Direcció de Negoci Bancari (MiFID i IDD només Direcció)	?	?	?	?
	Banca d'Empreses	?	?	?	?
	Estranger	?	?	?	?
	Inversió Creditícia	?	?	?	?
	Passiu i Serveis Bancaris	?	?	?	?
	Recuperació d'actius (Direcció i persones apoderades)	?	?	?	?
	Seguiment del Risc	?	?	?	?
	Sistemes de Pagament	?	?	?	?
NEGOCI PREVISIÓ SOCIAL	Direcció Negoci Assegurador	?	?	?	?
OBS	Direcció General OBS	?	?	?	?
	Tots els àmbits OBS	?	?	?	?
PERSONES	Direcció Persones	?	?	?	?
SERVEIS AL SOCI	Tot el personal de l'Àrea a excepció de Projectes Digitals	?	?	?	?
TRANSVERSALS	Assessoria Jurídica/UASC (IDD només la Direcció)	?	?	?	?
	Direcció Secretaria General/SAC	?	?	?	?
	Direcció RSC/Comunicació	?	?	?	?
CAIXA ENGINYERS VIDA	Direcció General	?	?	?	?
	Auditoria Interna	?	?	?	?
CAIXA ENGINYERS GESTIÓ	Direcció General	?	?	?	?
	<i>Back Office</i>	?	?	?	?
	Control Intern, Compliment Normatiu i Administració	?	?	?	?
	Inversions	?	?	?	?

9.3. Aspectes generals de la Política Retributiva del Grup Caixa d'Enginyers

9.3.1. Principis de la Política Retributiva

1. Transparència

A través de la publicació de la informació que exigeix la normativa vigent en matèria retributiva, informació financera, informació amb rellevància prudencial, així com vetllant perquè es comuniqui a tots els professionals del Grup Caixa d'Enginyers el Sistema de Remuneració i, especialment, els principis i el contingut de la Política Retributiva.

2. Sostenibilitat a llarg termini

Ha d'anar d'acord amb les característiques de l'objecte social i activitat duta a terme per les entitats del Grup Caixa d'Enginyers, amb els seus resultats i amb l'estratègia empresarial, els objectius, els valors i els interessos del Grup Caixa d'Enginyers.

3. Gestió prudent dels riscos

Mitjançant la promoció d'una gestió adequada i eficaç dels riscos, sense que s'incorporin incentius per assumir riscos que depassin el nivell definit pel Grup Caixa d'Enginyers per a cada risc establert en les diferents polítiques de gestió del risc existents (inversió creditícia, inversions financeres, gestió d'actius i passius, entre d'altres).

4. Vinculació a resultats

La part de retribució més directament relacionada amb els resultats és la retribució variable. L'esmentada retribució variable s'estableix a partir d'objectius de diferent índole dins d'un marc temporal, no és ni consolidable ni de caràcter obligatori i està supeditada a l'existència de beneficis.

En general, els sistemes de retribució variable del Grup Caixa d'Enginyers inclouen:

- **Elements quantitatius** en relació amb objectius de negoci alineats amb una gestió prudent dels riscos.
- **Elements qualitatius** en relació amb la qualitat dels resultats, la satisfacció del soci, indicadors en matèria de govern corporatiu, i objectius de desenvolupament professional avaluats pel superior jeràrquic, lligats a l'avaluació de l'acompliment.

5. Generació de compromís i motivació a la plantilla

Mitjançant la consecució dels objectius del Grup Caixa d'Enginyers que aconseguixin una vinculació més gran del professional amb el Grup reconeixent el seu treball.

6. Evitació d'eventuals conflictes d'interès

Mitjançant l'establiment de controls i procediments interns que evitin generar incentius que puguin incitar a qui els perceben a afavorir els seus propis interessos en possible detriment de l'interès del soci.

9.3.2. Política de Remuneració específica per a cada Col·lectiu

Col·lectiu Identificat

Òrgans de govern (consellers i conselleres)

Són els membres dels òrgans de govern i les seves comissions delegades de les societats que integren el Grup Caixa d'Enginyers. Segons els Estatuts Socials de Caixa d'Enginyers, als membres del Consell Rector se'ls reintegraran, en tot cas, les despeses que els origini l'acompliment de la seva funció; a més, podran ser compensats per l'assistència a les sessions del Consell Rector, així com a les seves comissions delegades, i per la realització de qualsevol altra activitat o funció pròpia del seu càrrec mitjançant el pagament de dietes que seran fixades per l'Assemblea General. Per als consellers/conselleres de les filials, l'aprovació d'aquest sistema i d'aquests criteris és facultat del Consell Rector de Caixa d'Enginyers, en la seva condició de soci únic, i s'aplica el mateix sistema que en l'empresa matriu.

A l'Assemblea General Ordinària, celebrada el 15 d'octubre de 2020, es va aprovar mantenir la dieta de 1.000 euros als consellers de l'Entitat per les seves actuacions col·lectives o individuals, per cada assistència a les reunions del Consell Rector de la societat cooperativa i a les reunions de la Comissió Executiva, de la Comissió d'Auditoria i Riscos i de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, així com per la realització de qualsevol altra activitat o funció pròpia dels seus càrrecs. Tot això amb vigència a partir de l'1 de gener de 2020. També es va aprovar mantenir la limitació de l'import global a percebre anualment al màxim de l'1 % del marge brut anual de l'Entitat. Aquesta limitació representa un impacte reduït en l'estructura de costos de l'Entitat i, a més, està referenciada a la consecució del marge brut.

L'import total de les dietes percebudes pels consellers/conselleres de totes les entitats del Grup Caixa d'Enginyers, durant l'exercici 2020, ha ascendit a 376 milers d'euros.

Durant l'exercici 2020, el Consell Rector s'ha reunit nou vegades, la Comissió Executiva s'ha reunit tretze vegades, la Comissió d'Auditoria i Riscos, set vegades, i la Comissió de Nomenaments i Retribucions, cinc vegades. La remuneració agregada percebuda durant l'any pels membres d'aquestes comissions ha estat de 115, 51, 34 i 29 milers d'euros, respectivament.

Alts directius

S'identifiquen com a Alta Direcció aquells professionals que desenvolupin funcions d'Alta Direcció sota la dependència directa del seu òrgan d'administració. S'inclou en aquesta definició el director general de Caixa d'Enginyers i de cadascuna de les societats que integren el Grup Caixa d'Enginyers i, en tot cas, aquells que tinguessin un contracte d'Alta Direcció subjecte al Reial Decret 1382/1985 o normativa que el modifiqui.

A cada entitat del Grup Caixa d'Enginyers, els òrgans de govern podran formular, amb la finalitat d'incrementar el grau d'integració i identificació del directiu/de la directiva amb el Grup, clàusules en el contracte d'Alta Direcció de complement de l'acció protectora de la Seguretat Social (que cobreixi les contingències de jubilació, invalidesa i defunció). Aquests esquemes de pensions, en cas de ser-hi, han de tenir un component variable que no sigui inferior al 15 % de les quantitats pactades i que s'inclourà dins dels beneficis discrecionals de pensió, que tenen la mateixa consideració que una retribució variable diferida i estan subjectes també al límit de la ràtio variable/fixa. Les aportacions que originin beneficis discrecionals de pensions han de tenir en compte tots els requisits als quals està subjecta qualsevol altra partida de remuneració variable, és a dir, reducció, recuperació, límits, remissió i pagament en instruments. Si el directiu abandona l'Entitat a conseqüència de la seva jubilació o prèviament per qualsevol altra causa, els beneficis discrecionals de pensió estaran sotmesos a una retenció de cinc anys, que es comptaran a partir de la data en què

la persona deixi de prestar serveis a l'Entitat per qualsevol causa. Durant el període de retenció, s'hauran d'aplicar les mateixes clàusules de reducció i de recuperació de la remuneració ja satisfeta que a la resta de la retribució variable. Si la persona abandona l'Entitat abans de la seva jubilació, l'entitat de crèdit tindrà en el seu poder els beneficis discrecionals de pensió per un període de cinc anys en forma d'instruments.

També es podran recollir en el contracte d'Alta Direcció clàusules indemnitzatòries amb motiu de l'extinció contractual, que hauran de complir la premissa que els pagaments realitzats per cessament o rescissió anticipada es faran en funció dels resultats obtinguts durant el temps transcorregut des de l'inici de la prestació de serveis del perceptor/de la preceptora, i no retribuïran els mals resultats (resultats negatius o compliment ajustat de les ràtios de solvència) o conductes indegudes, així com l'existència d'una exigència formal per part del supervisor de restringir la política de distribució dels rendiments del capital. A aquests efectes, s'inclouran disposicions en matèria de reducció de la remuneració o de recuperació de les remuneracions ja satisfetes. D'altra banda, aquests pagaments estaran subjectes, com a norma general, al límit de la ràtio variable/fixa, a remissió i a pagament en instruments, no resultant d'aplicació en les indemnitzacions per acomiadament obligatòries segons la legislació laboral nacional o bé en aquelles que, segons els supòsits recollits en el paràgraf 154 de la Guia EBA/GL/2015/22, tampoc no sigui d'aplicació. Com a garantia addicional, per procedir a l'abonament de les indemnitzacions per cessament o rescissió anticipada, es requerirà una proposta motivada per part de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, i l'aprovació posterior de la Comissió Executiva, amb prèvia constatació del compliment dels requisits anteriors.

Segons allò que estableix la Norma 40.1 de la Circular 2/2016 del Banc d'Espanya, en el cas de l'Alta Direcció de l'empresa matriu del Grup Caixa d'Enginyers hi ha el compromís, recollit en el contracte d'Alta Direcció, d'abonar la quantitat de dues anualitats de la retribució fixa per resolució anticipada de contracte.

No hi ha pactes de no concurrència postcontractual per a cap de les persones recollides com a Alta Direcció.

Col·lectiu Identificat amb relació laboral

a) Retribució fixa

Està regulada en el conveni col·lectiu sectorial que s'aplica a cada una de les entitats que formen part del Grup Caixa d'Enginyers o, si escau, en els contractes individuals firmats amb els professionals. Les revisions o actualitzacions requereixen la supervisió per part de la Comissió de Nomenaments i Retribucions i l'aprovació posterior per part de la Comissió Executiva, tot això amb caràcter anual.

Dins del disseny de la retribució fixa, es tenen en compte el nivell de responsabilitat dels diferents càrrecs, les referències de mercat i les polítiques vigents internament.

b) Retribució variable

Està alineada amb el Pla Estratègic, tenint en compte les millors pràctiques del mercat i de l'entorn regulador. Així mateix, amb l'objectiu d'incentivar i fidelitzar, es vincula al sistema

anual d'avaluació, als resultats del Grup Caixa d'Enginyers, a la generació de valor a llarg termini, i està alineada amb els interessos dels socis i les normes de conducta.

La retribució variable no és consolidable ni té caràcter obligatori. Les revisions o actualitzacions requereixen la supervisió per part de la Comissió de Nomenaments i Retribucions i l'aprovació posterior per part de la Comissió Executiva, tot això amb caràcter anual.

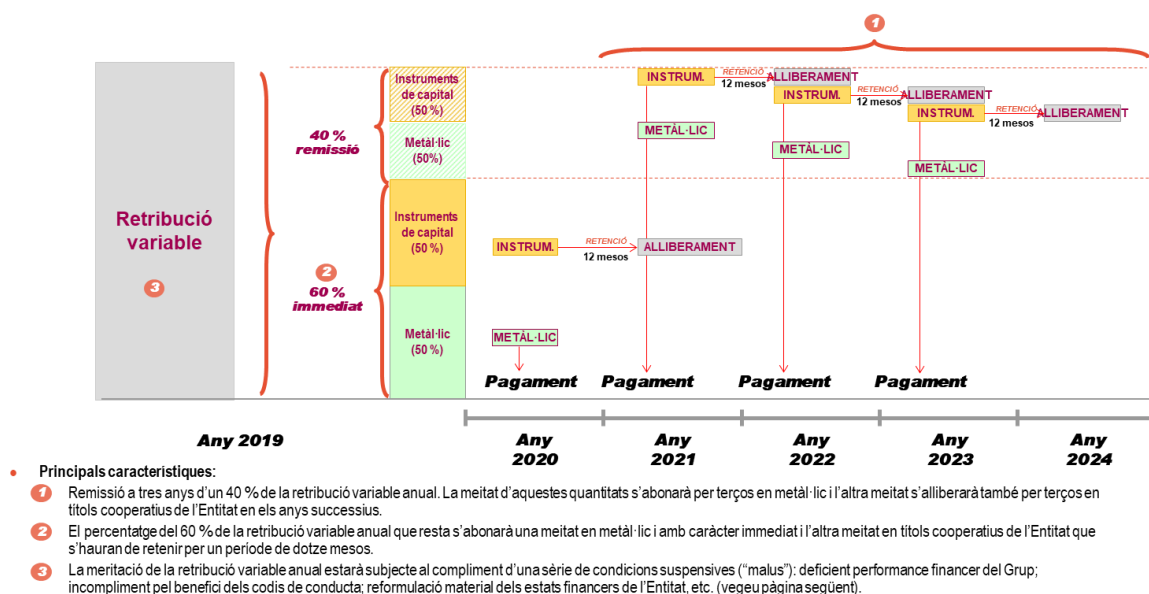
Els criteris de definició i distribució són els següents:

1. El disseny de la retribució variable recull indicadors individuals/segments, d'unitat/àrea i generals.
2. La Comissió Executiva determinarà una ràtio apropiada entre els components fixos i variables, en què el component fix sigui una proporció prou rellevant de la remuneració total que permeti una flexibilitat completa del component variable, fins al punt que sigui possible no retribuir per aquest concepte. En tot cas, en compliment d'allò que regula la Llei 10/2014 de supervisió i solvència, s'estableix, com a límit màxim, que la retribució variable no sigui superior al 100 % del component fix de la remuneració total de cada persona (ràtio 1:1), i es pot aprovar per l'Assemblea General (segons recomanació detallada del Consell Rector) un percentatge superior, però limitat al 200 %, del component fix de la remuneració total (ràtio 1:2). Per a l'esmentada recomanació i aprovació s'hauran de tenir en compte les possibles exigències o recomanacions vigents de l'autoritat competent de restringir la política de rendiments del capital. No es consideraran dins d'aquestes ràtios els imports que siguin percebuts en concepte de pagaments per resolució anticipada de contracte (indemnitzacions).
3. La remuneració variable no condicionarà, en cap cas, la capacitat del Grup Caixa d'Enginyers per reforçar la solidesa de la seva base de capital. És per això que s'estableix com a condició per a la seva distribució, en primer lloc, l'existència de beneficis i, posteriorment, assolir un determinat percentatge de rendibilitat sobre fons propis a nivell consolidat. El percentatge s'haurà de determinar anualment per part de la Comissió Executiva.
4. La remuneració variable garantida només es podrà preveure quan es contracti personal nou i es tingui una base de capital sana i sòlida, i es limitarà al primer any d'ocupació.
5. La regulació estableix que la retribució variable es pagarà únicament si és sostenible d'acord amb la situació de l'entitat de crèdit en el seu conjunt, i si es justifica en funció dels resultats de l'esmentada entitat, de la unitat de negoci i de l'empleat que es tracti. En relació amb la seva aplicació, es podrà reduir fins al 100 % de la remuneració variable total, així com la remuneració ja satisfeta, si en l'observació que es realitzi sobre algunes de les variables que van contribuir a la consecució dels objectius es puguin detectar errades significatives en la gestió del risc comeses per l'Entitat o per una unitat de negoci o de control del risc, així com la necessitat d'un increment patit per l'Entitat o per una unitat de negoci de les seves necessitats de capital, no previstes en el moment de generació de les exposicions. També donarà lloc si existeixen sancions reguladores o condemnes judicials per fets que poguessin ser imputables a la

unitat o a la persona responsable d'aquests fets i l'incompliment dels codis de conducta interns, així com les conductes irregulars, tot això sobre la retribució meritada pendent d'abonar i l'última ja abonada. En tot cas, la reducció de la remuneració variable es produirà sempre que consti una exigència formal per part del supervisor de restringir la política de distribució dels rendiments del capital.

Si escau, la decisió de no liquidar la retribució variable s'ha d'aprovar per la Comissió Executiva, amb previ informe raonat de la Comissió de Nomenaments i Retribucions.

6. Remissió: es difereix el 40 % de la retribució variable segons quadre adjunt.
7. Liquidació en instruments de capital: el 50 % de la retribució variable es liquidarà en títols cooperatius de Caixa d'Enginyers, segons el quadre adjunt.

8. L'abonament i alliberament de la part diferida, una vegada finalitzats els períodes de retenció, en el cas de liquidació mitjançant instruments de capital, estarà supeditat a una valoració o ajust a risc ex post, i pot arribar a quedar reduïda o fins i tot eliminada en cas que no fos sostenible d'acord amb la situació de l'Entitat/Grup en el seu conjunt, si no es justifica en funció dels seus resultats, de la unitat de negoci o del directiu/de la directiva, segons el que s'ha estipulat en l'apartat 5 anterior.
9. A l'efecte de la consideració de retribució variable dels pagaments per resolució anticipada de contracte (indemnitzacions), seran excloses les indemnitzacions per acomiadament obligatòries segons la legislació laboral nacional pel que fa a l'aplicació de la ràtio, remissió i pagament en instruments de capital, així com de reducció i recuperació per aplicació de la neutralització del principi de proporcionalitat. En el cas de l'Alta Direcció de Caixa d'Enginyers, s'acollirà a allò que s'hagi recollit en el contracte d'Alta Direcció.

No obstant això, per aplicació de la neutralització del principi de proporcionalitat, s'exclou d'aplicar els criteris 6 a 8 enumerats anteriorment als professionals del Col·lectiu Identificat, sempre que la remuneració variable anual no superi individualment el llindar de 50.000 euros i/o el 50 % de la seva remuneració fixa, prenent com a referència allò que estableix el Reglament Delegat UE 604/2014. No obstant això, cal parar atenció de no excloure aquelles persones que, encara que individualment no superin aquests límits, formin part d'un col·lectiu que, en el seu conjunt, pugui posicionar el Grup Caixa d'Enginyers en uns nivells de risc inadequats.

Els responsables de les funcions de control comptaran amb l'autoritat necessària per exercir la seva comesa, salvaguardant sempre la independència de la seva funció respecte a les unitats objecte de la seva activitat de control, i seran remunerats seguint els principis generals de la present política i en funció de la consecució dels objectius relacionats amb les seves funcions, amb independència dels resultats de les àrees de negoci que controlin.

Col·lectius per àmbit de negoci

El Grup Caixa d'Enginyers tindrà especialment en compte per a aquests col·lectius en el disseny de la retribució variable els aspectes següents:

- Els riscos en matèria de normes de conducta i conflictes d'interès que es puguin plantejar.
- Que no generi incentius capaçs d'incitar les persones competents a afavorir els seus propis interessos en detriment dels de l'Entitat i/o en detriment dels interessos dels socis/clientes.
- Que no es vinculi amb la venda directa de determinats instruments financers i serveis bancaris.
- Que consideri tots els factors pertinents com ara el paper exercit per les persones competents, el tipus de productes oferts i els mètodes de distribució.
- Que la proporció entre els components fixos i variables de la retribució sigui adequada.
- Que no tingui únicament en compte els volums de venda, és a dir, que inclogui criteris qualitatius que animin les persones competents a actuar en benefici dels interessos del soci.
- Que vinculi el resultat de les seves activitats amb el compliment de les normes de conducta.
- Que no sigui innecessàriament complex.
- En col·lectiu específic LCCL: que no generin incompatibilitat amb l'exigència legal de destinar el temps necessari per realitzar una avaluació adequada de la solvència i per informar degudament els prestataris.
- En col·lectiu específic LCCL: que no es computi com a element de més ponderació el tipus de contracte de préstec, el tipus d'interès ni els serveis accessoris inclosos.

Adicionalment, en els procediments interns que tinguin relació amb la governança de productes i serveis, així com els relacionats amb els incentius dels seus professionals per vendes dels diferents productes que es comercialitzen, es recollirà expressament la necessitat d'avaluar si els aspectes de remuneració en relació amb els mateixos plantegen riscos associats a les normes de conducta i als conflictes d'interès.

Tot el personal

Els aspectes de retribució fixa i variable recollits en l'apartat del personal d'Alta Direcció i Col·lectiu Identificat amb relació laboral també són aplicables a la resta dels professionals que treballen en el Grup Caixa d'Enginyers, a excepció dels criteris 6 a 9 enumerats anteriorment i de l'opció de reducció de l'última retribució variable ja abonada, recollida en el criteri 5.

Anualment, tots els professionals del Grup participen en un procés d'avaluació senzill i clar, la màxima del qual és el reconeixement, la motivació i el desenvolupament professional d'aquests professionals, i serveix per establir plans d'acció basats en una detecció de punts forts i àrees de millora. El Sistema d'Avaluació està basat en el compliment d'unes competències individuals i transversals, amb diferents nivells esperats per a aquestes últimes depenent de cada família professional. Les competències es tradueixen en uns comportaments observables que cada responsable ha d'avaluar de les persones del seu equip, de manera que pugui determinar si aquests comportaments es donen mai, gairebé mai, de vegades, gairebé sempre o sempre (valors de l'1 al 5).

Política interna de retribució variable 2020 per a tots els col·lectius amb relació laboral

Dins de la seva estratègia competitiva de mantenir una gestió prudent dels riscos per assegurar nivells de solvència i liquiditat elevats, i en el context d'incertesa motivat per la crisi de la COVID-19, es va dur a terme un replantejament de la política interna de retribució variable per a l'any 2020.

Adicionalment, es van prendre en consideració els comunicats emesos per l'Autoritat Bancària Europea (EBA) i el Banc Central Europeu (BCE), en els quals van instar al sector bancari a dur a terme una sèrie d'accions atesa la situació provocada per la pandèmia de la COVID-19, entre les quals figurava la d'ajustar i reduir de forma molt considerable la remuneració variable.

A partir d'aquí, es va plantejar, de manera molt excepcional, la no retribució variable de l'any 2020 per als professionals del Grup Caixa d'Enginyers de qualsevol nivell, incloent-hi tot el Comitè de Direcció.

Aquesta mesura tenia dues excepcions en favor de la proporcionalitat del seu efecte sobre la remuneració total percebuda. D'una banda, l'equip comercial va disposar d'una bossa sensiblement ajustada per a campanyes; i de l'altra, els i les professionals amb funcions lligades als mercats financers, la retribució variable dels quals té un pes molt rellevant en la seva remuneració total, també va disposar d'una bossa ajustada a allò que era habitual. En definitiva, es buscava que l'impacte per a tots els professionals fos proporcional i equitatiu.

En finalitzar l'any amb un resultat satisfactori, l'Entitat va acordar realitzar a tota la plantilla un pagament extraordinari ajustat i més baix al pagament que havia percebut en exercicis anteriors, en reconeixença de l'esforç realitzat durant l'exercici.

9.4. Remuneracions dels consellers i empleats del Grup Caixa d'Enginyers per àrees de negoci

Es mostra el desglossament de les remuneracions dels consellers i empleats del Grup, per àrees de negoci, corresponents a l'exercici 2020.

Consellers per Entitat del Grup	Milers d'euros
Consell Rector de Caixa d'Enginyers	320
Consell d'Administració de Caixa Enginyers Vida	28
Consell d'Administració de Caixa Enginyers Gestió	28

	CAIXA	CEV	CEG	TOTAL
Membres del Consell Rector	Milers d'euros			
Josep Oriol Sala Arlandis (president) (1)	123			123
Félix Masjuan Teixidó (president) (2)	-			
Manuel Bertran Mariné (vicepresident) (3)	26			26
Antoni Santamans Olivé (vicepresident) (4)	-			
Félix Masjuan Teixidó (secretari)	38			38
Augusto Rafael Bou Camps (secretari) (5)	-			
David Parcerisas Vázquez (vocal n ° 1) (6)	8			8
Francisco Javier García Pellejero (vocal núm. 1) (7)	-			
Pedro A. Hernández del Santo (vocal núm. 2)	28			28
Pedro Marín Giménez (vocal núm. 3)	9			9
Jaime Roure Pagés (vocal núm. 4)	16			16
José María Pera Abadía (vocal núm. 5) (8)	14			14
Sara Gómez Martín (vocal núm. 5) (9)	-			
Augusto Rafael Bou Camps (vocal núm. 6) (10)	9			9
Ana Oller Corney (vocal núm. 6) (11)	-			
Carme Botifoll Alegre (vocal núm. 7)	9			9
Josep Maria Muxí Comellas (vocal núm. 8)	16			16
Antoni Santamans Olivé (vocal núm. 9)	9			9
Anna Toda Navarro (vocal núm. 9) (12)	-			
Ignasi Vinuesa Gimeno (vocal núm. 10)	15			15
Máximo Borrell Vidal		6	5	11
Francesc Durán Lorenzo		6		6
Ferran Sicart Ortí		8	9	17
Montserrat Bertran Bergua		8		8
Jordi Martí Pidelaserra			9	9
Jordi Marsan Ruiz			5	5
TOTAL	320	28	28	376

- (1, 3, 6, 8 i 10) Membre donat de baixa en l'Assemblea General celebrada el 26 de novembre de 2020.
- (2) Membre que passa de secretari a president per acord de l'Assemblea General celebrada el 26 de novembre de 2020. En data 31 de desembre de 2020, pendent del dictamen favorable d'idoneïtat emès pel Banc d'Espanya i d'inscripció en el Registre d'Alts Càrrecs del Banc d'Espanya per a la presa de possessió del càrrec.
- (4) Membre que passa de vocal núm. 9 a vicepresident per acord de l'Assemblea General celebrada el 26 de novembre de 2020. En data 31 de desembre de 2020, pendent del dictamen favorable d'idoneïtat emès pel Banc d'Espanya i d'inscripció en el Registre d'Alts Càrrecs del Banc d'Espanya per a la presa de possessió del càrrec.
- (5) Membre donat d'alta per vacant en el Consell Rector i per acord del Consell Rector de data 30 de novembre de 2020. En data 31 de desembre de 2020, pendent del dictamen favorable d'idoneïtat emès pel Banc d'Espanya i d'inscripció en el Registre d'Alts Càrrecs del Banc d'Espanya per a la presa de possessió del càrrec.
- (7, 9 i 11) Membre donat d'alta per acord de l'Assemblea General celebrada el 26 de novembre de 2020. En data 31 de desembre de 2020, pendent del dictamen favorable d'idoneïtat emès pel Banc d'Espanya i d'inscripció en el Registre d'Alts Càrrecs del Banc d'Espanya per a la presa de possessió del càrrec.
- (12) Membre donat d'alta per vacant en el Consell Rector i per acord del Consell Rector de data 30 de novembre de 2020. En data 31 de desembre de 2020, pendent del dictamen favorable d'idoneïtat emès pel Banc d'Espanya i d'inscripció en el Registre d'Alts Càrrecs del Banc d'Espanya per a la presa de possessió del càrrec.

ÀREES DE NEGOCI	Banca d'inversió (1)	Banca comercial (2)	Gestió d'actius (3)	Funcions corporatives	Funcions independents de control	Resta (4)	Total
Nombre d'empleats (5)	-	243	15	80	23	129	490
Remuneració total bruta (en milers d'euros) (6)	-	10.447	1.163	4.324	1.149	6.561	23.644
De la qual: Remuneració variable, incloses aportacions a beneficis discrecionals per pensió (en milers d'euros) (7)	-	739	229	147	58	311	1.484

- (1) Inclou serveis d'assessorament a empreses en matèria de finances corporatives, capital risc, mercats de capitals, vendes i negociació.
- (2) Xarxa comercial, que inclou tota l'activitat comercial de préstecs a particulars i empreses.
- (3) Mercat de Capitals i Departament d'Inversions de Caixa Enginyers Gestió.
- (4) Resta d'ubicacions del Grup Caixa d'Enginyers.
- (5) Nombre total d'empleats del Grup Caixa d'Enginyers en actiu el 31 de desembre de 2020.
- (6) Retribució fixa, variable i pagaments per cessament.
- (7) Inclou la bonificació i els incentius comercials ajustats i el pagament extraordinari meritats el 2020.

9.5. Remuneracions del Col·lectiu Identificat del Grup Caixa d'Enginyers

Es mostra el detall de les remuneracions del Col·lectiu Identificat del Grup Caixa d'Enginyers corresponents a l'exercici 2020. Cap de les persones a títol individual no ha meritat retribució per sobre d'un milió d'euros.

Concepte	Import* / Nombre
1. Nombre d'empleats identificats (a)	12
Dels quals: Alts Directius	3
Dels quals: En funcions de control	2
2. Import de la remuneració fixa total (b)	1.589
3. Import de la remuneració variable total (c)	257
3.1. En metàl·lic	221
3.2. En accions o instruments vinculats a accions	36
3.3. En altres instruments	-
4. Import de la remuneració variable diferida meritada l'any 2020	29
4.1. En metàl·lic	14,5
4.2. En accions o instruments vinculats a accions	14,5
4.3. En altres instruments	-
Informació addicional sobre l'import total de la remuneració variable	
Import total de la remuneració variable diferida pendent de pagament meritada en exercicis anteriors i no durant l'exercici 2020	96
Import total de l'ajust explícit ex post per acompliment aplicat durant l'exercici 2020 a les remuneracions meritades en exercicis anteriors	-
Nombre de beneficiaris de remuneració variable garantida (pagaments per nova contractació)	-
Import total de remuneració variable garantida (pagaments per nova contractació)	-
Nombre de beneficiaris d'indemnitzacions per acomiadament	-
Import total d'indemnitzacions per acomiadament pagades durant l'exercici 2020	-
Import màxim d'indemnització per acomiadament abonat a una sola persona	-
Nombre de beneficiaris d'aportacions a beneficis discrecionals de pensió realitzades durant l'exercici 2020	1
Import total d'aportacions a beneficis discrecionals de pensió durant l'exercici 2020	15
Import total de remuneració variable meritada en períodes plurianuals d'acord amb programes que no es renoven anualment	-

* Imports en milers d'euros.

- (a) Nombre total de persones identificades del Grup Caixa d'Enginyers (són tots empleats) que han percebut alguna remuneració durant l'exercici 2020, formin part o no de la plantilla el 31 de desembre de 2020.

- (b) Tota és en metàl·lic. S'hi inclouen les remuneracions en espècie percebudes durant l'any, així com altres imports abonats en concepte de beneficis corporatius. No inclou pagaments per cessament.
- (c) Inclou el Bonus i incentius ajustats i el pagament extraordinari meritats el 2020 meritat.